

ADY ENDRE NÉMET NEMZETISÉGI NYELVOKTATÓ
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

BERHIDA

2024.

Tartalom

Bevezető	5
1. Az iskola nevelési programja	7
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, értékeit, feladatai, eszközei, eljárásai	9
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.2.1. ÖKO ISKOLA	16
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	27
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	29
1.6.2. Útravaló Ösztöndíjprogram – Út a középiskolába alprogram	31
1.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	34
1.6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő tevékenységek	37
1.6.5. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása	40
1.6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	43
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	44
1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	45
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	50
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	56
1.11. A tanuló felvételének szabályai	56
1.12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét	62
1.13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	62
2. Az intézmény helyi tanterve	65
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	65
2.2. A választott kerettanterv óraszámai	65
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	70
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	72
2.4.1. A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI	77
2.4.2. EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS, MÓDSZERTANI ALAPELVEK	78
2.4.3. AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVEI	80
2.5. Mindennapos testnevelés	88
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	91
2.7. Legyen élmény a tanulás- EFOP 3.3.7.	93
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	103
2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	105

2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	109
2.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	110
2.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségi kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	111
2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	111
2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	112
2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	118
2.16. A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei; Egy évfolyamon való másik osztályba való átlépés feltételei.....	120
2.17. Az iskolaotthonos/egész napos iskola nevelési-oktatási programja	121
2. A sajátos nevelési igényű gyermeke nevelésének-oktatásának pedagógiai programja	123
3. A NEMZETISÉGI ISKOLAI NEVELÉS-OKTATÁS FELADATAI.....	133
3.1 A nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés és oktatás elvei	133
3.2 A nemzetiségi nevelés általános feladatai	134
3.3 A nemzetiségi nevelés fejlesztési feladatai	134
4. BÁZISINTÉZMÉNY 2023-2026.....	136
5. Boldog Iskola Program.....	139
6. Alapfokú Művészetoktatás Pedagógiai Programja.....	140
6.2. Bevezetés.....	140
6.2. Az intézmény-egység nevelési programja.....	141
6.2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	141
6.2.2. Az alapfokú művészti iskola személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai	144
6.2.3. Az alapfokú művészti iskola közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai	144
6.2.4. A pedagógusok helyi feladatai, a főtárgytanárok feladatai	145
6.2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	146
6.2.6. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	148
6.2.7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, és az iskola partnereivel	149
6.2.8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	150
6.2.9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	157
6.3. Helyi tanterv	158
6.3.1. A művészeti ágak helyi tantervének alapelvei	158
6.3.2. Az egyes művészeti ágak általános követelményei	158
6.3.3. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, a művészeti alap- és záróvizsga követelményei	161
6.3.4. KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ, ILLETVE VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK	181
6.3.5. Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	198
6.3.6. A magasabb évfolyamba lépés feltételei, az intézménybe jelentkező tanulók felvétele	199
6.3.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	199
6.3.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérési formái	200

6.3.9. A tanuló szorgalmának és teljesítményének értékelési szempontjai, formái	201
6.3.10. Egyéb értékelési, jutalmazási módok	201
7. Záró rendelkezések.....	202
Mellékletek.....	203
A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai	204
Legitimációs záradék.....	219

Bevezető

Mottó:

„... egész embert akarunk nevelni. Tanításunk ne üres adatokból álljon, hanem elégítse ki a gyermek természetes kíváncsiságát, tudni és érteni akarását. A lényeget tanítsuk szépen, egyszerűen és világosan, mert a lényeg szép, egyszerű, világos és gyönyörűsége a szellemnek. ...”

(Szent Györgyi Albert)

Az iskola általános adatai

Az intézmény neve: Ady Endre Német Nemzetiségi Nyelvoktató
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ☐ **OM azonosítója:** 037124
- ☐ **Székhelye:** 8181 Berhida, Kossuth L. u.11.
- ☐ **Tagintézmény telephelye:** 8182 Berhida, Ibolya út 4.
- ☐ **Típusa:** összetett iskola
- ☐ **Elérhetőségei:**

Telefon:

- ☐ Titkársági központ: 88/586-680
- Művészeti iskola: 88/455-608

E-mail címe:

adyiskola@altisk-berhida.edu.hu

Honlap címe:

www.altisk-berhida.edu.hu

- ☐ **Az alapítás éve:** 1962.
- ☐ **Az iskola alapítója:** Berhida Nagyközség Önkormányzata
- ☐ **Az intézmény működtetője:** Veszprémi Tankerületi Központ, 8200.
Veszprém Szabadság tér 15.
- ☐ **Az intézmény fenntartója:** Veszprémi Tankerületi Központ, 8200.
Veszprém Szabadság tér 15.

Az iskola rövid története

Az iskola épülete 1960-61-ben épült. Az iskola átadása 1962-ben történt meg. 1986-ban könnyűszerkezetes épülettel bővült a régi iskola épülete, melyben az alsó tagozat tanul. Jelenleg is eme két épületegyüttesben folyik a tanítás.

Ady Endre nevét 1989-ben vette fel az iskola, azóta évente Ady-napokat tartunk az iskolában.

Az iskola magán viseli a település jellemző vonásait:

- Legszembetűnőbb ismerv a település jellege kisváros. A mentalitást tekintve azonban tipikusak a falusi kötődések, ugyanakkor tapasztalható a városiasodás. Ez a sajátos karakter az iskola életére is jellemző.
- Másik jellemző vonás a munkanélküliség, de a széthullott rossz körülmények között élő családok sem ritkák. Ez sikereink és kudarcaink alapja.
- Igen jelentős a roma etnikumhoz tartozók száma. A település lakosainak száma ugyan növekszik, ám a lakosság egyes rétegeinek életfeltételei rosszabbodnak.

Ezek a sajátosságok halmozottan jelentkeznek az iskolában, meghatározzák annak feladatait. A gyerekek jelentős hányada hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett. Az életviteli gondok, az alacsony szocializáció magatartásbeli problémaként mutatkoznak meg az iskolában, s erősen hatnak a tanulás értékének presztízsvesztésére.

Iskolánk arculatának egyik fő jellemzője tehát a hátránykompenzálás. Ezt kívántuk megcélózni az integrált és képesség kibontakoztató, valamint az iskolaotthonos oktatás bevezetésével. Emellett nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra. Első osztálytól kezdődően német nemzetiségi nyelvet tanulnak a diákok.

2014. szeptemberében az ének-orientáció bevezetésével további lehetőséget kívántunk adni a tehetség kibontakoztatására– a szülők és a társadalom igényeinek megfelelően.

Ez a tehetséggondozás új területeit nyitotta meg és ehhez kapcsolódik a művészeti iskola szolfézs és hangszer tanítása.

Az iskola tanulólétszámában és annak szociális, társadalmi helyzetében végbement változások, az SNI-s, HH és HHH tanulók nagy létszámú megjelenése új feladatok elé állítja a nevelőtestületet. Ezért a pedagógusok igen nagy önállóságot kapnak ahhoz, hogy elsősorban játékosan formálják a növendékek személyiségét, fejlesszék szépérzékét, és kitartó munkára ösztönözzék őket.

A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, eltérő képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyermekeket együtt nevelve biztosítja a test és a lélek harmonikus fejlesztését, elősegíti a szocializáció folyamatait, kialakítja és tovább építi tanulóink elemi műveltségbeli alapjait, megalapozza és fejleszti tanulási stratégiáit.

1. Az iskola nevelési programja

Helyi szintű szabályozás dokumentumai

Az iskola

- Szakmai Alapdokumentuma
- Pedagógiai Programja, ennek részeként Helyi Tanterve
- Szervezeti és Működési Szabályzata
- Házi rendje

A pedagógiai program meghatározza:

- Az iskola nevelési programját, ennek keretén belül (7. § (1)/a)
 - az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
 - a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
 - a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,
 - a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,
 - a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
 - kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,
 - a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatokat,
 - A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, a többi tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók (továbbiakban: sajátos nevelési igényű tanuló) nevelését-oktatását,
 - a tehetség, képesség kibontakozását, segítő tevékenységeket,
 - a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét,
 - a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,
 - a tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit,
 - az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét,
 - az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet,

- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
 - a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását, segítő programot,
 - a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
 - a szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit,
 - az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját, az egészségnevelési programban az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatokat, beleértve a mindennapos testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló programot.
- Az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül (7. § (1)/b)
- a választott kerettanterv megnevezését
 - az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
 - az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,
 - a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,
 - a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját,
 - a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait
 - a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,
 - a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,
 - a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,
 - az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
 - a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
 - a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket,
 - a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket,
 - az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét,
 - az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait,
 - a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.

Belefoglaltuk az elmúlt időszak eredményeit, a kerettantervi változásokat. Azt a tényt, hogy vannak pszichés fejlődési zavar miatt nevelési és tanulási folyamatban

akadályozott tanulóink is, így az oktatásban figyelembe kell venni a rájuk vonatkozó tantervi irányelveket, illetve a gyerekek speciális igényeit. *Csak azt írtuk le, amit meg is valósítunk, ami a partneri elvárásoknak, küldetésnyilatkozatunknak és a jövőképünknek is megfelel.*

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, értékeit, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink:

- kompetencia alapú oktatás
- a közösségszervezés
- az egységes követelményrendszer
- tehetséggondozás
- felzárkóztatás
- magas színvonalú művészeti műveltség elsajátítása
- a művészet átörökítő szerepének felismerése
- világnézeti, erkölcsi nevelés
- közéletiségre nevelés
- az egészséges életmódra nevelés
- az esztétikai nevelés
- a környezetvédelmi nevelés
- élményszerű oktatás és tanítás
- gyermek- és ifjúságvédelem
- partnerközpontúság
- a szociális hátrányok enyhítése
- a szülői ház és az iskola együttműködésének, az intézmény kapcsolatrendszerének elve
- SNI-s tanulók integrált oktatása
- esélyegyenlőség érvényesítése
- szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása

Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, fontos szerepet szán a hagyományoknak, elősegíti a nemzeti azonosságtudat fejlesztését, tiszteletben tartja az ország nemzetiségeinek, etnikai közösségeinek identitását, irántuk empátiával viselkedik.

Kiemelt jelentőséggel bír programunkban a más népek, más kultúrák iránti nyitottság, megértés. Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljük tanítványainkat.

Az alapfokú nevelés-oktatás általános céljai

Az iskola célja, hogy olyan ifjúságot neveljen:

- akik képesek testileg, lelkiileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg az egészséges életvitelre,
- akik rendelkeznek a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szociális értékrenddel, szokásokkal és magatartásformák ismeretével, s képesek azokat a gyakorlatban megvalósítani,
- akik képesek önmagukért és másokért a felelősségvállalásra,
- akiknek reális képük van önmagukról és a világról, akik reális tervekkel rendelkeznek jövőjüket illetően, s elég erősek azokat megvalósítani,
- akik érzelmeik között helyet adnak a hazaszeretet szép érzésnek, ugyanakkor becsülnék más népcsoportokhoz tartozókat,
- akik tudják, milyen fontos számukra a természeti környezet és annak megőrzése,
- akik rendelkeznek a korszerű műveltség alapjaival és képesek az önfejlesztésre,
- akik ismerik az egészséges életmód alapvető kritériumait, igyekeznek azokat követni,
- akik képesek érvényesülni, és a társadalomba beilleszkedni,
- akik képesek lesznek alkalmazkodni a társadalom változó viszonyaihoz,
- akik igyekeznek maguknak sikeres életpályát építeni, hasznosítva az iskolában szerzett tudást és fegyelmet.

Célok az alapfokú oktatás 1. – 4. évfolyamán

Oktatói-nevelői munkánk célja, hogy:

- Óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskola tanulási tevékenységeibe.
- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.
- Az iskola adjon teret a gyermek játék és mozgás iránti vágyainak.
- Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi

ismereteket közvetítsen; alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen, figyelembe véve a két szakaszt:

1. – 2. évfolyam, mint bevezető szakasz, és

3. – 4. évfolyam, mint kezdő szakasz.

- Az iskola segítse elő a gyermek szociális fejlődését, a közösséghez és egymáshoz való alkalmazkodás képességének kialakulását.
- A tanulási és viselkedési zavarok kiszűrése, a korrekciós munka megkezdése.
- Az iskola ismerje fel és kezdje meg, már kora gyermekkorban a tehetségeket és annak fejlesztését. (EFOP 3.1.5)
- A hagyományok megismertetésére.

Célok az alapfokú oktatás-nevelés 5. – 8. évfolyamán

Oktatói-nevelői munkánk célja, hogy:

- Folytassa az előző szakaszok nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két pedagógiaiailag elkülöníthető periódusra tagozódik:

- alapozó szakaszra, 5. – 6. évfolyam, és

- fejlesztő szakaszra, 7. – 8. évfolyam.

- Vegye figyelembe, hogy a 10 – 12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Vegye figyelembe, hogy 13 – 14 éves kortól a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú kultúrájú gyerekeket együtt neveljük.
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra. (EFOP 3.1.5)
- A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre. (EFOP 3.1.5)
- Alapozza meg a felkészülést a jogok és a kötelességek törvényes gyakorlására. (EFOP 3.1.5)

Az alapfokú oktató-nevelő munka céljai határozzák meg, milyen pedagógiai feladatokat kell elvégezni.

Feladatok az 1. – 4. évfolyamon:

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon. (EFOP 3.1.5)
- A tanulói érdeklődésre épített, motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítsa érzélemvilágának gazdagodását.
- Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.
- Alapozza meg a tanulási szokásokat. (EFOP 3.1.5)
- Támogassa az egyén képességének kibontakoztatását. (EFOP 3.1.5)
- Működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában. (EFOP 3.1.5)
- Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szocio- kulturális környezetéből, vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak. (EFOP 3.1.5)
- Ismertesse meg tanulóval és szülővel a részképesség- és magatartászavar kezelési lehetőségeit.
- Tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Erősítse meg a humánus magatartásformákat és mintákat.
- A gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

Feladatok az 5. – 8. évfolyamon:

- Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek. (EFOP 3.1.5)
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkézségét, szolidaritás érzését, empátiáját.
- Olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét.

- Tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, ill. egymáshoz való viszonyulásukban.
- A demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- A nemzeti, a nemzetiségi és etnikai hagyományok tudatosítására és ápolására való nevelés.
- Fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.
- Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására

Eszközök, eljárások, módszerek

A nevelési eszköz a gyermekek tevékenységi formáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik. A nevelési eljárás a módszerek koncentrációját értjük, amelyet a pedagógusok a nevelési célok elérése érdekében alkalmaznak. Eljárás önmagában nem létezik, mindig eljárások rendszerében kell gondolkodnunk.

A pedagógusok habitusától, intuíciójától, nevelői aktivitásától, találékonyságától függ, hogy a nevelési cél elérése érdekében a gyermeki tevékenység szervezése során milyen eljárásokat alkalmaznak.

Ezen túlmenően ügyelni kell, hogy a választott eljárások alkalmazkodjanak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez
- a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kultúrához, felkészültségéhez, vezetői stílusához
- a mindenkor szituációhoz, annak tartalmához

A nevelés valamennyi folyamatához alkalmazható módszerek a hagyományos osztályba sorolás szerint: követelés – meggyőzés – gyakorlás – ellenőrzés – elismerés vagy büntetés.

A mindennapi nevelési gyakorlat azt kívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük szerint csoportosítsuk:

1. A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló

2. A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, szerepjátékok, gyakorlás

3. A magatartásra ható módszerek:

- *Ösztönző módszerek* /ígéret, biztatás, helyeslés, elismerés, dicséret (szóbeli, írásbeli, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi, oklevél, kitüntetés, osztály előtt, iskolai rendezvényen, közösségi rendezvényen, alapítványi, fenntartói elismerések), osztályozás, jutalmazás (Formái: dicséret, oklevél, jutalomkönyv, vagy tárgy, tanulmányút, stb.)/
- *Kényszerítő módszerek* /felszólítás, követelés, parancs, büntetés (szóbeli, írásbeli, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, rovás, áthelyezés)/
- *Gátlást kiváltó módszerek* /felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, átterelés, elmarasztalás/

Eszközök, technikák

- *Nyelvi (verbális) eszközök:* beszéd, beszélgetés (szabad, vagy irányított, spontán, vagy tervezett, egyéni, vagy csoportos), interjú
- *Nem nyelvi (nem verbális, metakommunikációs) eszközök:* arckifejezés, mimika, szemmozgás, tekintet, testközelség, térközsabályozás, testhelyzet, testtartás, gesztusok, kulturális jelzések
- *Szociális technikák:* A szociális technikákat a gyermekek először a családban, majd az óvodai közösségben, később az iskolai közösségben sajátítják el; fontosak, mert a gyermekkori beidegződések kitörölhetetlen nyomot hagynak a személyiségben. A szülő, az óvónő, a pedagógus saját személyiségével, stílusával, öltözködésével, beszédkultúrájával követendő mintákat nyújt a gyermekeknek.

Az iskolai oktató-nevelő munka során alkalmazható eljárások

- Ön- és emberismeret fejlesztése:
(fejlesztő interjú, fejlesztő beszélgetés, jövőkép tervezése, életút, karrier tervezése)
- Szociális készségfejlesztő technikák:
 - problémamegoldó és konfliktuskezelő készségek fejlesztése (EFOP 3.1.5)
 - minta és modellnyújtás (EFOP 3.1.5)
 - megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás)
 - szerepjátékok
 - dramatizáló tevékenység
 - játékok

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk együttműködik a szülővel a tanuló személyiségének fejlesztésében. Pedagógusaink a tanuló személyiségének fejlesztéséről nevelése, tanítása keretében gondoskodnak. (EFOP 3.1.5)

Világnevezeti, erkölcsi nevelés

- A tanórai, tanórán kívüli magatartás normáinak megismertetése, elsajátíttatása, betartatása.
- Minden gyermeket egyéni képességének megfelelően ítélünk meg. Feladatunk olyan követelmények támasztása, melyek során minden tanuló személyiségének megfelelően tud sajátosat, kiemelkedőt tenni önmagáért, az iskoláért. (EFOP 3.1.5)
- Tiszteletben tartjuk tanulóink hitét. Biztosítjuk a hit- és vallásoktatást.
- Feladatunk kialakítani a tanulók megfelelő én tudatát. Meg kell találni helyüket a családban, az iskolai közösségekben. Ehhez folyamatosan igényeljük a szülői ház segítségét. (EFOP 3.1.5)
- Nevelőmunkánkban fontos feladatunk, hogy a gyermek megismerje az alapvető emberi értékeket, azokat magáévá tegye, azok szerint éljen. E téren alapvető példamutatása.

Esztétikai nevelés

- Feladatunk megismertetni a szép, az esztétikum, az ízlés fogalmát. Fedezzék föl magukban, környezetükben a harmóniát, törekedjenek annak elérésére.
- A tanórákon illetve a művészeti oktatás területein képessé tesszük a tanulókat az önálló alkotómunkára.

- Megismertetjük őket az alkotás örömeivel, mások munkájának reális értékelésével, megbecsülésével.
- Megköveteljük, hogy munkáik rendezettek, esztétikusak legyenek. Fokozottan ügyelünk beszédkultúrájuk alakulására, nem tűrjük a pongyolaságot.
- Igényeljük testük, ruházatuk tisztaságát, rendezettségét.
- A környezet szépítésére, tisztaságának megőrzésére szoktatjuk tanulóinkat.
- Kiemelt feladatunknak tekintjük a művészeti nevelést.
- A tagintézményben gyermekeink hangszeres zenei, és képzőművészeti oktatásban részesülnek.
- Biztosítjuk a rendszeres fellépéseket tudásuk bemutatására.
- Tanulóinkat megismertetjük városunk, megyénk, hazánk értékeivel.
- Tanulmányi sétákat, kirándulásokat szervezünk. Ezen alkalmakkor megismertetjük a környezet, a természet értékeit, szépségeit. Felhívjuk figyelmüket, a természetet romboló, a környezetet szennyező emberi tevékenységre, megismertetjük, és koruknak megfelelően gyakoroltatjuk velük a megelőzés módját.
- Az iskolai védőnő segítségével mentálhigiénés órákat szervezünk. Itt megismertetjük tanulóinkkal az önmagukban rejlő értékeket, szépet, önmaguk, társaik elfogadására, a toleranciára neveljük őket. (EFOP 3.1.5)

1.2.1. ÖKO ISKOLA

"Az emberiség középtávú, ötven-száz éves jövője azon múlik, hogy képes lesz-e olyan ideológiákat hatékonyan elterjeszteni, amelyek központi értékei a népesség kicsi mérete, a bioszféra ápolása, a környezetszennyezés és a túlzott energiafogyasztás erkölcstelensége lesznek. Minden további ábrándozás a jövőről csak ezután következhet."

/Csányi Vilmos/

Iskolai életünk fontos része a környezeti nevelés. Az elmúlt években az Ökoiskolává válás útjára léptünk, mindennapi életünket áthatja az „ökolét”.

A Pedagógiai Programunk szerint eddig megvalósított környezeti nevelésre építve kívánjuk az új tartalmi elemekkel kibővíteni oktatási nevelési munkánkat továbbra is.

Elveink:

Diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

Célok, küldetésnyilatkozat:

Célunk, hogy iskolánk minden dolgozója (pedagógusok, technikai alkalmazottak) és minden tanulója érzékenyen figyeljen a szűkebb és tágabb környezetére, tudatosuljon bennük, hogy fenntartható fejlődés (nem csupán anyagi és jóléti viszonylatban, hanem tudati síkon is értve) csak közösen érhető el, ehhez minden embernek a szemlélet váltására és aktív cselekvésére szükség van. Nem odázhatjuk el a környezetünkre való tudatosabb odafigyelést, a hulladékok megfelelő szelektálását, a tudatosabb táplálkozást, az egészséges életmódra való törekvést és általánosan olyan életmód kialakítását, mely jobban figyelembe veszi és szolgálja a – tágabb értelemben vett – fenntartható fejlődést.

Mindezzel kapcsolatban feladatunk a saját viselkedésünkön, magatartásunkon és nevelői tevékenységünkön keresztül az iskolánkat látogató gyerekek, (6-14 éves korosztály) fent leírt környezettudatos attitűdjének kialakítása, szemléletének formálása.

Ahol és amikor lehetséges, építenünk kell a szülők, civil szervezetek, önkormányzat aktivitására, támogató tevékenységére, mert egymást erősítve érhetjük el leghatékonyabban a gyerekek tudatosan „zöldebb” viselkedését.

Iskolánk mindig is szem előtt tartotta ennek fontosságát, így az „Ökoiskolává” válás útján egyik fő szempont a tudatosság.

Kiemelt feladatok:

- Az iskola épületének, udvarának folyamatos karbantartása, az állagának megóvása
- Szemlélet formálás minden évfolyamon a különböző tevékenységeken keresztül.
- Esztétikus, igényes dekorálás megvalósítása
 - Alapvető higiéniai szokások elsajátíttatása
- Pályázatok figyelése, írása környezeti nevelés témakörében
- Zöld jeles napok megünneplése változatos tevékenységgel.
- Szelektív hulladékgyűjtés megszervezése – folyamatos, a városvezetéssel együttműködve.

Környezetvédelemre nevelés

- Alapvető feladatunk kialakítani az egyén és a környezet harmonikus együttélésének képességét. Ebben nélkülözhetetlen a család szerepe.
- A tanórákon szerzett ismereteket az iskola teljes életében alkalmazzuk.
- Megismertetjük velük az iskola szűkebb és tágabb környezetét, megköveteljük, hogy óvják annak rendjét, tisztaságát.
- Feladatunk megtanítani őket a takarékosagra, az energia ésszerű használatára. Évente két alkalommal gyűjtünk papírt.
- Megtanítjuk őket az élővilág megbecsülésére, megóvására.
- A Föld napja alkalmából környezetvédelmi vetélkedőt szervezünk.

Az egészséges életmódra nevelés

- Nevelőmunkánk során feladatunk, hogy tanulóinkkal elsajátíttassuk a korszerű, egészséges életvitelhez szükséges ismereteket, kialakítsuk bennük ezen életmódhoz helyes viszonyukat. Ebben alapvetőnek tartjuk a család segítségét, a nevelői példamutatást. (EFOP 3.1.5)
- Minden nap sor kerül olyan tevékenységre, mely kielégíti gyermekeink mozgásigényét. A mindennapos testnevelés biztosított tanulóink számára.
- Sportköreinken egyrészt labdajátékokra oktatójuk gyermekeinket, mely jó színtere a csapatszellem kialakításának, az önuralomra, fegyelemre nevelésnek, a közös sikerélmény megszerzésének.
- Az óráközi szünetet, a tanulás előtti időt /esős idő kivételével/ csak a szabadban tölthetik tanulóink.
- Figyelemmel kísérjük tanulóink sporttevékenységét.
- Feladatunknak tekintjük gyermekeink fizikai állóképességének növelését.
- Feladatunk megtanítani a szabadidő megtervezését, hasznos eltöltésének módját. (EFOP 3.1.5)
- Ennek érdekében működtetjük szakköreinket, szervezünk versenyeket, színházlátogatást, rendezvényeket. (EFOP 3.1.5)
- Tanulóink étkezési szokásai kötöttek.
- Részt veszünk az iskolagyümölcs programban.
- A nevelők feladata a helyes étkezési kultúra tudatosítása, folyamatos gyakorlata.

- Intézményünkben tilos mindenfajta élvezeti cikk fogyasztása /Házirend/. Káros hatásokról prevenciós osztályfőnöki, biológia, környezetismereti órákon, előadásokon, filmvetítéseken szereznek ismereteket.

Közéletiségre nevelés

- Feladatunk megismertetni tanulóinkkal az iskola, a lakóterület, a város közéletét.
- Legyenek ismereteik a hazánkban, a világban zajló eseményekről.
- Feladatunk kialakítani az egészséges vitaszellemet, az érvelés képességét, egymás véleményének tiszteletben tartását, elfogadását.
- Kialakítjuk bennük azt a képességet, hogy tudják pontos helyüket a mikro- és a makrokörnyezetben.
- Kiemelt szerepet tulajdonítunk a Diákönkormányzatnak.
- Kialakítjuk velük a választás, a választhatóság gyakorlatát.
- Iskolai, városi, nemzeti ünnepeinken igényeljük a méltó megemlékezést, az aktív részvételt, a megfelelő külsőségeket.
- Fontos feladatunk a hagyományápolás. Ezt biztosítják bensőséges családi hangulatú közös rendezvényeink.
- A személyiségfejlesztő tevékenység kiemelt területei az iskolai sportkör és a tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, így különösen környezeti nevelés, kulturális, illetőleg sportrendezvények.

A fenti személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok részletes lebontása az éves munkatervben, a pedagógiai munkaközösségek munkatervében, valamint a tanmenetekben kerüljenek osztályszintű, tantárgyi és területi lebontásra.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az **EGÉSZSÉG** a fizikai, szellemi, szociális, érzelmi, értelmi, egyéni (szakmai) jóllét állapota.

Az egészség:

- alapvető emberi jog,
- biztosítása és fenntartása egyéni és társadalmi cél,
- megléte: a hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődés egyik döntő feltétele.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

Célunk:

- az egészségfejlesztés folyamatában tanulónk képessé váljanak arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák,
- pedagógusaink számára meghatározó legyen az egészségfejlesztő gondolkodás és ennek továbbadása, (EFOP 3.1.5)
- a tanulók legyenek tisztában döntéseiknek és tevékenységüknek milyen következményei vannak az egészségre nézve.

Feladataink:

- egészségfejlesztő iskolai környezet megteremtése,
- egészségfejlesztő közösségi tevékenység megvalósítása,
- szemléletváltás kialakítás az egészségügyi szolgáltatásokban,
- az egészségfejlesztés folyamatát ez együttműködésre építjük,
- az egyén bevonásával megvalósítani céljainkat.

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az iskola az egészségfejlesztés legfontosabb színtere. A nyolc év alatt érdemi hatást tudunk a tanulókra, személyiségükre gyakorolni. Kedvezően kívánjuk kialakítani a nevelés folyamatában az életmódjukat, szokásaikat, életideáljaikat.

- Hiteles, közérthető tájékoztatást adunk az egészséget érintő törvényekről, rendelkezésekről. A nevelők elősegítik az egészséggel, egészségneveléssel kapcsolatos alapvető információk terjesztését. Használjuk a többrétegű és komplex kommunikáció eszközét. A helyi tanterv lehetőségeit, a sajátos nevelő hatások együttesét felhasználjuk az egészség-fejlesztés eredményessége érdekében.

- Közismertté tesszük a környezeti ártalmak és az egészségkárosodás közötti összefüggéseket. Tájékoztatást adunk az ember egészségi állapotát meghatározó tényezőkről.
- Biztosítani kell az egészségnevelés különböző színtereinek /iskolaorvos-védőnők - iskola/ együttes, azonos értékrenden alapuló működését.
- Meg kell teremteni a feltételeket az egészségnevelési feladatok megoldásához:
 - az óvodában elkezdett testi és mentálhigiénés nevelés folytatása életkornak megfelelően; (EFOP 3.1.5)
 - a szenvedélybetegségek megelőzése pl. mentálhigiénés neveléssel (pozitív értékrend, önbizalom, konfliktuskezelői képességek fejlesztése);
 - a mindennapos testnevelés biztosítása, a test- és mozgáskultúra fejlesztése, és a testedzés lehetőségének biztosítása;
 - egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek iránti igény felkeltése,
 - az egészséges napi, heti, évszakos ritmus kialakítása;
 - szexuális felvilágosítás (fertőző betegségek, nemi úton terjedő betegségek megelőzése, terhesség megelőzése);
 - beteg társaik elfogadása és segítése;
- Össze kell gyűjteni a korszerű, hatékony egészségnevelési módszereket (interaktív, személyiségközpontú oktatási, nevelési módszerek alkalmazása, drámapedagógiai elemek beépítése stb.)
- Segítsük a mindennapi élet döntései során az egészségesebb lehetőség kiválasztását. Közismertté kell tenni, hogy mindenkinek alapvető emberi (gyermeki) joga, hogy egészséges legyen.
- Nagy gondot fordítunk a lelki egészség védelmére.

Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben

- **Szülők (család):** Fontos a folyamatos információ-átadás, megfelelő tájékoztatás. Jelentős szerepe van az aktív bevonásuknak a munkák hatékonyságában.
- **SZM:** Szükséges a támogatásuk megnyerése, mivel a megvalósításban fontos partnerek.
- **Iskolaorvosok és védőnők:** Intézményeinknek van jogszabályok által meghatározott iskolaorvosa, fogorvosa, védőnői, akik a szűrést és az ellátást az életkorhoz kötődően intézményünkben megvalósítják. Vizsgálatok során követik a testi, érzelmi és intellektuális fejlődést az érzékszervek állapotát. Szűrések során felismerik a krónikus betegségeket, kóros elváltozásokat. Közreműködnek a közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.

Az iskola egészségügyi ellátástól várjuk a segítségnyújtást a következő területeken:

- életmód és betegségek összefüggései,
 - segítség a serdülőkori érzelmi, magatartási és életmód, valamint szexuális problémák és krízisek megoldásában,
 - környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben.
-
- **Iskola fogász**
 - **Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat**
 - **Térségi Népjóléti Gondozási Központ Család-és Gyermekjóléti Központ**
 - **Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Osztály**
 - **Rendvédelmi szervek**
 - **Önkormányzati és Járási Hivatalok**

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A *közösségfejlesztés* az a pedagógiai folyamat, amely az egyén, a természet és a társadalom közötti kapcsolatokat kialakítja, megteremeti.

Az iskola közvetíti mindazokat az értékeket és követelményeket, melyeket a tanulók az iskola közösségében elsajátítanak, s felnőttként társadalmi gyakorlatként alkalmazni tudnak. Hozzásegíti a tanulókat a demokratikus joggyakorlás elsajátításához és az iskolában szerzett tapasztalatok későbbi hasznosításához.

Iskolánkban a közösségfejlesztés főbb területei:

- **Tanórák:** szaktárgyi és osztályfőnöki órák,
- **Tanórán kívüli foglalkozások:** napközi, tanulószoba, sportkörök, énekkar, séta, kirándulás
- **Diákönkormányzati munka:** szabadidős programok szervezése, papírgyűjtés, versenyeken részvétel
- **Szabadidős tevékenységek:** Farsang, Kultúrális Fesztivál, Színházlátogatás, Kirándulások, táborozások

Mind a négy terület **sajátos foglalkoztatási formát követel**, mások az egyes területek feladatai, **céljai, abban megegyeznek**, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend), (EFOP 3.1.5)
- a másság elfogadásához, (EFOP 3.1.5)
- az együttérző magatartás kialakításához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos, és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét – hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve – kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell venni mindennapi munkájuk során.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével
- viselkedésével
- beszédstílusával
- társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozza meg, és egyes pontjait kötelező feladatként határozza meg az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztés feladatai:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait,
- megismerje népünk kulturális örökségét, nemzeti kultúránk értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, kultúrák, vallások és a másság iránt, becsülje meg azokat, (EFOP 3.1.5)
- ha módja van rá, vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. (EFOP 3.1.5)
- legyen képes a a digitális eszközöket felhasználói szinten, és azt szelektíven használni.
- tanulóink legyenek képesek társaikkal és felnőttekkel egy adott témáról anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- az önálló, eljövendő felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni

- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget pedig a közösségi érdek, a közös cél, a közös értékrend és a tudat tartja össze.

Ennek kialakítása érdekében a szaktárgyi órákon az egyes tanárok feladata:

- Segíteni a tanulók kezdeményezéseit.
- A tanórákon alkalmazott változatos munkaformákkal erősíteni az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.
- Arra irányítani a tanulót, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás-és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában.
- Segíteni, hogy a tanulók közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát közösen értékelni.

Az egyes tantárgyak közösségfejlesztési feladatait a tantárgyi követelmények tartalmazzák.

A közösségformálásban az **osztályfőnöki nevelőmunkának kiemelkedő** szerepe van.

Az osztályfőnök osztálya közösségi életének tudatos tervezésével és szervezésével biztosíthatja a folyamatosságot, azaz a már elért eredmények továbbfejlesztését és a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építést.

Feladata:

- A kiegyensúlyozott társas kapcsolatok létrejöttéhez szükséges személyiség jellemzők formálása, fejlesztése.
- Segítse a közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakításával az összetartozást erősítő erkölcsi normák meggyökereztetését.
- Az osztályban a formális és informális háló figyelemmel kísérése alapján tájékozódik a társas kapcsolatok helyzetéről, beavatkozik a peremhelyzetek kialakulásának megelőzése, megszüntetése érdekében.
- Az osztályfőnöki órák tananyaga önismereti, kulturált magatartás és életmód kialakulását valamint a szociális képességek fejlesztését célzó témaköröket tartalmaz

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások a közösségfejlesztés kötetlenebb tevékenységi formái, és a közösen átélt napközis, tanulószobai, énekkari, sportköri foglalkozások, táborok, illetve kirándulások, túrák érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladata:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai DÖK a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében önállóan intézik saját ügyeiket.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére, valamint az iskola hagyományainak ápolására az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4–8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőség irányítja, az iskola igazgatója által megbízott nevelő segítségével.

Feladata:

- Elsősorban a közösségépítő jelleg erősítése a már kialakított hagyományok, programok szervezésével, lebonyolításával. A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése is fontos szerepet játszik. (papírgyűjtés, teremdekorálási verseny, farsangi műsoros jelmezes verseny).
- Olyan tevékenységeket szervezzen, amelyek értékes esztétikai élményeket nyújtanak a közösség tagjainak, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség is.

- A közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése.
- A közösség érdekében végzett tevékenységekért a közösség előtti dicséret kivívása, amellyel előmozdítják olyan egyéniségek kialakulását, akik szívesen kapcsolódnak be, majd kezdeményezik érdekes, hasznos tevékenységek lebonyolítását.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladata:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel, (EFOP 3.1.5)
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket, (EFOP 3.1.5)
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése az e-naplóban
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése, (EFOP 3.1.5)
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel, (EFOP 3.1.5)
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken, (EFOP 3.1.5)
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.

Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A Nemzeti Köznevelési törvény szerint az alábbi tanulók tartoznak **a kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek csoportjába:

- **különleges bánásmódot igénylő** gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermek, tanuló.
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

A következő pontokban a velük kapcsolatos pedagógiai tevékenységek olvashatók.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Nkt. szerint: „Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.” Azaz azok a tehetséges tanulók, akiknél az

intelligencia, kreativitás-képesség és a feladatalkötelezettség nagy, a tevékenységformák széles körében fejleszthetők. A tehetséges tanuló önállóbb, függetlenebb, a különféle problémákat maga próbálja megoldani, kreatív, eredeti, kritikusabb, sokkal kevésbé befolyásolható, fejlettebb beszéd-készségű, tartósabb figyelemű, szembe-tűnő érdeklődésű.

Iskolánk feladata, hogy a tanulók képességeit minél szélesebb körben feltárjuk, és a lehető legjobban fejlesszük. A tehetséges tanulók kiválasztása és támogatása, képességeik fejlesztése minden pedagógusunk fontos feladata. (EFOP 3.1.5)

(EFOP 3.1.5) Az osztályon belüli **csoportbontás, a differenciált oktatás, a kiscsoportos tanulási formák** alkalmazása ugyanúgy szolgálja ezt a célt.

Intézményünk egyéb területeken is hangsúlyt fektet a település, a kisebbségi önkormányzatok és a szülők igényeire.

Hatásukra kezdődött el a **német nyelvoktató nemzetiségi oktatás**, amely a nemzeti identitás tudatosítása mellett kitűnő nyelvi képzést biztosít a programban részt vevő tanulók számára.

Az **digitális kultúra oktatásban** nem csak a normál tantervű, hanem a speciális nevelési igényű tanítványaink is részesülnek, amellyel biztosítani kívánjuk, hogy végzett tanulóink rendelkezzenek a korszerű ismeretszerzéshez alkalmas képességekkel és készségekkel.

A tehetséggondozás a szülők igényeinek figyelembevételével került sor 2015-ben az ének-zene orientációs program beindítására. Itt a tanulók az ének és a hangszeres tanulás mellett táncot is tanulhatnak, idegennyelv-ként pedig angol nyelvet tanulnak már 1. osztálytól.

A tanórán kívüli **művészeti oktatás-nevelés** feladatait a tagintézményként működő Alapfokú Művészeti Iskola látja el, amely iskolánk épületében kapott helyet.

A tehetség felismerése általában nem egyszerű feladat. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink minél hamarabb ismerjék fel a tehetségeket, ehhez megfelelő pedagógiai-pszichológiai-ismeretekkel rendelkezzenek. (EFOP 3.1.5)

Különös figyelmet igényel az **átlagosnál magasabb intelligenciájú sajátos nevelési igényű tanulók speciális tehetségének felismerése, kibontakoztatása**.

A tehetséggondozás mind a tanórán, mind a tanórán kívüli foglalkozások feladata. A tehetséges tanulók fejlesztésének lehetőségei iskolánkban:

Tanórán:

- személyre szabott feladatok
- differenciált munka
- önálló kutatómunkára, kiselőadások tartására ösztönzés,
- mindennapos testnevelés

Tanórán kívül:

- helyi szaktárgyi versenyek
- tanulmányi versenyekre való felkészítés
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, levelezős, sport, kulturális)
- tehetséggondozás/középiskolai előkészítő
- könyvtárlátogatás, könyvtárhasználat
- informatika szaktanteremben-tanári felügyelettel-előre egyeztetett időpontban számítógép és internet használata
- szabadidős tevékenységek szervezése: pl.: színház és múzeumlátogatások
- tanulmányi kirándulások
- szervezett szabadidős programok
- iskolai sportkör
- énekkar

1.6.2. Útravaló Ösztöndíjprogram – Út a középiskolába alprogram

“A 2005. év óta működő Útravaló Ösztöndíjprogram személyes mentori támogatást és ösztöndíjat nyújt hátrányos helyzetű, cigány/roma tanulók részére a lemorzsolódás megelőzése, valamint a továbbtanulási utak megerősítése érdekében. Az Útravaló Ösztöndíjprogramba a tanulók elsősorban szociális jogosultság, rászorultság alapján kerülnek be, de az ösztöndíj mértéke teljesítményalapon, az előző év végi tanulmányi eredménytől függ.”

“A PÁLYÁZATI FELHÍVÁS CÉLJA a tanulók sikeres tanulmányainak elősegítése, a tanulók felkészítése gimnáziumban, technikumban, vagy szakgimnáziumban való továbbtanulásra. A Pályázati felhívás céljának megvalósulását a tanulók köznevelési intézményein keresztül a mentorok segítik.” Útravaló pályázaton rendszeresen részt vesz iskolánk. A pedagógus kollégák mentorálják a diákokat.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcban többféle, a tanulással kapcsolatos zavar összegződik. Az egyes típusokat külön kell választani ahhoz, hogy a velük kapcsolatos teendők megfogalmazhatók legyenek. A különválasztást diagnosztikus felmérések, illetve szakértői- és szakvélemények alapján végezzük.

Az egyik típusba azokat a tanulókat soroljuk, akik a tanulási képesség fejlődési zavara következtében feltűnően nehezen tanulnak, akiknél biológiai-pszichológiai és kedvezőtlen környezeti hatások együttesen okozzák a tanulási kudarcot.

Nehézségeik enyhítéséhez, felzárkóztatásukhoz egyéni tervre van szükség.

Terápiaként biztosítjuk az elfogadó, támogató környezetet, fejlesztjük önértékelésüket, megpróbáljuk önbizalmukat növelni. Differenciált tanítási módszerek alkalmazásával is segítjük fejlődésüket.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók másik csoportját képezik azok, akiknek *tanulási zavarát*:

- a tanulmányi előmenetelben való gátoltság jellemzi akiknél e gátoltság következménye az alacsony tudásszint, a gyenge tanulmányi teljesítmény és rossz tanulmányi eredmény
- akiknél a sikertelenség együtt jár a tanulási kedv és tanulási aktivitás hiányával, helytelen tanulási szokásokkal
- akik gyakran „unatkoznak” órákon.

Külön kell kezelni az alulteljesítő tanulókat, azokat, akik messze lehetőségeik, képességeik alatt teljesítenek. A továbbhaladás feltétele a tanulók *felzárkóztatása*.

A felzárkóztatás alapvető célja: (EFOP 3.1.5)

- a megismerő, munkavégző, és alkalmazási képességek kialakítása
- a felkészültségbeli hiányok pótlása
- a kudarcélmények csökkentése
- a gondolkodási képességek fejlesztése
- a tantárgyi tartalmak elmélyítése

Feladataink: (EFOP 3.1.5)

A tanév elején szintfelmérésekkel kiszűrjük azokat a tanulókat, akiknek egy-egy tananyagból vagy egy-egy tantárgyból felzárkóztatásra van szükségük.

A diagnosztizálás megállapítja a következőket:

- a tanulási képesség hiányát
- a motivációs zavarokat
- a magatartásbeli, szocializációs problémák társulását, a tanulási képességhiányokat.

(EFOP 3.1.5) Rávilágít e nevelési hiányosságokból fakadó egyéb hátrányosságokra is, mint:

- kifejezőkészség és szókincs hiánya
- kommunikációs és kapcsolatteremtő készség hiánya
- beszéd és nyelv helytelen használata

A következő lépés a tanórai és tanórán kívüli segítségadás.

A különböző tanulási nehézségek esetén a következő módszereket alkalmazzuk a felzárkóztatás során:

➤ Tanulási képességek hiánya esetén a fenntartóval történt egyeztetést követően:

- csoportbontás
- korrepetálás
- differenciált foglalkozások
- csoportmunka
- könyvtári óra

➤ Magatartásbeli zavarok esetén:

- ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök és szülők közös tevékenysége
- a probléma kezelésére alkalmas szakember, szervezetek, szervek bevonása

➤ Rosszul motivált tanulóknál:

- egyénre szabott feladatok adásával sikerélményhez juttatjuk a tanulókat
- tanulási kedv felkeltése
- aktivitás fokozása
- tanulmányi módszerek változtatása

A lemaradó tanulók érzelmvilágával, annak alakulásával mélyrehatóan foglalkozva rávilágítunk arra, hogy csak a tanuláshoz való pozitív viszonyulással érhető el a siker. A tanulmányi munkában sikertelen tanulók magatartásában konfliktusok mutatkoznak, frusztráltakká válnak. A sikerélmény, az elismerés, a tudás motiváló tényezővé válásával a hátrányok jelentősen csökkenthetők.

A felzárkóztató foglalkozásokon megvalósítandó feladatok: (EFOP 3.1.5)

- Tudatos tanulásszervezés
- Egyénre szabott tanulási módszerek kimunkálása
- Beilleszkedési nehézségek csökkentése
- Cselekvő tanulás módszerének alkalmazása
- Közös tevékenységek színvonalának emelése
- Gyakorló órák számának növelése
- Tanórán kívüli művelődési, kulturális tevékenység bővítése
- Kifejezőkészség javítása
- Igényes beszédkultúra fejlesztése
- Következetes számonkérés

A felzárkóztatás során alkalmazott tevékenységformák: (EFOP 3.1.5)

- Tanórai felzárkóztatás otthoni feladatok adásával
- Tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások
- Rendszeres ellenőrzés
- Napközi és tanulószoba biztosítása
- Közös színház- és múzeumlátogatás
- Előadások tartása
- Szituációs játékok.

1.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, zavar az általános társadalmi normáktól eltérő viselkedést jelent. Az alkalmazkodás hiánya szembeütnő lesz. Kialakulásának okai a lelki fejlődés zavarában, öröklött, korai károsodásban kereshetők. Az iskola és a jól vagy rosszul szocializált gyermek összetalálkozása, az elvárt munka feltételrendszerének ugrásszerű megváltozása a gyermek életkor – specifikus, lelki, illetve társaslélektani konfliktus- lehetőségein kívül egy sor nehézséget hozhat a felszínre: teljesítményzavar, magatartászavar, kapcsolatzavar.

Cél: Lehetőség szerint alkalmassá tenni ezeket, a tanulókat az „együttélésre”, együttműködésre. A perifériára szorulásuk, antiszociális helyzetbe való lecsúszásuk megelőzése. A tolerancia képességének fejlesztése (tapintat, empátia, udvariasság tisztelet, érdeklődés).

Az iskola feladata:

- A beilleszkedési- és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felismerése, vezető tünetek kiválasztása.
- Vizsgálati kérelem a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Várpalotai Tagintézményétől
- Meg kell keresnünk a tanuló értékeit, melyek elengedhetetlen feltételei lesznek a fejlesztő munkához. A kiváltó okok kiderítése. (EFOP 3.1.5)
- A magatartási problémák felmérésének és megoldásának is a legfontosabb eszköze a kommunikáció. Fel kell kutatnunk, hogy a problémák a sajátos családi háttérből, iskolai körülményből, vagy esetleg súlyosabb lelki betegségből adódnak-e. Rendszeres kapcsolatot tartunk a szülői házzal.
- Az érzelmi kapcsolatok kialakulását és fejlesztését, a kapcsolattartási készségek elmélyítését segítjük. Minél több közös élmény szerzésére törekszünk, mert a közös élmények megfelelő alapot teremthetnek, hogy a gyermek 'kinyíljon'. Közös elfogadás, kulturált konfliktuskezelés a feladatunk.
- A tanulóinkban az önismeret, az önértékelés, és a pozitív énkép igényének

kialakítása elengedhetetlen. Következetességre nevelünk és a kivárási képességét kialakítjuk. (EFOP 3.1.5)

- Olyan környezet kialakítása a cél, amely alkalmas az el- és befogadásra, együttműködésre. A beilleszkedést segítő szükséges feltételeket biztosítsa szakember: fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, iskolapszichológus. (EFOP 3.1.5)
- Fontos a gyermekkel kapcsolatos információk átadása, azok tapintatos kezelése. A gyermekkel kapcsolatban lévő nevelők egymást segítik munkájukban, közös megbeszéléseket tartanak. (EFOP 3.1.5)
- A fejlesztéshez szükséges helyiség eszközeinek, felszereltségének bővítése elengedhetetlen. (EFOP 3.1.5)

Módszerek:

- Biztonságot nyújtó, megértő, bizalmon alapuló légkör, környezet kialakítása. Állandóság fontossága, megteremtése
- Következetes, megfelelő határokat szabó korrekciós nevelés. Ne legyenek hézagok, legyenek azonosak az elvárások.
- Együttműködés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében fellelhető segítő erőkkel: hatékony együttműködés a családdal: épüljön 'híd' szülő-pedagógus között. (EFOP 3.1.5)
- Nevelési tanácsadó, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, szociális munkások, ifjúságvédelmi felelős bevonása. Az intézmények legyenek együttműködők, 'kéz a kézben', az információáramlás legyen hatékony. (EFOP 3.1.5)
- Szabadidő hasznos eltöltésére való nevelés. Minél több közös élmény: játék a kölcsönös elfogadás érdekében
- Konfliktus helyzetekben az osztályközösség pozitív erejének alkalmazása. A pedagógusok gyógypedagógusok közös megbeszélése.
- Esetmegbeszélés, egyéni esetkezelés, egyénre szabott-egyéni bánásmód előtérbe helyezése.

A megvalósulás színterei

- iskola, osztályközösség, tanórák, osztályfőnöki órák,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások egyéni terv szerint,
- felzárkóztató jellegű foglalkozások egyéni terv szerint,
- szabadidős foglalkozások,
- művészeti oktatás
- családlátogatás, fogadóórák, szülői értekezletek.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdők beilleszkedését segítő folyamat fő tevékenységi formái:

- csoportmunka
- a vezető/kezelendő fő tünetekre célzott fejlesztő - oktató - gondozó programok megtervezése, a programok végigvezetése és értékelése,
- kompenzáló, gyógyító tevékenység (pl.: figyelemzavar esetén),
- hiánypótló, felzárkóztató tevékenység (pl.: iskolai teljesítménybeli probléma),
- preferáló, megerősítő tevékenység (pl.: önértékelési zavaroknál),
- viselkedésbefolyásoló tevékenység (pl.: alkalmazkodási-, beilleszkedési gondoknál félénkség vagy agresszivitás),
- tanácskozó jellegű tevékenység (szűkebb- tágabb környezetre irányuló),
- elfogadás, elfogadtatás, türelem, tolerancia,
- megértő, elfogadó attitűd, pozitív megerősítés,
- érzelmi biztonság, az állandóság biztosításának, a biztonságérzet kifejlődésének segítése,
- azoknak a témaköröknek a beépítése, amelyekkel segíthetjük szocializációjukat (egészséges életmód különös hangsúllyal)
- differenciált, érdeklődési körhöz kapcsolódó tanulásirányítás,
- személyre szóló, konkrét, előremutató szöveges értékelés,
- amennyiben indokolt a tanuló felmentést kaphat egyes tantárgyak, tantárgyrészek minősítése alól.

Az iskolában, az osztályban előforduló viselkedési problémák megnyilvánulási formái, személyiségproblémák, amelyek az érzelmi élet zavarára engednek következtetni:

- Nyugtalan, túl mozgékony.
- Figyelmetlen, szétszórt.
- Túlzottan fáradékony.
- Visszahúzódó.
- Fél az iskolától, a feladattól.
- Támad, verekszik.
- Szopja az ujját, rágja a körmét.
- Iskolába induláskor fáj a feje.
- Keveset beszél, hamar sír.

Iskolánkban a magatartási problémák enyhítésére vagy megszüntetésére, a sikerebb iskolai haladás és beilleszkedés elérése érdekében a következőket tesszük:

- Felfigyelünk az ilyen tanulókra.
- Kapcsolat az óvodapedagógusokkal. A leendő első osztályos tanítók óvodai hospitálása a nagycsoportban. (EFOP 3.1.5)
- Az okok megkeresése a megnyilvánulás hátterének feltárására irányuló tevékenységet végzünk és ennek megfelelő segítő eljárást dolgozunk ki. (EFOP 3.1.5)
- A szülőt bevonjuk a probléma megoldásába, enyhítésébe, a vele való együttműködés nélkülözhetetlen. (EFOP 3.1.5)
- Az osztályban tanító szaktanárok beilleszkedést, segítő tevékenységüket egymással és az osztályfőnökkel együttműködve végzik. Elfogadó szemléletmódjuk nélkülözhetetlen. (EFOP 3.1.5)
- Külső szakemberek (pszichológus, orvos, gyógypedagógus) segítségének igénybevétele.
- Kiscsoportos illetve egyéni felzárkóztató foglalkozások.
- Napközis csoportokat szervezünk. Életkoruknak megfelelően az önálló ismeretszerzés módszerét tanítjuk meg elsajátítani.
- Igazán fontosnak tartjuk a jó tanár –diák –szülő viszony kialakítását.

1.6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő tevékenységek

Nkt. szerint: „Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”

Alapelv:

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése a rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Cél:

- Megszűnjön, vagy enyhüljön a tanulók intelligencia szintjének ellentmondó teljesítménybeli elmaradása;
- Alakuljon ki a matematikai érdeklődés, a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség- állandóság;
- Szűnjenek meg a matematika nyelvhasználatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében jelentkező hiányosságok.

Feladat:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása;
- a kudarcűrő-képesség növelése;
- az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai diszlexiás, diszgráfiás tanulóknál:

- Kialakuljon a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-íráskészség, kifejezőkészség;
- váljon az olvasás és írás eszközzé az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása;
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten;
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása;
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése;
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel;
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;

A fejlesztés kiemelt céljai diszkalkuliás tanulóknál:

- alakuljon ki a szám és műveletfogalom, a biztonságos testséma;
- fejlődjön a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a matematikai nyelv tudatos használata.

A fejlesztés feladatai:

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása;

- a téri relációk biztonsága;
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása;
- a szerialitás erősítése;
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése, a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Magyar nyelv és irodalom: A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése kap kiemelt szerepet.

Az élő idegen nyelv: Tanításnál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

Matematika: A kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

A fejlesztőpedagógusok feladatai

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését; (EFOP 3.1.5)
- javaslatot tesz a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről; figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik több pedagógussal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait; (EFOP 3.1.5)
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben;
- a habilitációs - rehabilitációs foglalkozásokat egyéni, csoportos formában tartja;
- a fentiek ismeretében fejlesztési tervet készít;
- a foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzését folyamatosan végzi;
- az intézmény minden tanév végén (lehetőleg május 15-ig) jelzi a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé azoknak a tanulóknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz;

- a fejlesztőpedagógus a rehabilitációs foglalkozásokat az egyéni fejlődési lapon dokumentálja.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai, tárgyi feltételei

(EFOP 3.1.5) Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, a fejlesztő foglalkozásokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók inkluzív nevelése, oktatása során szoros együttműködés megvalósítására törekszünk: a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottság, a gyermek fejlesztését végző logopédus, fejlesztőpedagógus, az osztálytanítók, a napközis nevelők, és a szülők között.

Tárgyi feltételei:

- fejlesztő szoba
- fejlesztő és terápiás eszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- számítógép,
- szakkönyvek,
- írásvetítő

Követelményekben való eltérés és a számonkérés módja:

Sajátos nevelési igényű tanulóink a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően minősítjük, értékeljük.

Számonkérés alkalmával a segédeszköz használatának lehetőségét biztosítjuk.

A követelményekben való eltérést is személyre szabjuk, az egyéni haladási ütemet biztosítjuk. (pl. felmentések, tantárgyi mentesítések)

1.6.5. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskolai gyermekvédelem célja:

- a nevelési-oktatási intézményben a pedagógusok ill. más alkalmazottak által ellátott gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok összehangolása,
- a gyermek érdekeinek képviselete,
- a tanulók családi és szociális viszonyainak minél sokrétűbb megismerése és a lehetséges veszélyek feltérképezése,
- együttműködés a szülőkkel, nevelőtársakkal, hatósággal, hivatott állami, társadalmi, egyházi, stb. intézményekkel,
- prevenció: A tanulók minél gazdagabb iskolai tevékenységének, programjának biztosítása, valamint problémáiknak minél korábbi felismerése és hatékony kezelése, a súlyosabbá válás megelőzése,

(EFOP 3.1.5) Általános feladat: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek veszélyeztetésének, bántalmazásának megelőzése a nevelés, az oktatás, az egészségügyi szolgáltatások, gyermekjóléti ellátások biztosításával.

Legfontosabb feladatok:

- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátók összefogják az iskola gyermekvédelmi munkáját, elkészítik az iskolai munkaterv gyermekvédelmi fejezetét, segítik a pedagógusokat gyermekvédelmi munkájukban, tájékoztatják őket az ifjúságvédelemmel kapcsolatos rendelkezésekről, a jogszabályi változások figyelemmel kísérése, rendszeres ismertetése, megbeszélése a nevelőtestület tagjaival.
- A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint magatartászavaros gyermekek nyilvántartása, fejlődésének figyelemmel kísérése.
- A HH/HHH nyilvántartás rendszeres egyeztetése a Családsegítő Központtal és az önkormányzat, illetve a járás gyámügyi előadójával:
- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Kapcsolattartás a családokkal, ez elősegítheti a hatékony és gyors lépések megtételét; családlátogatásokon való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- Összehangolni az osztályfőnöki, az alsó tagozatos és felső tagozatos szakmai és szülői munkaközösség gyermekvédelmi programját, tevékenységét.
- Az osztályfőnökökkel a szülői munkaközösség tagjaival együttműködve minden tanév elején felmérést készítenek az iskola veszélyeztetett- és hátrányos helyzetű gyermekeiről, javaslatot dolgoznak ki a szociális támogatásokra és pedagógiai gondozásukra. Végrehajtásukat figyelemmel kísérik. ***(EFOP 3.1.5)***
- Az osztályfőnökök bevonásával, figyelemmel kísérik a beiratkozást, a felmentett tanulók életét, osztályozó vizsgára való felkészítését.
- Az iskolaorvossal, védőnővel együttműködve gondoskodnak a gyermekek egészségügyi ellátásáról, az egészségnevelési feladat részeként a kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az igazgatónál.
- Segítenek a veszélyeztetett- és hátrányos helyzetű gyermekek iskolai közösségbe való beilleszkedésében.
- Segítséget nyújtanak a szükséges környezettanulmány és pedagógiai jellemzések elkészítésében.

- Védő-óvó intézkedéseket javasolnak, ill. ezek megvalósításában közreműködnek.
- Rendszeresen figyelemmel kísérik az iskolai hiányzásokat.
- Állandó kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti intézménnyel (Családsegítő Központ)
- Munkájukról félévente tájékoztatja a Nevelőtestületet, egyéb intézkedések alkalmával az igazgatót. (EFOP 3.1.5)
- A gyámhatóság munkájának segítése véleményezés, tájékoztatás, jelentés adásával. (EFOP 3.1.5)
- A felnőttkori devianciák kialakulásának megelőzése érdekében felvilágosító, megelőző tevékenységet folytatnak. (EFOP 3.1.5)

A gyermekvédelem módszerei

- a tanulók szociális háttérének ismeretében egyéni és személyes nevelési módszerek megtalálásával segítségnyújtás a gyermekeknek;
- a tanulók, a szülők érzelmi megnyerése, mely nagymértékben elősegítheti a tevékenység sikerességét;
- kedvező iskolai élmények nyújtása a gyermek ártalmas élményeinek ellensúlyozására;
- értékközvetítésre való törekvés az érintett tanulók esetében;
- meghatározó szerepe miatt az iskolába járás megszerettetése a gyenge eredményű, helytelen magatartású gyermekekkel is.

Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk eszközei

- beszélgetése szülőkkel szülői értekezleteken, fogadó órákon, családlátogatások alkalmával,
- felvilágosítás, tanácsadás, propaganda
- iskolai követelményrendszer érvényesítése
- rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival
- együttműködés: szaktanárok, osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős, iskolán kívüli segítő intézmények munkatársai.

Az iskola által adható támogatás lehet:

- segítség a tanulmányban
- az életvitel segítése
- nevelői, osztályfőnöki tanácsadás

1.6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

(EFOP 3.1.5) Iskolánk valamennyi pedagógusa egyik legfőbb feladatának érzi a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásán túl **a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megelőzésében, megszüntetésében** végzett tevékenységet. A gyermekek személyiségének feltérképezéséhez alapvetően fontos a családi környezet megismerése, ezért szoros kapcsolatot igyekszünk kiépíteni a szülői házzal. A személyes kontaktus megteremtése ez esetben **a kölcsönös bizalomhoz vezető út** egyik módja.

A szocializációs zavarok, devianciák felismerése sokszor igen egyszerű, máskor szinte lehetetlen. **A probléma-megelőző gyermekvédelem** érdekében alapvetővé vált a mindenkor szociális állapot felmérése, nyomon követése, az eredmények értékelése és a tendenciák megállapítása. Így az iskolában a veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (az aktuális tanév október 1-jei állapota alapján) gyerekek számának változását folyamatosan figyelniük kell, a nehéz körülmények között élő, a munkanélküli családdal bíró, vagy a csonka családban felnövő gyermekek arányára és az ebből adódó gondjaikra is nagyobb odafigyeléssel kell lenniük.

Mivel rossz a szociális helyzet, a családok működési zavara, a szülők devianciája, műveltségének hiánya miatt nő a veszélyeztetett gyerekek száma, ez az iskolától a mentálhigiéniai funkciójának kiteljesítését követeli meg. Ezért követő és preventív stratégiát is alkalmazva a tanulókat olyan tudásanyaggal és gyakorlattal igyekszünk ellátni, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy világos döntéseket hozzanak (testi-lelki-szociális) egészségükkel kapcsolatban.

A szociális hátrányok enyhítését **segítő tevékenységünkkel a tanulók esélyegyenlőségét is** biztosítjuk.

Mindezt iskolánkban a következő tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése már az iskolakezdéstől
– az első osztályosok bemeneti mérése alapján – megtörténik.
- Differenciált tanulásszervezés.
- Kooperatív technikák alkalmazása.
- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, illetve csoportos használata.
- Motiválás arra, hogy a gyermek iskolaotthonos, napközis vagy tanulószobai ellátásban részesüljön.
- Délutáni szabadidős tevékenységek szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok, rendőrségi előadások.
- Mentálhigiénés programok: védőnők, gyermekorvos segítségével.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Tanulmányi kirándulások.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon. Értesítés különböző csatornákon (hirdetések, helyi tv, sajtó, hírlevelek, stb.)
- Szükség esetén családlátogatások.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.
- Ösztöndíjak.

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

(EFOP 3.1.5) Az iskola legfontosabb partnerei a tanulók és a szülők, ezért a velük való kapcsolat kialakításában a bizalom és a kölcsönös felelősség elvének gyakorlatára helyezzük a hangsúlyt. Mind a tanulókkal, mind a szülőkkel nyitott, támogató, személyre szóló kapcsolat megteremtésére törekszik mind az iskola, mind a pedagógusok.

Az intézmény növendékeinek közösségét **diákönkormányzat** képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosítja az iskola a lehetőségét, hogy a tanulók összességét érintő ügyekben tájékozódhassanak, valamint azokban a kérdésekben, melyekben a jogszabályok erről rendelkeznek **véleményezési jogukat gyakorolhassák**. (lásd: SZMSZ- ben)

Az iskola egyik alapvető működési elve, hogy a társadalmi környezet folyamatos változásaira reagálva, kölcsönös bizalomra épülő megfelelő iskolai klíma kialakításával nemcsak az iskola fejlődésének, az eredményes pedagógiai munkának lehetőségét, de a tanulók személyiségének gazdagodását,

kiteljesedését, ezáltal az intézmény presztízsének, hírnevének erősítését is elősegítsék a tanulók, a szülők és a pedagógusok közösen, együtt, együttműködve.

1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

(EFOP 3.1.5) Az eredményes nevelő–oktató munka fontos feltétele a szülőkkel való kapcsolattartás. Partnerként kezelésük, az iskolaéletéről, gyermekükről történő széleskörű tájékoztatásuk együttműködési készségük záloga. Fontos, hogy elvárásaikat, javaslataikat, kéréseiket és véleményüket közölni tudják az iskolával. Érezniük kell, hogy érdekeink közösek. A jó együttműködés feltétele, hogy a szülő bizalommal fordulhasson az iskolához.

Az iskola pedagógiai programját a szülők és érdeklődők az iskola tanári szobájában és az igazgatói irodában bármikor megtekinthetik, elolvashatják. A szülő és az iskola kapcsolattartásában döntő fontosságú szerepe van az osztályfőnöknek. Az együttműködés olyan folyamat, melynek során a közös cél elérése csak feladatmegosztással érhető el.

Ezért fontos hogy:

- tájékoztassuk a szülőket: nevelési céljainkról, alkalmazott eljárásokról, módszerekről, mindennapjainkról,
- tegyük kapcsolatainkat tartalmassá, erősítsük fokozatosan, javítsuk folyamatosan azokat,
- kérjük ki a szülők és tanulók véleményét az őket is érintő iskolai döntésekben,
- biztosítsunk alkalmat arra, hogy a szülők gyermekeikkel együtt tevékeny résztvevői legyenek intézményünk életének,
- mérjük fel partnereink igényeit, hogy elvárásaiknak eredményesen meg tudjunk felelni.

Pedagógusok mindennapi feladatai e közös munka érdekében

- Kezeljék partnerként, nevelőtársként a családot, a szülőt, alakítsanak ki vele jó kapcsolatot (fogadóóra, nyíltnap, családlátogatás)
- Ismerjék tanulóik családi hátterét, azok szerkezetét, életmódját, értékrendjét benne a gyermek helyzetét, szerepét (családlátogatás alkalmankénti beszélgetések)
- Osszák meg a szülővel a gyermekéhez kapcsolódó megfigyeléseiket, tapasztalataikat. Vita esetén szakmailag indokolják véleményüket, intézkedéseiket.
- Tartsanak rendszeres kapcsolatot a problematikus gyermekek szüleivel, lehetőségeikhez mérten próbálják kedvező irányba terelni az általuk hibásnak vélt nevelési gyakorlatot.
- Adjanak szakmailag indokolt tanácsot a gyermekkel kapcsolatos nevelési, magatartási és tanulmányi problémák megelőzésére.
- Tájékoztassák a szülőt rendszeresen, ha szükséges azonnal, a gyermek

előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról.

- Törekedjenek bevonni a szülőt közvetlen iskolai, nevelési feladatok megoldásába is. (EFOP 3.1.5)

Szülők mindennapi feladatai e közös munka érdekében

- Ismerjék a köznevelési törvényben meghatározott kötelességeiket, és azt gyakorolják is.
- Érdeklődjenek gyermekeik iskolai munkájáról. (EFOP 3.1.5)
- Közvetítsenek olyan adatokat, amelyek gyermekük tanárai számára fontosak lehetnek. (EFOP 3.1.5)
- Gyermeük érdekében próbáljanak meg elfogulatlanul ítélni.
- Működjenek együtt az iskolával, a pedagógussal.

Megvalósulás feltételei mindkét oldalról az érdeklődés, megvalósulásának színterei a fogadóórák, családlátogatások, alkalmankénti beszélgetések.

A közös munkához a következő szervezeti keretek állnak rendelkezésünkre:

- osztály szinten a szülői munkaközösségek (osztály SZM)
- iskolai szinten az iskolai SZM

A szülői munkaközösség működéséről maga dönt. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködését az SZMSZ és a Házi rend szabályozza.

A szülői jogok gyakorlásának módozatai:

- Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető az igazgatónál és az iskola honlapján.
- Az iskola nyitott bármilyen szülői kezdeményezésre, amely működését, Pedagógiai Programjának megvalósítását segíti.
- A Házi rend kivonatából minden tanuló kap.
- A szülő gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről a tájékoztató füzetből tájékozódhat.
- A szülő az iskolát érintő javaslatait, észrevételeit a szülői fórumon mondhatja el és itt kap választ azokra. Írásban feltett kérdéseire legkésőbb 30 napon belül kap írásos választ.
- A szülők a tankönyvek és taneszközök kiválasztásakor élhetnek véleményezési jogukkal.
- A partnerek együttműködésének javítását mindhárom fél kezdeményezheti.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

(EFOP 3.1.5) A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken, **(EFOP 3.1.5)**
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást, **(EFOP 3.1.5)**
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadó órák, (minden hónapban)
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepségek egyéb rendezvények is. **(EFOP 3.1.5)**

Ezek a következők:

- tanévnyitó
- iskolai versmondó versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró
- családi nap

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő- oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhettek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is. (EFOP 3.1.5)

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

Elégedettségi felmérések

Feladata, hogy a szülők rendszeresen véleményt nyilváníthassanak az iskola életéről, munkájáról. Ezért feltétlenül szükség van a szülők körében rendszeresen elégedettségi felmérést végezni, elemezni. Az ebben leírtakat figelembe véve továbblépni, szükség esetén a pedagógiai program ide vonatkozó pontjait módosítani.

A szülők kérdéseiket, véleményüket javaslataikat szóan vagy írásban egyénileg illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, nevelőtestületével.

Iskolán kívüli kapcsolatok

Az iskolai munka megfelelő szintű irányítása érdekében az iskola vezetősége állandó munkakapcsolatban áll:

- az intézmény fenntartójával és működtetőjével,
- a város önkormányzati képviselőtestületével, a nemzetiségi önkormányzatok vezetőivel és az önkormányzati hivatallal.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért a főigazgató a felelős.

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel:

- Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal és Várpalotai tagintézményével
- Oktatási Hivatallal
- Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központtal
- Berhidai Művelődési Ház és Könyvtárral,
- Óvoda
- a körzetben működő egyházak, egyházközségek és helyi gyülekezetek vezetőivel.

A tanulók egészségügyi állapotának megóvása, az egészségnevelés érdekében együttműködünk

- az iskolaorvossal,
- a védőnővel,
- az iskolafogászattal.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az osztályfőnök rendszeres kapcsolatot tart

- a Család és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Várpalotai Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályával,
- az iskolarendőrrel.

A továbbtanulás, a minőségi beiskolázás érdekében tudatos együttműködést alakítunk ki a közeli középiskolákkal.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók sikeres integrációja érdekében együttműködünk a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

Célok:

A kölcsönös segítségnyújtás

A gyermekek identitástudatának erősítése.

Egymás kultúrájának tiszteletben tartása, nyitottság és elfogadás.

Együttműködés civil szervezetekkel:

A civil szervezetek a konkrét segítségen túl példamutatásukkal tudnak jó példával szolgálni. A szervezetekkel tagjaik illetve kuratóriumaik által tartjuk a kapcsolatot.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja

A vizsgaszabályzat célja, hogy szabályozza a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjét.

A jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgázó **pótló vizsgát** tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkészik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó

szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelnie kell.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- pótvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a mindennapi kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a szerint sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

A különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

A javító-, illetve pótvizsga

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Abban az esetben, ha a tanuló tanév végén elégtelen osztályzatot kap egy vagy két tantárgyból, pótvizsgát tehet.

Javítóvizsga/Pótvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.

A javítóvizsga/pótvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének alapelvei

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért. Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Az írásbeli vizsga általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felveszeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót

A szóbeli vizsga általános szabályai

- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a szóbeli vizsgán minden tanuló a tantárgyához kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- ha a vizsgázó az adott témából teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal kiegészítő kérdést kaphat

Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság dönt a szóbeli eredményéről, szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

A gyakorlati vizsga általános szabályai

A gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni.

Az értékelés rendje

A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Állampolgári ismeretek	írásbeli + szóbeli vizsga
Hon-és népismeret	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Etika/Hit és erkölcstan	szóbeli vizsga
Környezetismeret	írásbeli + szóbeli vizsga
Természettudomány	írásbeli + szóbeli vizsga
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Digitális kultúra	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Ének-zene	gyakorlati vizsga
Vizuális kultúra	gyakorlati vizsga
Technika és tervezés	gyakorlati vizsga
Dráma és színház	szóbeli + gyakorlati vizsga

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanköteles korú gyermek átvételéről, osztályba sorolásáról a szülő felvételi kérelme alapján az igazgató dönt, az osztályfőnök javaslatát figyelembe véve.

A tanuló átvételére a tanítási év közben bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemkor a felvételi kérelmeknél meghatározott iratokat, az elvégzett iskolai évfolyamokat igazoló bizonyítványt is be kell mutatni. Előzetesen az iskolaigazgatója kiállít egy befogadó nyilatkozatot.

Az iskolai átvételi kérelem elbírálásáról értesíteni kell:

- a kiskorú tanuló szülőjét, (nagykorú esetén a tanulót),
- az előző iskola igazgatóját.

1.11. A tanuló felvételének szabályai

A Nkt. szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (8) bek. foglalt felhatalmazás alapján a Veszprémi Tankerületi Központ határozza meg az általános iskolák felvételi körzetét. A jogszabályok alapján a Veszprémi Tankerületi Központ meghatározza a felvételi körzethatárokat. A Veszprémi Tankerületi Központ pedig megküldik az iskoláknak a tanköteles, körzetébe tartozó leendő 1. osztályos gyermekek névsorát 30 nappal a beiratkozás időpontja előtt.

A tanköteles tanulók felvétele ez alapján történik.

Elektronikus úton történő beiratkozás a KRÉTA rendszer e-ügyintézés felületén keresztül lehetséges. A tankerületi egyeztetést követően az intézményvezetők a Tankerület által meghatározott időpontig értesítik a szülőket a felvételről, vagy a felvétel elutasításáról. (Felvétel elutasítása esetén a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül a szülő fellebbezéssel élhet.)

➤ **Jelentkezés, kérelem az iskolai felvételhez**

A szülőtől írásbeli felvételi kérelem benyújtását kell kérni akkor, **ha az iskolába jelentkezők száma várhatóan meghaladja a felvehető létszámot**, így a kérelmeket rangsorolni kell.

A jelentkezésre vonatkozó kérelemnek tartalmaznia kell legalább a következőket:

- a gyermek adatait (neve, születési hely és ideje, lakóhelye /tartózkodási helye/),
- az iskolai felvételi elbírálásnál figyelembe veendő körülményeket, így pl.: a gyermek halmozottan hátrányos helyzete stb.

Az iskola által rendszeresített formanyomtatványt át kell adni a szülőnek, illetve segítséget kell nyújtani a nyomtatvány kitöltésekor.

A kérelmeket azok beérkezésekor az iskola iratként, az iratkezelés szabályai szerint köteles kezelni.

A kérelmek alapján az iskolaigazgató által kijelölt személy a kérelmet bejegyzí az iskolai felvételi előjegyzési naplóba.

➤ **Az iskolába történő felvételtől szóló döntés**

A döntésre jogosult személy

Az iskolába történő felvételtől az iskolaigazgató dönt.

Felvételi követelmények előírásának tilalma

Az általános iskolában történő jelentkezők számára felvételi vizsga nem szervezhető. A kötelező felvételt biztosító iskola a jelentkező felvételét – feltéve, hogy lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye a körzetében található – nem kötheti felvételi követelmény teljesítéséhez.

A döntéskor figyelembe veendő szempontok

Az iskolai felvételtől az iskolaigazgató

- iskola első évfolyamon indítható osztályok száma, és az osztályonként engedélyezett maximális létszám szerint felvehető létszám, valamint
- az iskolába jelentkezők száma függvényében dönt.

Az iskolaigazgató a felvételtől történő döntése előtt összesíti az iskolai felvételt kérők számát és összeveti azt a felvehető gyermeklétszámmal.

Az iskolaigazgató a döntésekor köteles figyelembe venni a következőket:

- a fenntartó által meghatározott osztályokat, az osztályonként felvehető maximális gyermeklétszámot,
- a fenntartó által meghatározott rangsor felállítási szempontot.

Az iskolaigazgató köteles a felvételi kérelmeket, jelentkezéseket a következő sorrendben teljesíteni:

1. Közvetlen felvételi kötelezettség körébe tartozó jelentkezők felvétele:

- azokat a gyermekeket, akik tekintetében az iskola a kötelező felvételt biztosító iskola (azaz, amely tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola körzetében található),
- azokat a gyermekeket, akik számára az iskola kijelölt iskola (az ilyen tanuló felvételét csak helyhiány miatt lehet megtagadni).

2. A kötelező felvételi kötelezettség körén túli jelentkezők felvétele:

- ha a felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmek is teljesíthetők, akkor először a hátrányos helyzetű tanulók kérelmét kell teljesíteni
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni olyan iskolánál, ahol a településen több iskola is van, azokat, akiknek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen van, ahol az iskola székhelye található,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál – olyan iskolánál, ahol a településen több iskola is van - előnybe kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye található

3. Az előző pontok szerint további jelentkezők felvétele is lehetséges, akkor:

- a fenntartó vonatkozó előírásai szerinti rangsort kell figyelembe venni,
- először előnybe kell részesíteni iskola körzeten kívüli gyermek közül azokat, akiknek a testvére az iskolában tanul, amennyiben szabad férőhely marad,
- másodszor előnybe kell részesíteni iskola körzeten kívüli gyermek közül azokat, akiknek a testvére az iskolában tanult.

Pótfelvételre vonatkozó hirdetmény

Amennyiben az iskola a kötelező felvétel teljesítése után még tud további felvételi kérelmeket is fogadni, az iskolaigazgató köteles közzé tenni a pótfelvételi lehetőségét.

A kérelmek rangsorolása

Az adott rangsorolási szint esetében a jelentkezők közötti döntés lehetséges módjai:

- sorsolással történő döntés,
- sorsolás nélküli döntés.

A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait az iskola Házirendje tartalmazza.

Sorsolás nélkül eljárásra vonatkozó szabályok

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi (átvételi) kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető:

- a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá

- az a tanuló, akinek ezt sajátos helyzete indokolja.

A jelentkező tanulónak a sajátos nevelési igényét dokumentumokkal kell alátámasztania.

A tanuló sajátos helyzete a helyi önkormányzati rendelet alapján vizsgálható, mivel annak feltételeit a helyi önkormányzat határozza meg.

A döntést megalapozó nyilvántartás

Az iskolaigazgató a döntése megalapozásához – a kérelmek, illetve az iskolai felvételi előjegyzés napló adatai alapján - nyilvántartást vezethet, melyben a rangsorolást elvégezheti. A nyilvántartásnak célszerű tartalmaznia a következőket:

- a gyermek nevét,
- a járási hivatal által megadott listában történő szereplés tényét,
- a gyermek lakcímét,
- a kérelmek rangsorolásánál figyelembe veendő szempontokat,
- a rangsor kategóriába sorolását,
- a rangsor kategórián belüli besorolását,
- a sorsolásra kijelölés és a sorsolás eredményét,
- előzetes döntést a felvételtől, illetve a felvétel elutasításáról.

Az iskolaigazgató a felvételi kérelmekről, ha valamennyi kérelemnek

- eleget tudott tenni, a szülők értesítésével, egyszerűsített határozatban dönthet,

ha nem tudott eleget tenni, a kérelmek:

- jóváhagyásáról értesítésben, egyszerűsített határozatban,
- elutasításáról határozatban köteles dönteni.

Kérelemnek helyt adó, illetve az elutasító döntés tartalmi követelményei:

A kérelemnek helyt adó értesítésnek, egyszerűsített határozatnak a kormányhivatal által kiadott formanyomtatványnak kell lennie.

A határozatok iratnak minősülnek. A kérelemnek helyt adó határozatok közlése történhet szóban, illetve írásban. A szóbeli közlés tényét azonban az iratra fel kell jegyezni. Az elutasító döntést írásban kell közölni.

A jelentkezés elutasítása esetén a szülő/gondviselő érdeksérelemre hivatkozással nyújthat be kérelmet 15 napon belül az illetékes Tankerületi Igazgatóhoz.

Az iskolai beíratásra vonatkozó szabályok Az iskolai beíratás időpontja

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a fenntartó által meghatározott időszakban beíratni.

Az iskolaigazgató köteles gondoskodni az iskolai beíratás időpontjának nyilvánosságra hozataláról.

A beíratáshoz szükséges dokumentumok

A szülő a gyermek beíratásakor köteles bemutatni:

- jogszabály előírása alapján
- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek fejlettség elérését tanúsító igazolást, amely lehet:
 - nevelési tanácsadásban végzett iskolaérettségi szakértői vélemény
 - sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a Szakértői Bizottság szakértői véleménye
- a beíratáshoz szükséges további dokumentumok:
- a gyermek születési anyakönyvi kivonata,
- a gyermek TAJ kártyája
- NEK azonosítót tartalmazó adatlap
- a szülő/gondviselő személyazonosító igazolványa.

A beíratás jogi következményei

A beíratás napján jön létre a gyermek tanulói jogviszonya.

A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait a beíratás időpontjából kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, illetőleg az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az iskola magasabb évfolyamba lévő tanulót nem kell beíratni.

A beíratáskor átadandó dokumentumok

Az Nkt. alapján a tanulónak beiratkozáskor át kell adni az iskola házirendjét, a tanulói házirendet.

A jelentkezéssel, beíratással kapcsolatos nyilvánosságra hozatal

Az iskolaigazgató a fenntartó által meghatározottak alapján köteles nyilvánosságra hozni:

- az intézmény körzetét,
- az intézménybe történő jelentkezés időpontját,
- az intézménybe történő beiratkozás időpontját.

A nyilvánosságra hozatal minimum követelményei:

- iskola honlapja,
- az iskola bejáratára kifüggesztett hirdetemény.

A beíratási hirdeteménynek tartalmazni kell

- a beíratási időpontokat,
- a beíratás módját,
- egyéb a beíratáshoz szükséges információkat (a szükséges okmányok felsorolását stb.)

Az iskolaigazgató köteles a hirdetemények meglétét és olvashatóságát folyamatosan figyelemmel kísérni, és szükség esetén gondoskodni a hirdetemények pótlásáról.

A nyilvánosságra hozatalról a beíratási határidő előtt legalább harminc nappal korábban gondoskodni kell.

A jelentkezéssel és pótjelentkezéssel kapcsolatos információkat a beíratáshoz hasonlóan nyilvánosságra kell hozni.

Beírási napló

Az iskolába felvett gyermekek nyilvántartására – a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 94 § alapján beírási naplót kell vezetni. A beírási naplót az adott iskola kezdő évfolyamán kell megnyitni és folytatólagosan kell vezetni.

A beírási naplót az iskolatitkár vezeti.

A gyermeket csak akkor lehet

- felvenni a naplóba, ha beiratkozott,
- a tanulói nyilvántartásból törölni, ha a gyermek tanulói jogviszonya az iskolában megszűnt. A törlést a megfelelő záradék bejegyzésével kell végrehajtani.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű tanuló esetében a beírási naplóban fel kell tüntetni a szakértői véleményt kiállító szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény, nevét, címét, a szakértői vélemény számát és kiállításának keltét, az elvégzett felülvizsgálatok, valamint a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

1.12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje intézményünkben 5 munkanap.

1.13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A korszerű ismeretek elsajátítása része az egészségkultúrának, és nemcsak humánus cselekvés, hanem törvénybe iktatott kötelességünk is.

Az iskolában, háztartásban, közlekedés során mindenkit érhet kisebb vagy nagyobb sérülés, baleset, s bár mikor kerülhetünk olyan helyzetben, hogy segítséget kell nyújtsunk mások számára is

Sokszor a helyszínen nyújtott első segítség életet menthet, vagy meghatározza a gyógyulást is. Az időben és jól felismert segítségnyújtással megállíthatjuk a sérülés további romlását is. Ezért fontos, hogy már az iskolában megalapozzuk a tanulóknak az elsősegélynyújtás fontosságát és alapismereteit..

Az iskola tanulóit az alább felsorolt alapismeretekkel kell megismertetünk

- Az elsősegélynyújtás bárki által végzett olyan egészségügyi tevékenység, aminek célja a hirtelen egészségkárosodás megállapítása vagy feltartóztatása.
- **Sérült ellátás legfontosabb feladatai:**
 - Légutak felszabadítása,
 - Légutak szabadon tartása (ha a sérülés megengedi, stabil oldalfekvő helyzettel)
 - Artériás nyomókötés, vénás nyomókötés felhelyezése
 - Törés, lágyszövet – sérülés rögzítése
 - Sebfedés
 - Nyugalomban tartás
- **Főbb magatartási szabályok**
 - A sérültet az orvosnak kell ellátnia, nekünk gondoskodnunk kell a mentők értesítéséről, valamint arról, hogy a segítség megérkezéséig ne romoljon a sérült állapota.

- Úgy kell cselekedni, hogy ne okozunk további balesetet.
- Először villámgyorsan tájékozódni kell. A tájékozódás során öt kérdésre kell választ kapni:

Mi történt?

Hogyan

történt?

Hány sérült

van?

Milyen sérüléseik vannak?

Van-e még valamilyen veszélyforrás, ami további sérüléseket okozhat?

Ha ezeket a kérdéseket meg tudja válaszolni a tanuló, egyrészt pontosabb adatokkal tud szolgálni a mentőknek, másrészt könnyebben meg tudja határozni azokat a teendőket, amit a sérült állapotromlásának megakadályozásáért tennie kell.

- **A segélyhívó számának ismerete!**

Ahhoz, hogy ezeket az alapelvek megvalósíthatók legyenek a pedagógusok továbbképzése szükséges.

A továbbképzés célja: hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításának lehetőségei

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az elsősegély-nyújtási ismeretekhez. Kiemelt szerepük a 6. osztályos **természettudomány** tantárgynak valamint a 7-8. osztályos **biológia** tantárgyaknak van. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet érdemes fordítani. Az **osztályfőnöki órák keretében** ismeretátadás és interaktív gyakorlatokat és esetelemzéseket lehet végezni.

Tanórán kívüli foglalkozások

Napközis foglalkozások

Ha jó a tervezés és az együttműködés a tanítók és szaktanárok között, kitűnően egészítheti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. A napközi és a tanulószoba kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

Délutáni szabadidős foglalkozások, sportprogramok, témáival kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások. (EFOP 3.1.5)

Egészségnap

Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok. Szakképzett előadók meghívásával, akár több iskola összefogásával. (EFOP 3.1.5)

Tájékoztató fórumok

Szülői értekezletek, szülőcsoportok számára szervezett fórum, tájékoztatók megszervezése. Megvalósítható osztályszintű vagy iskolaszintű programok külső előadók szakemberek bevonásával.

Szakmai tanácskozások iskolai tréningek megszervezésével, amelyek elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja.

2. Az intézmény helyi tanterve

A tanterv választás szempontjai

- a helyi hagyományok figyelembe vétele
- alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz
- alkosson egységes szerkezeti rendszert
- tartalmazzon korszerű ismeretanyagot
- egymásra épüljön a tantárgyi és a tananyagstruktúra
- legyen alkalmas sokoldalú ismeretszerzésre
- tartalmazzon sokoldalú képességfejlesztési lehetőséget
- alapozza meg a továbbtanulást

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára 2020

Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára 2020

A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei az általános iskola 1–4. évfolyama számára 2020

A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei az általános iskola 5–8. évfolyama számára 2020

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam 2020

2.2. A választott kerettanterv óraszámai

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait, valamint a szabadon tervezhető tárgyakat és óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv- NAT 2020.

Alsó tagozat német nemzetiségi oktatás óraterve

A NAT 2020. évi változtatásának megfelelően és a nemzetiségi irányelvet és az annak megfelelő óratervi ajánlásokat is figyelembe véve az ének-zene tantárgy óraszámja minden évfolyamon heti 1 órára, a vizuális kultúra tantárgy 3. évfolyamokon heti 1 órára csökken.

Alsó tagozat (1-4. évfolyam) nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi heti óraszám

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Tanórai időkeret	27	27	27	28
Ebből a szabad órakeret felhasználása (NAT 2020 és nemzetiségi órakeret)				
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0

Bármely nevelési-oktatási forma esetében a negyedik-nyolcadik évfolyamon az idegen nyelv oktatására biztosított óraszám a nemzetiségi nyelv oktatására részben vagy egészben átcsoportosítható.

Alsó tagozat (1-4. évfolyam) ének-zene orientáció óraterv

Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Angol	1	1	1	2
Ének-zene	3	3	2	3
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Tanórai időkeret	24	24	24	25
Ebből a szabad órakeret felhasználása (NAT 2020)				
Angol	1	1	1	
Ének-zene	1	1		1
Magyar nyelv és irodalom	0	0	1	1

Óraterv- NAT 2020.

Felső tagozat német nemzetiségi oktatás óraterve

A NAT 2020. évi változtatásának megfelelően és a nemzetiségi irányelvet és az annak megfelelő óratervi ajánlásokat is figyelembe véve .

Felső tagozat (5-8. évfolyam) nemzetiségi nyelvoktató kisebbségi heti óraszám

Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	4
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret *	1			
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház		1		
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Tanórai időkeret	31	31	33	33

Bármely nevelési-oktatási forma esetében a negyedik-nyolcadik évfolyamon az idegen nyelv oktatására biztosított óraszám a nemzetiségi nyelv oktatására részben vagy egészben átcsoportosítható.

Felső tagozat (5-8. évfolyam) ének-zene orientációs heti óraszám

Tantárgy	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
első élő idegen nyelv - angol	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret *	1			
Erkölcstan v. hit és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház		1		
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Tanórai időkeret	28	28	30	30

SNI tanulók heti óraterve

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	8
Matematika	5	5	4	5
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az intézmény tervet készít minden évben a következő tanévre a tanulócsoportjainak szükséges:

- tankönyvek
- tanulmányi segédletek
- taneszközök, egyéb felszerelési tárgyak tekintetében.

Az iskola szülői munkaközösségnek törvényben meghatározott jogánál fogva véleményezheti, illetve korlátozhatja a tervezetet (ez nem jelenti a felszerelések megvételének vétóját). Az elfogadott terv módosítására abban az esetben van lehetőség, ha a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Az érintett szaktárgyi, illetve iskolaszakaszokat felölelő tagozati munkaközösségek az iskolavezetés közreműködésével készítik el az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök listáját a hivatalos tankönyvjegyzék alapján.

A kiválasztás legfőbb elvei:

- NAT konform legyen
- igazodjon a választott tantervhez
- feleljen meg a pedagógiai célkitűzéseknek
- vegye figyelembe a képzési formák sajátosságait (emelt szintű, általános tantervű)
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- hagyományok

A tantárgyak tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, szaknyelv használatát fokozatosan bevezető és alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek, és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

A kötelezően előírt nem nyomtatott taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk.

A nem nyomtatott taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alább jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközzel:

- taneszköz családokat,
- a munkáltató-tevékenykedtető jellegű, ezzel is pozitívan motiváló,
- feladatokban gazdag,
- egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató
- önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát tanulásirányítást jól megvalósító,
- tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- tipográfiaiailag jól szerkesztett (pl. ábrák, kiemelések), didaktikailag jól felépített tankönyveket.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségi területek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonyainak alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

A tanulók ismerjék a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Ismerjék meg a városi és a falusi élethagyományait, jellegzetességeit.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások és másság iránt.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, szakmai, kulturális életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

Gazdasági nevelés

Az iskolai nevelés során kellő figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének kialakítását,

továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

A megszerzett ismereteket legyen képes használni a későbbi élete, majd a munkaerőpiacra lépés során.

Környezettudatosságra nevelés

A tanulók kapcsolódjanak be a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A tanulás tanítása

Minden pedagógus teendője, hogy tanítsa a gyermeket tanulni. A tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása: alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése).

A tanulás során folyamatosan fejlődjenek azok a kulcskompetenciák, amelyekre a további élete során is szükséges az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módját, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Testi és lelki egészség

Életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismerjék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskolai és a közlekedés, veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel.

Felkészülés a felnőttlét szerepeire

Fontos eleme a pályaaorientáció, amelynek célja, hogy segítse a tanulók további iskola - és pályaválasztását. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése.

A fenti kompetenciák fejlesztését kiemelten kezeljük, s a NAT fejlesztési területeivel együtt a helyi tantárgyi programokban, tanmenetekben fogalmazódik meg a megvalósításuk.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Kisgyerekkorban a tanulás, az iskolába járás inkább életmód, mint életprogram. Ugyanakkor a gyerekek tisztában vannak azzal, miért járnak iskolába, tudomásuk van a tanulás értékéről, ha ez a szülők szemében is érték.

Ezért az iskolai életbe való beilleszkedést tekintve fontos tényezőnek tartjuk a szülők értékrendjének megismerését és befolyását.

Jelentős szerepe van a tanítónak, hiszen az ő attitűdje egy életre meghatározhatja a kisgyermek tanuláshoz való viszonyát.

A kisiskolás életében jellemző tevékenység a játék.

A játékszeret fejlesztését gazdag játékprogram kidolgozásával, működtetésével oldjuk meg, az életkortól függően fokozódó komplexitású játékok megtanításával, megszerettetésével. A tanulás-tanítás gyakorlatában pedig a játék, játékosság gazdag eszköztárát, módszertanát használjuk.

Célszerűnek tartjuk tantárgyaink anyagában feltárni azokat a témákat, amelyeket játékos módszerekkel dolgozhatunk fel.

Az alapozó szakasz egyik lényeges - vagy talán a leglényegesebb - feladatának az alapképességek kialakítását tartjuk, ezért az olyan tanulási módszereket használunk, amelyek ezt a célt szolgálják.

Köztudomású, hogy gyerekeink közül sokan és egyre többen ún. részképesség-zavarokkal küzdenek. Többen kialakulatlan beszédtechnikával beszélnek. Sokaknak nehézséget okoz az írás, olvasás, számolás megtanulása, majd készségszintű elsajátítása. Pedig ezek olyan képességrendszerek, melyek nélkül az értelem fejlődése akadályozott.

Az első osztályba lépő gyerekek részére logopédiai - pszichológiai szűrést szervezünk, majd a rászoruló tanulókat egyéni felzárkóztatásban részesítjük a logopédus és fejlesztőpedagógus segítségével.

A bevezető szakasz ideje alatt a mindennapos testnevelés során igyekszünk kialakítani a tanulóknál az igényt a rendszeres testmozgásra.

A természet iránti szeretetüket tanulmányi kirándulások alkalmával is felébresztjük. A figyelem és fegyelem, valamint a kötelesség tudat kialakítása a tanulóknál.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Erre a korosztályra jellemző az érdeklődési kör kiszélesedése, a versenyszellem kialakulása, a gyűjtőszenvédély. Nevelési feladatainkat döntően ezek a sajátosságok határozzák meg. Ezen jellemzőkre támaszkodva történhet az alapképességek fejlesztése, az ismeretek bővítése. Iskolánk igyekszik egyre jobban figyelembe venni és eredményesen kezelni a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint a sajátos adottságbeli, érdeklődési, tanulási, stílusbeli különbségeket. Ennek érdekében a tehetségesebb tanulóinkat a tanórákon differenciáltan foglalkoztatjuk, matematika és magyar nyelv tantárgyak esetében nívócsoportokat alakítunk ki. Tanórán kívüli tevékenységeket szervezünk számukra. Ugyanakkor a lassabban haladók számára felzárkóztató foglalkozásokat tartunk.

Életmód óráinkon nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód kialakítására, valamint a környezetvédelmi nevelésre.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megismerjék nemzeti kultúránkat. Magyar irodalom, valamint életmód óráinkon, tanulmányi kirándulások alkalmával kiemelten fontos szerepet kap ez a terület.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Elsődleges feladatunk a megszerzett alapkészségek megszilárdítása, az új ismeretek rendszerezése. E célokat szolgálja a felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásaink megszervezése.

Kiemelt szerepet kap a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése. Fontosnak tartjuk más kultúrák megismerését és elfogadását.

Törekszünk a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás kialakítására. Téma napokat szervezünk, melyeknek keretében felhívjuk diákjaink figyelmét a környezet sajátosságaira, minőségi változásaira, a természet és ember alkotta értékekre és azok megőrzésére.

Az egészségnevelés területén megtanítjuk gyermekeinket a betegségek megelőzésének módjára. Kialakítjuk bennük az alapvető erkölcsi és etikai normákat. Kiemelt szerepet kapnak a káros szenvedélyekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére irányuló tevékenységek.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Fontos feladatunk ebben a szakaszban a helyes - társadalmilag elfogadott - erkölcsi normák feltárása, a gyermeki világkép formálása, a pozitív értékek közvetítése tanulóinknak.

Nagyon lényegesek az önértékelési motívumok, az önbecsülés és önbizalom. Kialakulásuk érdekében igyekszünk olyan feladatokat adni tanulóinknak, melyek megfelelnek a tanuló kompetenciájának: erőfeszítést igénylőek, de sikert ígérők.
(EFOP 3.1.5)

Kiemelt hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartás és viselkedés fejlesztésére. Erre a szakórákon, tanulmányi kirándulások alkalmával, környezetvédelmi programok szervezésével számtalan lehetőségünk nyílik.

2.4.1. A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1—4. évfolyamon; _ folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;

- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása; - a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

2.4.2. EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS, MÓDSZERTANI ALAPELVEK

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

Pedagógusaink igyekeznek kihasználni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segítik a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.

A tanulási eredményeket javítják:

- a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása,
- a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés,
- a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás,
- a fejlesztő, tanulást támogató értékelés

A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot a tanuló szükségleteinek megfelelően — közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti.

A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).

A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Iskolánk tanítási évenként több olyan tanóra megszervezésére ad lehetőséget, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógus figyelembe veszi a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását.

Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

2.4.3. AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVEI

1. Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéeként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata — a közös célt szem előtt tartva — a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani. A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden igazgató és pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület

ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

2. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán — tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte — kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhoz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak

lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételel egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani.

A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell, és a pedagógiai programjába szükséges beillesztenie.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Ennek gyakorlati leképezése azonban csak úgy valósulhat meg hatékonyan, ha ennek az intézmények pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe lesz.

3. Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy

tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat.

Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével.

Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulást támogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát.

Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget

biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Az értékelés az I. évfolyamot követően az iskola pedagógiai programjában rögzített módon, a jogszabályoknak megfelelően történik.

4. A tanítási órák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

5. A tanítási órán kívüli tevékenységek

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik

- a) Hagyományőrző tevékenységek
 - Fontos feladat az iskola névadójának, Ady Endre emlékének ápolása. Ezt

szolgálja az évenkénti megemlékezés novemberben az Ady-napon. Ezen a rendezvénysorozaton kistérségi versmondó, matematika és rajz verseny, sportnapot szervezünk. Tanulóinkat és a szakmai program résztvevőit vendégül látjuk. A programok finanszírozása alapítványi hozzájárulással valósul meg.

-Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: az október 23-a évfordulóján, karácsonykor, március 15-e évfordulóján, a 8. osztályosok ballagásakor, tanévzárókor és tanévnyitókor. Megünnepeljük továbbá a Zene világnapját, a Magyar népmese világnapját, A Víz világnapját, A Föld napját.

-Osztályközösségi keretben megemlékezés: aradi vértanúk, a kommunizmus áldozatai, a holokauszt, a nemzeti összetartozás emléknapján, anyák napján,

- b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 1-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.
- c) **Tanulószoba.** Az iskolában tanítási napokon az 5-8. évfolyamokon illetve a gyógypedagógiai osztály 1-4. évfolyamokon tanulószoba működik.
- d) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
 - Az 1-8. évfolyamon egyéni és kis csoportos foglalkozások keretében történik a gyenge teljesítményt nyújtó tanulók felzárkóztatása, képességeinek kibontakoztatása, valamint a tehetséges gyermekek gondozása.
 - A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk.

- e) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- f) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.** A tehetséges tanulók fejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a nevelők szakmai munkaközösségei és a szaktanárok végzik.
- g) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket az alapítvány és/vagy egyéb források fedezik.
- i) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Ha a foglalkozások a szülő számára költségekkel járnak, akkor a részvétel önkéntes.
- j) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezünk (túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket az alapítvány és/vagy egyéb források fedezik. A szabadidős tevékenységeket úgy kell megszervezni, hogy azon a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók rész tudjanak venni.
- k) **Iskolai könyvtár.** A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A NAT-ban meghatározott könyvtári foglalkozásokat, témákat az iskolai könyvtárban a könyvtáros tanár vezetésével tartjuk meg.

l) Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok). Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során — elsősorban — a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve:

- témahetek:
 - Pénzügyi és vállalkozói témahét: Pénz7 program
 - Digitális témahét
 - Fenntarthatósági témahét
- témanapok: amelyek a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet és környezetvédelemmel, nemzetiösszetartozással kapcsolatosak.

2.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

- a helyi tanterv óratervében meghatározott kötelező tanórai testnevelésórákon
- a diáksportkörben sportoló tanulók számára heti 2-2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétellel (ez esetben az iskola a tanulótól sportköri tagdíjat nem szedhet)
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- sportszervezetben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, a sportszervezet által kiállított igazolással váltható ki.

A mindennapos testnevelés céljai

Alsó tagozaton

- A természetes mozgásformákat felhasználva hozzászoktatni a gyerekeket a rendszeres testmozgáshoz.
- Szellemi – fizikai egyensúly megvalósítása (tanulás – pihenés – táplálkozás - mozgás)
- A testnevelés tantárgyba beépített tartásjavító tornával a gerincbetegségek megelőzése és tartáskorrekció
- Általános kondicionálás
- Különböző szabadidős tevékenység biztosítása, melyet a tanulók rendszeresen, szívesen és örömmel végeznek.

Az alsó tagozaton tanítók gondot fordítanak arra, hogy a tanulók esetleges lemaradását a mozgáskészségekben a megfelelő játékos formában szintre hozzák.

Iskolánkban az alsó tagozaton sok tanuló napközis, illetve iskolaotthonos rendszerben tanul. Ezért a délutáni szabadidős tevékenységben, az érintett tanítók és napközis nevelők, tudatosan irányított rendszeres sportfoglalkoztatást terveznek be.

Mozgásanyaga: körjátékok, sportjátékok, népi gyermekjátékok, labdás ügyességlejtesztés, alkalmankénti séta.

Az atlétika órán felkészítjük a gyerekeket a helyi, iskolai versenyekre.

Felső tagozaton

A serdülő kor a testedzés megalapozásának, tovább erősítésének ideje. Ekkor jellemző megnyilvánulása a versengés, versenyzés. A légző és keringési rendszer erőteljes fejlesztése különösen fontos, az állóképesség és az általános izomerősítés lép előtérbe.

A testnevelés órák anyagába beépített tartásjavító tornával törekszünk a gerincbetegségek megelőzésére, a meglévők korrekcióját gyógytestnevelés órákon végezzük.

Az iskolai programok összeállításánál figyelembe vesszük, hogy minél több gyerek jó hangulatban, kedvvel és aktívan vegyen részt a sporttevékenységekben.

A tömegsport versenyeken „nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos” elvet valósítjuk meg.

Lehetőségek a mozgásra

- Mozgásfejlesztés
- Séta – gyaloglás

Egyre több tanuló érkezik kocsival az iskolába. Ennek megszüntetésére bevezetjük a "Gyalog az iskolába" mozgalmat, meghirdetjük a „Legsportosabb osztály” versenyt.

- Futás

A futás minden sport alapja, a munkabírás növelésének egyik legalkalmasabb eszköze.

- Tömegsport

Különböző osztályversenyeket rendezünk: teremlabdarúgó kupa, zsinórlabda, asztalitenisz, sor- és váltóversenyek.

Formái:

- iskolai futóversenyek
- sor- és váltóversenyek
- őszi- tavaszi atlétika versenyek alkalmazkodva a tanmenetben leírt tevékenységekhez, tervekhez
- téli sportok, versenyek (szánhúzás, hóvárépítő- verseny, hógolyó csata)
- kerékpáros verseny a közlekedési szabályok megismertetésével, betartásának szükségességével a várpalotai rendőrség közreműködésével.

Azon tanulóink számára, akik – az iskola-egészségügyi szolgálat, vagy a szakorvos - szakvéleménye szerint gyógytesznevelési ellátásra szorulnak, a gyógytestnevelési foglalkozásokat a megyei szakszolgálat biztosítja heti 2 órában itt helyben, az iskolánkban.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

Iskolánkban választható tantárgy a **német nemzetiségi nyelv**, amelyet a szülők igényelhetnek leendő első gyermekeik számára. /Az erre vonatkozó szabályokat, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokra vonatkozó részletes szabályokat Házirendünk tartalmazza/.

Iskolánkban 2015/2016. tanévtől az **emeltszintű ének-zene oktatás** is választható tantárgy, amelyet a szülők igényelhetnek leendő első osztályos gyermekük számára.

A köznevelési törvény kiemelt feladata a művészeti nevelés, amely összhangban van iskolánk egyik specialitásával, az emeltszintű ének-zene oktatással.

A 2015/2016 tanévtől vezettük be ezt a képzési formát, annak okán, hogy iskolánk tanulói és pedagógusai számtalan elismerésben részesültek az ének-zene területén, különböző szinteken, mint országos, megyei, járási és területi bemutatókon, minősítéseken.

Az ének-zene területén végzett oktató-nevelő munkánkra támaszkodik, és szervesen kiegészíti az Alapfokú Művészeti Iskola színvonalas oktató tevékenysége.

A fentiekén túl iskolánknak ez az a specialitása, ahol a gyerekek a legtöbb sikerélményhez jutnak, a közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés terén is.

Az állami általános iskolában az **etika óra helyett választható hit- és erkölcstan oktatás** megszervezésének szabályai:

- Az iskola igazgatója kijelöli azt a március 1. és 14. közötti időpontot, amikor a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye írásban meghatalmazott képviselője tájékoztatást tarthat a tanulónak, szülőknek, és erről tíz nappal előtte tájékoztatja a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személyt. A bevett egyház, illetve belső jogi személy képviselője a beiratkozáskor is jelen lehet.
- Az igazgatónak biztosítani kell, hogy a hit-és erkölcstan oktatásához kapcsolódó papíralapú dokumentumokat a szülők megismerjék.
- Az iskola március 16. és 31. között nyilvánosságra hozza – az iskola honlapján, illetve a helyben szokásos módon – a következő tanévben a hit-és erkölcstan oktatást vállaló bevett egyházak vagy azok belső egyházi jogi személyei megnevezését, illetve képviselőjének nevét, címét.
- Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülőnek nyilatkoznia kell, hogy az etika oktatást, vagy valamelyik bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye által szervezett hit-és erkölcstan oktatását igényli gyermeke számára. A nyilatkozattal a szülő egyben hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és osztályának megnevezését átadja a választott bevett egyháznak, illetve belső egyházi jogi személynek.

- Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.
- Ha valamely bevett egyház, illetve belső jogi személy nem vállalja a hit-és erkölcsstan oktatást a szülőnek ismételtten nyilatkoznia kell arról, hogy etikát, vagy hit-és erkölcsstant választ gyermeke számára.
- A szülő írásban igényelheti olyan a bevett egyház, illetve belső jogi személy hit-és erkölcsstan oktatását is, amely nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt bevett egyházat, illetve belső jogi személy képviselőjét.
- A beiratkozást követő három napon belül az iskola átadja a hit - és erkölcsstan oktatására jelentkezett tanulók fent megnevezett adatait, és egyeztetést folytat a tanulócsoportok kialakításáról.
- Az etika helyett választott hit-és erkölcsstan órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.
- Amennyiben a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személy az etika órával azonos időpontban a hit- és erkölcsstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértése alapján, illetve az iskola és a bevett egyház, illetve belső jogi személy írásos megállapodása alapján a hit – és erkölcsstan órákat más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül is meg lehet tartani.
- A fenntartót június 30-ig kell tájékoztatni a hit-és erkölcsstan oktatására létrehozott csoportok létszámáról.
- Tanév közben a hit-és erkölcsstan oktatásban meghatározott csoportbeosztás nem változtatható.
- Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az etika vagy hit-és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és a bevett egyház, illetve belső jogi személy képviselőjével.
- Amennyiben a szülő a tanuló számára a második-nyolcadik évfolyamokon **etika helyett hit-és erkölcsstan** vagy a bevett egyház, illetve belső jogi személy által tartott **hit –és erkölcsstan oktatást** választ, a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott bevett egyház, illetve belső jogi személy határozza meg.
- A hit-és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az iskolai Pedagógiai Programunkban meghatározottak szerint történik.
- Amennyiben a bevett egyház, illetve belső jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola biztosítja a hit-és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletét.

2.7. Legyen élmény a tanulás- EFOP 3.3.7.

Tanulóink esélyegyenlőségének és a hátránykompenzációja érdekében mindent meg kell tennie a tantestületünknek. Az **élményszerű tanulás** számukra is lehetőséget ad oly módon felzárkózásra hogy ismereteiket, logikai gondolkodásuk fejlesztése játék közben szinte észrevétlenül történik. Ennek érdekében következnek a céljaink.

Céljaink:

- Nagyon fontos, hogy az általános iskolát mindenki sikeresen befejezze
- a korai iskola elhagyás megelőzése
- az esély teremtés javítása
- kulcskompetenciák fejlesztése
- formális oktatás hatékonysága
- informális oktatás bővítése- tanórán kívüli ismeretszerzés
- Diákjainkat fel kell készítenünk a munkaerő piac elvárásaira.
- az idegen nyelvi és kommunikációs valamint
- vállalkozói kompetenciákat kell erősíteni

Fejlesztünk kell

- a probléma megoldó gondolkodást,
- a kreatív készségeket,
- a társadalmi felelősség vállalást,
- a környezettudatos magatartást,
- a konfliktusok kezelését
- a közösségi fejlesztést
- a közösségi együttműködést
- döntéshozatali képességeiket
- mozgásfejlesztés
- ritmusfejlesztés
- lelki és fizikai egészség fejlesztés (mentálhigiénia és egészségmegőrző ismereteket
- az innováció iránt nyitott személyiséget,
- készségek fejlesztését

Célcsoport:

7-14 éves korosztály

Az értelmi képességek fejlesztését, a szociális kompetenciák fejlesztését úgy kell megvalósítani, hogy gyermekeink észrevétlenül, játékosan, élményszerűen sajátítsák el az ismereteiket.

Ezt támogatják azok az ismeretek, amelyeket a táblajátékok nyújtanak. Ezek lehetővé teszik a tehetséggondozást, a szabadidő igényes eltöltését, a szociabilitás erősítését,

a versenyzés izgalmát és a rendszeres megmérettetést és kitartás erősítését.

Naponta tapasztalhatjuk, hogy egyre inkább teret hódít az igénytelenség, ezért szükség van olyan tevékenységekre, amelyek a gyerekek szellemi, lelki fejlődését segítik.

“Az ember minden korban szeretett játszani, versenyezni, hiszen az izgalom átélése vagy éppen az ellazulás végett mindenkinek szüksége van játékra.

A játék élmény, élvezet, az örömszerzésért végzett, önként vállalt tevékenység, amelyben egybeesnek a motívumok és a célok, így a gyerek saját maga szabályozza az örömszerzés mértékét. Jelentős szerepe van a lelki egyensúly kialakításában, fenntartásában. Johann Huizinga szerint az emberi kultúra a játékban, játékként kezdődik és bontakozik ki. Ugyanakkor a játéknak a kultúra fontos részeként társadalmi haszna is van, jelentős szerepet játszik a társas kapcsolatok kialakulásában. Játék közben a fair play, a szabályok betartása, a helytállás fontosabb a győzelemnél, gazdagodik a jellem, kockázatvállalásra és önfegyelemre nevel.”

(K. Nagy Emese)

A *sikernek* jellemzője, hogy megerősödik a gyerek önmagába vetett hite. Az a tanuló, aki sikert él át, úgy érzi, hogy többre képed: amikor ötöst kap nemcsak azt éli meg, hogy sikeresen hajtotta végre a feladatot, hanem úgy érzi, hogy szinte minden feladatot sikeresen meg tud oldani. És ez az igazi motiváció.

Az iskola óriási felelőssége az, hogy hogyan fejleszti a gyerek képességeit, hogyan alakítja *önértékelését*, önbizalmát, viselkedését. A gyerekek hinnie kell abban, hogy az elé állított feladatot meg tudja oldani. Ez pozitívan hat az önbecsülésére, amely a tanulmányi előrehaladását szolgálja. (EFOP 3.1.5)

A sikerhez vezető utat sok tényező befolyásolhatja, például a tanár és a diák jó kapcsolata, együttműködése. A sikerhez vezető helyzet megteremtése.

Lehetőséget kell adni a gyerekek képességeinek kibontakoztatására. Az iskolai siker és a magatartás nem választható el élesen egymástól, hiszen a tanulási siker, az önbizalom megkönnyítheti a közösségbe való beilleszkedést.

Személyiségnevelés:

A személyiségnevelés része a játéktevékenység feltételeit és kereteit alkotó pedagógiai helyzetek kialakítása és a tervezett tevékenységek megvalósítása a különböző helyzetekben. A tevékenység során magatartási, gondolkodási szabályokat, elvárásokat kell a gyerekek elé állítani, amelyeken keresztül megtanulják értékelni magatartásuk helyességét, és betartják a szabályokat. A felállított normák, elvárása fejlesztő hatású, a szabályok alkalmat adnak a rendszeres visszacsatolásokra, amelyeken keresztül a gyerekek képesek lesznek követni az irányított folyamatokat.

Az iskola feladata a szaktárgyi felkészítés mellett a *személyiségfejlesztés is. (EFOP 3.1.5)*

A gyerek attól sikeres, hogy átéli, érdemes próbálkoznia, keresnie azt az utat-módot, ahogyan a céljait elérheti, és hinnie kell abban, hogy ezt az utat meg is találja.

Konfliktuskezelés

A logikai játékok jól használhatóak a *konfliktushelyzet kezelésére* a gyerekek között zajló folyamatokban, amelyekben érdekek, értékek, nézetek, szándékok kerülnek egymással szembe. Ezek megnyilvánulhatnak tevékenységekben vagy rejtett – tudati, érzelmi szinten.

Segítenek a közösségi értékrendjének és ezzel összefüggésben a személyiség kibontakoztatásának, harmonikus fejlődésének optimális fejlesztésében, miközben magatartásuk, a környezetükhöz való viszonyuk harmonikussá válik. Mindennapjaikat átszövi a meggyőződéssé érlelődött ismeret, a pozitív szándék és akarat és a normáknak megfelelő szokások.

Segítségükkel megvalósítható a gyerekek tetteinek céltudatos és tervszerű alakítása, illetve mindazoknak a társadalmi, pedagógiai feltételeknek a biztosítása, amelyek lehetővé teszik a személyiség sokoldalú fejlesztését.

Szokások kialakítása

A készségjellegű tevékenységek elmélyülése a *szokások kialakulásához vezet*

A gyerekeknél az ismétlődő játékhelyzet generálni fogja őt arra, hogy az elsajátított módon cselekedjenek, tehát a folyamat lényege a dinamikus sztereotípiá.

Ha a szokásos cselekvés végrehajtása akadályba ütközik, vagy sérül akkor negatív érzet nyugtalanság támad, ám ha a gyerekek következetesen helyes viselkedési módokat tanúsítanak, az a helyes magatartáshoz vezet.

A helyes viselkedés elsajátítása hatással van az alkalmi viselkedésre, befolyásolja és meghatározza azt.

Legfőbb nevelési cél: Derűs légkörben egyéni képességeiknek, életkoruknak megfelelően fejlesszük a gyerekeket. Fontos, hogy a 8 osztály elvégzése után életkoruktól elvárhatóan legyenek önállóak, tudja döntéseket hozni, magabiztosak, gondolataikat tudják érthetően kommunikálni. Tudjanak a közösség elvárásaihoz alkalmazkodni, érzelmeiket megfelelő viselkedési normákkal kifejezni. Erre teremt lehetőséget az élményszerű tanulás elsajátíttatása.

Legyenek elfogadóak egymással, derűsek és rendelkezzenek reális énképpel.

Informális tevékenységek és a pedagógiai program tantárgyi rendszerének/helyi tantervének kapcsolata

„Az **informális** oktatás lényege, hogy a diákok játszva, feladatok, viták útján sajátítsák el az anyagot. A gyerekek egy jól sikerült óra után gondolataik támadnak a hallottakról. Az informális oktatás célja a gondolkodásra nevelés, a vitakultúra és a személyes megnyilatkozások fejlesztése. A gyerekek és az oktatók között közvetlenebb lesz a viszony, képesek lesznek a diákok nagyobb „közönség” előtt megnyilvánulni. Az órák interaktívak, bevonják a diákokat a tanulásba, így nem csak tanítanak, szórakoztatnak is, de egyúttal felkeltik a figyelmet.”

Wikipédia

<i>Informális tevékenység</i>	<i>Tantárgyi rendszer / helyi tanterv</i>	<i>Megjegyzés</i>
Táblajátékok, digitális tananyag és IKT eszközök használata	Matematika tantárgy (alsó és felső tagozaton)	Logikai gondolkodás, gyorsabb problémamegoldás, stratégia, térfoglalás, együttműködés, előrelátás fejlesztése
Dramatizáló játékok, táblajátékok, stratégiai játékok és IKT eszközök használata	Magyar nyelv és irodalom tantárgy (alsó és felső tagozaton)	Együttműködés, kommunikációs készségek, önkifejezés, jobb kiállás, magabiztosság, mozgás, érzékenyítés és egymás elfogadásának fejlesztése
Táblajátékok és IKT eszközök használata	Történelem és földrajz tantárgy (felső tagozat)	Stratégia, logikai gondolkodás, előrelátás, együttműködés, pénzügyi kultúra és gazdálkodás, térfoglalás
Digitális tananyag, logikai játékok és IKT eszközök használata	Természettudományos tantárgyak (felső tagozat)	Együttműködés, kommunikáció, magabiztosság, önbizalom
Logikai játékok és IKT eszközök használata	Vizuális kultúra, Vizuális nevelés, Életvitel és gyakorlat tantárgyak (alsó és felső tagozat)	Térlátás, térfoglalás, kézügyesség és finommotorika fejlesztése, magabiztosság, együttműködés, kritikai érzék, szépérzék fejlesztése

Mozgásfejlesztő játékok, trambulin, sporteszközök és IKT eszközök használata	Testnevelés és sport Mozgásfejlesztés (alsó és felső tagozat)	Mozgásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztése, együttműködés, térfoglalás magabiztosság, segítőkészség és egymás elfogadásának fejlesztése
Logikai játékok, hangszerek, digitális tananyag és IKT eszközök használata	Ének-zene, Ének-zene orientáció (alsó és felső tagozat)	Önbizalom, előrelátás, magabiztosság, szereplési vágy, társas kapcsolatok, mozgás és ritmusérzék fejlesztése, kommunikáció, együttműködés, hangszeres tanulás, auditív és motorikus készségek fejlesztése
Logikai játékok, bábok, hangszerek, mozgásfejlesztő játékok és IKT eszközök használata	Dráma és tánc tantárgy (alsó és felső tagozat)	Magabiztosság, önbizalom, együttműködés, társas kapcsolatok, mozgásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztése, kommunikáció, képzelőerő, beleélő képesség fejlesztése

Informális tevékenységek és a pedagógiai program tanórán kívüli tevékenységeinek kapcsolata

<i>Informális tevékenység</i>	<i>Tanórán kívüli tevékenység</i>	<i>Megjegyzés</i>
Játszótéri eszközök, sporteszközök, kültéri táblajátékok és udvari társasjátékok használata	Szabadidős tevékenységek	Mozgásfejlesztés ritmusérzék fejlesztése, együttműködés, stratégiai gondolkodás, logikai gondolkodás, magabiztosság, szociális kompetenciák fejlesztése, egészségnevelés, elfogadás
IKT eszközök, táblajátékok, logikai játékok, társasjátékok sporteszközök, udvari játékok és hangszerek	Szereplések, versenyek, „Játsszunk együtt!„	Együttműködés, önbizalom, versenyszellem, kudarc megismerése és elfogadása, nyereség megismerése és elfogadása, gondolkodás fejlesztése, közös élmények, elfogadás, egészségnevelés, érzékenyítés fejlesztése

Szabadulószoza	„Szabadulj, ha tudsz!” Tanulmányi kirándulások	Együttműködés, véleménynyilvánítás, versenyszellem, közös élmény, logikai gondolkodás, stratégiai gondolkodás, szociális kompetenciák fejlesztése
Játékóra	„Mi csak játszunk egy kicsit!” Tanórán kívüli osztályprogram	Szociális kompetenciák fejlesztése, együttműködés, logikai gondolkodás fejlesztése, játékra nevelés, szabálykövetés, elfogadás fejlesztése

A program megjelenése a tanórákon:

Matematika

A táblajátékok megismerése és tudatos alkalmazása segítségével a tanulók logikai gondolkodásának fejlesztése a cél. Minden évfolyamon a játékok használata szervesen beépül a matematika órákba. A problémamegoldás és a stratégiai gondolkodás elsajátításával a mindennapi élet kihívásait is könnyebben áthidalhatják a tanulók.

A sakkjáték segítségével a becslés, számolás, a bábuk elhelyezéséhez kapcsolódó kérdésekkel a kombinatorikus gondolkodás képességét fejleszthetjük, a bábuk mozgatásával kapcsolatos kérdésekkel a koordináta-rendszerben való tájékozódás mélyíthető el. A sakktábla darabolásaival a hosszúság, a terület becslése és a geometriai transzformációk is gyakorolhatóak.

Magyar nyelv és irodalom

A tanórák során nagyon fontos cél, hogy a tanulók a kommunikációs- és a nyelvi kifejezőkészséget a koruknak megfelelő szinten elsajátítsák.

A kártyajátékok során képesek a szabályok betartásával a szókincsük bővítésére nem tudatos, hanem játékos formában. Használják a fantáziájukat egy-egy szituáció elképzeléséhez, eljátszásához. A megjelenésükhöz és a magabiztosságukhoz a rendezvényeken való szereplés nagyban hozzájárul.

Történelem és földrajz

A történelem tantárgyon belül a gyerekeknek lehetőségük nyílik arra, hogy megismerjék a logikai és táblajátékok keletkezésük folyamatát, a kialakulásuk helyszíneit és megismerkedjenek a játékok népszerűsítésében szerepet játszó történelmi személyiségekkel.

Földrajzórán azzal foglalkoznak, hogyan jelentek meg és terjedtek el a játékok a Föld különböző részein. További cél, hogy a tanulók téri tájékozódó képességei és a viszony fogalmak megfelelően el legyenek mélyítve.

A játékok alkalmazása során a tanulók mindkét tantárgy vonatkozásában stratégiákat alkotnak és képesek lesznek a várható eredmények megbecslésére.

Természettudományos tantárgyak

A természettudományos tantárgykörben a társas- és kártyajátékok segítségével a tanulók a kísérletezgetést, a választási lehetőségek mérlegelését, a lehetséges kimeneteket, a megfigyelési képesség fejlesztését és a döntések meghozatalát lesznek képesek elsajátítani. Fontos szempont, hogy a diákok a tanórákon a játékok segítségével az ismereteiket bővíthessék és azokat a lehető legjobban el is mélyítsék.

Vizuális kultúra és vizuális nevelés, életvitel és gyakorlat

A vizuális nevelés nagyon fontos a tanulók életében, mert számukra az egyik legfontosabb kifejezési forma és lehetőséget biztosít a személyiségfejlesztésre is. A játékok segítséget nyújthatnak a térlátás fejlesztésében, és az összefüggések meg- illetve felismerésében.

A rajz és technika órákon lehetőség van saját táblajátékok és logikai játékok tervezésére és elkészítésére is.

Testnevelés és sport

A logikai gondolkodás mellett nagyon fontos feladatunk, hogy a tanulók testi fejlődését is elősegítsük. Az élményszerű tanulás testnevelés órákon is megjelenik, mert a mozgásfejlesztés játékos formában, a megfelelő eszközökkel, csoportosan és egyénileg is történik. A sportolás és mozgás öröme mellett, az együtt játszás és a szabálykövetés kialakítására is nagy hangsúlyt fektetünk.

Ének-zene és ének-zene orientáció

Iskolánkban a tanulók felmenő rendszerben, emelt óraszámban tanulhatják az ének-zenét. Az orientáció lehetősége biztosít a tehetségfejlesztésre és a képességeik kibontakoztatására.

A táblajátékok, azon belül a sakkjáték segíthet a tanulóknak a kottaolvasás és kottaírás elsajátításában, a zenei összhang és a zenei rendszer felismerésében.

A ritmushangszerek használatával képesek lesznek együttzenélni és örömmel zenélni.

Mindezek mellett a ritmusfejlesztés nagy jelentőséggel bír az olvasás- és az írástanulás folyamatában is.

A zenetanulás során fejlődik a hallás és a szépérzék is.

Dráma és tánc

A zene tanulása mellett fontos szerepet tölt be a tánc szeretete is tanulóink életében. A mozgás, a ritmus és a tánc már kicsi koruktól kezdve az életük része, és ezt az iskolai keretek között, folyamatos támogatással tanórákon is biztosítjuk számukra. Célunk, hogy a diákok képesek legyenek a magabiztos megjelenésre, a megfelelő kommunikációs csatornák alkalmazására. A tánc és a zene segítségével lehetőség van különböző rendezvényeken is megjelenni egy-egy produkcióval.

A program megjelenése a tanórán kívüli foglalkozásokon:

Az egésznapos iskola is lehetőséget biztosít a tanórán kívüli foglalkozások, a szabadidős tevékenységek megszervezéséhez. Az élményszerű tanulás megjelenik a tanulók délutáni elfoglaltságaiban is.

A mozgásfejlesztő játékok, a kültéri táblajátékok, az asztali játékok és a játszótér segítséget nyújt a diákok szociális kompetenciáinak fejlesztésére. Megtanulnak együttműködni és ami a legfontosabb, hogy együttj átszani.

A szabadidős tevékenységek közben törekednünk kell az egészségnevelésre és a mozgásfejlesztésre is. A játszótér használatakor a tanulók kint a szabadban, játékosan fejlődhetnek mind szociális, mind testi értelemben. Fejlődik a nagymozgásuk és a koordinációs képességeik is.

A program keretében megvalósuló programok:

➤ „Játszunk együtt!” - játéknapp

E program keretein belül a kistérségi iskolák tanulóival közösen a játékok kipróbálásáról, verseny szervezéséről szól a nap.

Célunk, hogy minnél több diákkal ismertessük meg a tábla- és logikai játékokat. A feladatokban a pedagógusok is szervesen bekapcsolódhatnak, hiszen ők is a csapattaggá válhatnak, így közösen, együttműködve a tanulókat támogatva ösztönözhetik a csapatot a jobb teljesítményre.

Fontos feladatnak tekintjük, hogy egyenrangú partnerként tekintsenek egymásra mind a diákok, mind a tanulók.

A versenyzés mellett a jó hangulat és a közös élmények szerzése is szempont.

➤ „Szabadulj, ha tudsz!”

A program lehetőséget biztosít számunkra, hogy betekintést nyerjünk egy Szabadulószobába.

A felső tagozatos diákok egy kirándulás alkalmával meglátogatnak egy Szabadulószobát, ahonnan megadott idő alatt, a tudásukra és a logikai gondolkodásukra hagyatkozva kell kiszabadulniuk.

A feladat megoldásához szükséges, hogy össze tudjanak dolgozni, mert csak együttesen lesznek képesek a feladatokat megoldani. Fontos, hogy felismerjék egymás erősségeit és gyengeségeit, mert ezekre kell építeniük.

➤ „Mi csak játszunk egy kicsit!”

Állandó programként valósul meg a délutáni szabadidős tevékenység megszervezése során az osztályon belüli játékkora, ahol a tanulók felügyelet mellett kipróbálhatnak különféle játékokat. Fontos, hogy minél több játékkal megismerkedhessenek, így mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbbet, amiben sikerélményei lehetnek.

Lehetőségük van saját csapatok kialakítására és az egymás elleni „küzdelemre” is.

Célunk, hogy megtanulják a kudarcot és a győzelmet is kezelni.

A közös játék, az átélt izgalmak, az egymásért való szurkolás a csoportkohéziót erősíti. Fontos, hogy képessé váljanak megbízni egymásban, és felismerjék saját, illetve egymás gyengeségeit és erősségeit. Merjék felvállalni a döntéseiket és azok esetleges következményeit.

➤ Versenyek, szereplések

A különböző házi-, illetve kistérségi versenyek alkalmat biztosítanak arra, hogy megmutathassuk az erősségeinket. (EFOP 3.1.5)

A tanulók lehetőséget kapnak táncos, hangszeres és akár prózai művek előadására.

Célunk, hogy minél több szerepben kipróbálhassák magukat diákjaink, így növelve magabiztosságukat, és erősítve önképüket.

Mind az iskolai rendezvényekre, mind a kistérségi versenyekre lelkesen készülünk tanulóinkkal együtt.

Rendszeresen részt veszünk

- helyi és kistérségi szavalóversenyeken
- városi ünnepségeken
- saját rendezvényeinken, pl.: Ady-napok, Kultúrák fesztiválja, adventi gyertyagyújtás, farsang, karácsonyi műsor, stb...
- sportversenyek

A versenyekre és szereplésekre való felkészülésben nagy segítséget nyújtanak intézményegységünk, az Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusai is.

A művészeti oktatás:

A művészeti iskolák telephelyei megjelentek a kisebb falvakban is, és olyan gyerekek kaptak lehetőséget egy magas szintű képzésbe bekapcsolódni, akik ezzel a területtel eddig nem találkoztak.

A művészeti iskolák többsége olyan szakokat indít, amelyekben a gyerekek könnyen megtalálják az alkotás örömét. Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a gyerekek számára értelmes, fejlesztő tevékenység van jelen a délutáni órákban. Enélkül feltehetően több lenne a gond délutánonként a gyerekekkel.

A közművelődésében is értéket jelentenek a művészeti iskolák.

A helyi közösségekre gyakorol hatást, mely szinte mindenhol kimutatható. A kistelepüléseken egyre kisebbre zsugorodó kulturális élet biztos pontjai a művészeti iskolák félévi, év végi és egyéb bemutatói.

A hátrányos helyzetű gyerekek a művészeti oktatásban

A szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek közül sokan tanulási nehézségekkel küzdenek, nincs meg a megfelelő családi háttér, a tanulás iránti motiváció hiányzik, az oktatásban való jelenlétük gyakran konfliktusokkal terhelt. (EFOP 3.1.5)

Már az első években kialakul bennük, hogy az iskola egy rajtuk kívül álló dolog, ahol kudarcuk vannak. Hamar rögződik a negatív énkép, amit kudarcélményeik konzerválnak, egyre nagyobb szakadék lesz az elvárt és az általuk nyújtott teljesítmény között, és ez az út egyenesen vezet a bukáshoz, a lemorzsolódáshoz.

(EFOP 3.1.5)

Ezen a problémán azonban sokat segíthet a művészetoktatás. (EFOP 3.1.5)

Az alkotó tevékenység adta sikerélmény segít az önbecsülés helyreállításában, a pozitív énkép beállításában. Megfelelő tanári irányítással mindenkit könnyen rá lehet vezetni a művészeti kifejezés útjára. (EFOP 3.1.5)

Az új köznevelési törvény kiemelt feladata a művészeti nevelés, ami összhangban van iskolánk egyik specialitásával, az emelt szintű ének-zene oktatással. (EFOP 3.1.5)

Három évvel ezelőtt vezettük be ezt a képzési formát. Ennek a munkának látványos eredményei számtalan elismeréshez juttatták tanulóinkat, kollégáinkat.

Az ének-zene területén végzett oktató-nevelő munkánkra támaszkodik a iskolánk intézményegysége az Alapfokú Művészeti Iskola. (EFOP 3.1.5)

Rendszeresen szerepelnek tanulóink városunk kulturális programjain.

Iskolánknak ez az a specialitása, ahol a gyerekek a legtöbb sikerélményhez jutnak, a közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés és a tanulás terén is.

Az ének-zene emeltszintű oktatása olyan alapokat biztosít a tanulásban, amelyek segítségével a hátrányos helyzetű tanulók is sikereket érhetnek el.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a közoktatásban kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregáció-mentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a közoktatási intézményen belül érvényesülnie kell.

Mint a helyzetelemzésből is kitűnik, iskolánkban a tanulók között fokozatosan nő a hátrányos, a halmozottan hátrányos, és a veszélyeztetett helyzetű, valamint az etnikai kisebbséghez tartozó tanulók száma.

Az egyes osztályok tanulói között a hátrányos helyzet tekintetében nincs számottevő különbség.

Az iskola programja az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

1. Kiszűrni azokat a tanulókat, akik
 - a családi, mikrokörnyezetből adódóan hátrányos helyzetűek
 - a családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
 - iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
 - csonka családban nőnek fel
 - munkanélküli szülők gyermekei
 - átmenetileg hátrányos helyzetűek.
2. A hátrányos helyzet felmérése, integrálása, a hátrány meghatározása, egyeztetés a gyermekvédelemmel.
3. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek megtervezése, ütemtervének elkészítése.
4. A tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint.
5. Eredmények számbavétele => fejlesztési tevékenység tervezése a következő tanévre.

Az esélyegyenlőség megteremtésével kapcsolatos elvárások:

- Kompetencia alapú oktatás.
- Az intézményben tilos a hátrányos megkülönböztetés (bármiféle okból), továbbá minden olyan különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása. A feladatellátás módjára vonatkozó döntések, intézkedések meghozatalakor a gyermek, a tanuló

mindenekfelett álló érdekét kell figyelembe venni.

- Különös figyelmet kell fordítani a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekre, továbbá az integrált nevelésre, oktatásra. Az intézmény járuljon hozzá az esélyegyenlőtlenség csökkentéséhez, a szegregációs és a diszkriminációs jelenségek megszüntetéséhez.
- A nevelő-oktató munka és a helyi programok összeállítása során kerüljön előtérbe a kompetenciaalapú képzéshez kapcsolódó minőségfejlesztési, intézményértékelési, pedagógiai mérési-értékelési ismeretek fejlesztése, az ezekhez szükséges eszközök, módszerek bevezetése.
- **Az alapfokú nevelés és oktatás szintjein:** A tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és készségek, továbbá az alkalmazási kulcskompetenciák fejlesztése kiemelt feladat legyen az intézményben.

A szociális hátrányok enyhítését a következő tevékenységi formák szolgálják:

- Iskolaotthonos oktatás (EFOP 3.1.5)
- Kötelező tanulószobai foglalkozás (EFOP 3.1.5)
- Tehetséggondozó programok szervezése
- Önismereti csoportok létrehozása (működtetése)
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység (EFOP 3.1.5)
- Kirándulások
- Fesztiválok, bemutatók
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése.
- Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai, vagy napközis ellátásban részesüljön.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- Támogatások: étkezési, alapítványi
- Ösztöndíjak
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- Tanulási technikák megmutatása, próbálgatása, gyakorlása.
- Állandóság, bizalom, megértés, segítőkészség, együttműködés, megerősítés, játékos jelleg biztosítása.
- Felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozások:
 - Kiscsoportos, csoportos szervezeti formában, tanítók és szaktanárok irányításával.
 - Hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása.
 - A hiányok egyéni- és kiscsoportos pótlása, esetleg újratanítás.

- A felzárkóztatásra szoruló gyerekeknek biztosítani a felzárkózás lehetőségét, valamint a követelményrendszernek való eredményes megfelelés lehetőségét.
- Alapkészségek fejlesztése, megerősítése (kompetenciafejlesztés).
- Önálló tanulásfejlesztés.

Az esélyegyenlőség szinterei és a feladatai

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

- törvényi támogatások biztosítása
- egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- anyagi támogatáshoz juttatás segítése (alapítványi, pályázati)

Beilleszkedési, magatartási nehézséggel, tanulási zavarral küzdő tanulók segítése

- szükséges szűrővizsgálatok
- fejlesztési foglalkozások az iskolában, Nevelési Tanácsadóban
- egyéni foglalkozások, egyéni fejlesztés
- a tanulmányok kiemelt nyomon követése

Veszélyeztetett tanulók segítése

- a veszélyeztetettség kör pontos feltérképezése
- a veszélyeztetett tanulók fokozott figyelemmel kísérése
- támogatások, lehetőségek szerinti biztosítása: pszichológiai, anyagi (alapítványi)

2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Tanórai számonkérés formái:

- szóbeli felelet
- írásbeli számonkérés
- gyakorlati számonkérés

Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai

- Írásbeli felelet (röpdolgozat) (max. 20 perc)
- Dolgozat a szaktanár által meghatározott anyagból (max. 45 perc)
- Témazáró dolgozat: a törzsanyag adott témaköreinek elsajátítását mérő írásbeli számonkérés (max. 45 perc)

- Egyéb a szaktanár által meghatározott forma:
 - feladatlap (max. 45 perc)
 - fogalmazás (max. 45 perc)
 - tesztlap (max. 45 perc)

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

- írásbeli felelet bármikor alkalmazható
- témazáró dolgozatként írható: tesztlap, feladatlap, írásbeli dolgozat, fogalmazás (évente 3 – 4 alkalommal)

Korlátozás: az írásbeli dolgozat megírásának időpontját egy héttel előre tudatni kell a tanulókkal. Egy tanítási napon egy adott tanulócsoport legfeljebb két dolgozatot írhat. Egybeesés esetén az alacsonyabb óraszámú tantárgy dolgozatát kell előnyben részesíteni.

A tanulók értékelésében betöltött szerepe: Kétes esetben a dolgozatjegy hangsúlyozott szerepet kap a tanuló értékelésében.

A tanulók teljesítményének értékelése Az értékelés alapelvei

- sokoldalú, tervezett és megbízható legyen
- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- folyamatosságot biztosítson
- az iskolai (munkaközösségi) követelményrendszerre épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás)
- félelemmentes légkörben történjen
- ismert legyen a követelményrendszer tanár, diák és szülő előtt.

Ahhoz hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit, illetve minden téma megkezdése előtt világosan meg kell fogalmazni és a tanulók tudomására kell hozni. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az értékelés formái

Szóbeli értékelés történik

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad
- a tanár megragadja a tanórán kívüli lehetőségeket is
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor
- a fogadó órákon
- a szülői értekezleten az osztályfőnökök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás- és szorgalom jegyek kapcsán
- az osztályfőnök által a KRÉTA napló havi felülvizsgálatakor
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők stb. kapcsán)
- a tantestület előtt (szélsőséges esetben)
- az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán)

Szöveges értékelés írásban

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás tanulók) dicséretnek illetve elmarasztalások beírása a KRÉTA naplóba
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok stb.)

Értékelés és minősítés

- **A pedagógusok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket** a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket. A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel értékelik, félévkor és a tanév végén osztályzatokkal minősítik. (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni a tanulók teljesítményét. (kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, gyenge, felzárkóztatásra szorul)
- A többi évfolyamon a tanulók teljesítményeit tanév közben, illetve félévkor érdemjegyekkel értékelik (1-től 5-ig), a tanév végén osztályzatokkal minősítik, (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).

- A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük **(figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változnak, fejlődött, vagy hanyatlott).**
- Az év végi osztályzat a tanuló összteljesítményét értékeli, nem az érdemjegyek középarányosa (a tanórai aktivitást és a többlet teljesítményt is értékeljük).
- Az érdemjegyekhez és az osztályzatokhoz szóbeli értékelés is társuljon.
- A félévi osztályzat az e-napló félévi értesítőjébe, az év végi a bizonyítványba kerül.
- A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség is szempont.
- A tanórai aktivitást és a plusz munkákat is értékeljük.
- Az érdemjegyek minimális száma félévente: négy vagy a tantárgy heti óraszám + 1.
- Az a tanuló, aki hiányzásai miatt nem osztályozható, a törvényben előírt módon osztályozó vizsgát tehet.
- A diák vagy szülő kérheti a tanuló osztályzatának felülbírálását a törvényben meghatározott módon.

Értékelés százalékokban:

Az értékeléskor mindig viszonyítani kell valamihez:

- átlag – ebben az esetben változhat a százalék határ,
- tanulók saját eredményeihez.
- 1-2. osztályban nem tudásmérés van, hanem készség- és képességmérés.

Érdemjegy	Minimum szintű felméréseknél	Készség, illetve jártasság szintje
5	95 – 100 %	91 – 100 %
4	89 – 94 %	76 – 90 %
3	80 – 88 %	51 – 75 %
2	71 – 79 %	30 – 50 %
1	0 -70 %	0 – 29 %

Az értékelés nyilvános fórumai

- házi versenyek és vetélkedők
- bemutatóórák, Bázisiskola
- speciális tantárgyi felmérések lehetősége külső, illetve belső szervezésben
- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévzáró, tanévnyitó ünnepélyek, iskolai rendezvények)
- értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezletek, iskolai események)
- országos kompetencia mérés illetve NETFIT mérés

2.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni írásbeli és szóbeli felkészülés alapelvei:

- az órai munkára épüljön a feladat
- lehetőleg legyen differenciált, a gyengébb tanulóknak az órán adjunk segítséget a feladat értelmezéséhez, a fogalmak megértéséhez
- legyen világos a feladat meghatározás
- azzal a céllal adjunk otthoni munkát, hogy a tanuló a különböző eszközök (pl. könyvtár, internet, multimédiás ismerethordozók) alkalmazásával tapasztalatokat szerezzen

Annak mikéntjét, hogy hét közben, pihenőnapokon, tanítási szünetekben milyen tárgyból milyen mennyiségű feladatot adjon a szaktanár, nem kívánjuk megszabni.

A feladatokat a tantervi követelményekhez, a tanulók leterheltségéhez és életkori sajátosságaihoz igazítjuk.

A tanulói kiselőadás, házi dolgozat készítése

- legyen önkéntes a feladatvállalás
- előre meghatározott időben két héttel a beszámoló, beadás előtt legyen ismert a feladat
- kapjon a tanuló segítséget, ismerethordozók kiválasztásához (könyvtár, Internet)

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál,
- Az iskolaotthonos, illetve egésznapos oktatásban részesülő tanulóknak otthoni házi feladatot nem adunk.

A házi feladat elkészítésének hiánya, illetve a felszerelés hiánya esetén alkalmazandó értékelés:

- A pedagógusok alkalmazkodva a tanulók életkori sajátosságaihoz különböző formában alakíthatják ki, a házi feladat és felszerelés hiányának elmarasztalását, mely történhet:
 - szóban
 - írásban, külön jelölve feljegyezni az elmarasztalás különböző formáit

- Semmiképpen nem alkalmazhatják a tudás mérésénél használatos értékelési rendszert.
- A pedagógusoknak a szorgalmi jegyek kialakításánál kell figyelembe venniük a különböző hiányosságok miatti elmarasztalást.

2.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az osztályba és csoportba sorolás rendje

Az intézményünkbe felvett tanulók a következők alapján kerülnek a különböző tanulócsoportokba, ill. foglalkozásokra:

- iskolaérettségi vizsgálat-javaslat
- szülői kérvényezés
- szakértői vizsgálat javaslatai
- a hátrányos helyzet dokumentálása az integrált és képesség kibontakoztató oktatás esetében

A nyelvi részképesség zavarokkal küzdő tanulók esetében a magas óraszámú idegen nyelvi képzés ellenjavallt.

A többnemzetiségű település, a roma népesség arányának növekedése nagy körültekintést igényel az iskolától az induló első osztályok összeállításánál. Alkotmányos jog és szülői igény a szegregáció elkerülése.

Iskolánkban a fenntartóval történt egyeztetés követően lehetőséget biztosítunk a magyar nyelv és irodalom, a matematika, az idegen nyelv, a digitális kultúra, a technika és tervezés, valamint az etika/hit-és erkölcstan tantárgyak esetében a csoportbontásra.

A csoportbontás célja: hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az alapképzést kiegészítő tanórai foglalkozások besorolási szempontjai

Nemzetiségi, etnikai képzésben részt vevő tanulócsoport akkor indítható, ha legalább 8 tanuló szülei ezt írásban igénylik.

A logopédiai foglalkozásokra utalás a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottság és Tagintézménye javaslata alapján történik.

Az iskolai napközi otthonba, illetve tanulószobába minden hátrányos helyzetű tanulót, és minden olyan tanulót, akinek mindkét szülője dolgozik, fel kell venni.

A választható foglalkozások esetében a választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségi kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön 2 kisebbségi – német és roma - önkormányzat működik.

Iskolánkban a fenti kultúrák megismertetése magyar nyelv és irodalom, valamint felsőben történelem tantárgyak keretében történik.

Multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva

Célok:

- Tanulóink részvétele multikulturális projektdélutánon.

Feladatok:

- Másság elfogadása, toleranciakészség fejlesztése.
- Empátia készségének fejlesztése.

Várható eredmények:

- A hátrányos megkülönböztetés csökken
- A tanulók toleranciája, empátikus készsége fejlődik.

Felelős: szaktanárok, osztályfőnökök

2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A köznevelésről szóló törvény az általános iskolában évente egy alkalommal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatózó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A fenti kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére, a tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez iskolánk a használható tesztek közül, az **Netfit rendszert** választotta ki a helyi adottságaink figyelembe vételével, amely a következő elemeket tartalmazza:

1. Egyensúlyozás (Flamingó teszt)
2. Lapérintés (Tapping)
3. Ülésben előrenyúlás (hajlékonyság)
4. Hanyattfekvésből felülés (erő-állóképesség)
5. Helyből távolugrás (gyorsasági erő)
6. Függés hajlított karral (erő-állóképesség)
7. 10x5 méter ingafutás (futási gyorsaság)
8. Állóképességi ingafutás (20 m progressive shuttle run)

Az Eurofit eredetileg 0-20 fokozatú pontskála szerint értékeli, amit minden tesztelemre külön számítanak ki. A tesztenkénti pontszámokat összeadva kapjuk a végeredményt. Az így kapott összpontszám statisztikai jellemzői és eloszlása alapján adható meg a végső minősítés.

A követelmények legobjektívebb mutatói a fittségi próbákon produkált abszolút értékek. Igaz ezek mindig abszolút rangsorba is állítják a tanulókat, azonban odafigyelünk, hogy ne kövessük el azon pedagógiai hibát, hogy ezeket a teljesítményeket ne függetlenítsük el a gyermekek morfológiai eltérésétől. Ezek a mérések, mint egy tükrök szerepelnek a tanulóknak. Ezekkel a nálunk bevált egyszerű eszközökkel, formákkal kapjuk az objektív eredményeket és azt a tanulói teljesítmények javítására motiváló eszközként, használjuk fel.

Általános vizsgálati szempontok, és a módszerek gyakorlati hasznossága

- A vizsgálat megkezdése előtt a próbázónak tisztában kell lenni a vizsgálat céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- A vizsgálati módszert, az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján kell elvégezni.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.
- A motorikus próbákat jól szellőző, nagy teremben, illetve szabadtéren célszerű végrehajtani.
- Valamennyi próbát sportöltözetben célszerű elvégezni.

2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.14.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségfejlesztés magába foglalja a **korszerű egészségnevelést**, az elsődleges prevenciót, a mentálhigiénét, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztést, az önségítés feladatait, módszereit.

A prevenció

Az egészségfejlesztés és annak egyik megvalósulási formája a **korszerű egészségnevelés** az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul.

Ide tartozik pld. az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltés, a mindennapi testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párcapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,

az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása.

Az iskolának e fenti primer prevencióban van jelentős szerepe, így az egészségnevelési feladatok meghatározásánál is e területekre kell a hangsúlyt fektetni.

Az iskolai egészségnevelés elvei:

- az egészségnevelés átszövi az iskola mindennapjait
- megismertet az egészséges életmód ismérveivel
- megismertet a káros szenvedélyek hatásával
- az iskola falain belül lehetséges az egészséges életmód gyakorlása
- a testi és lelki egészség egyaránt hangsúlyos szerepet kap

Egészségnevelés és egészségfejlesztési kommunikáció területei

- tanóra, napközi,
- szabadidős foglalkozás, sportprogram, sportkör, kirándulás,
- szülői értekezlet,
- szakmai tanácskozás,
- iskolai honlap,
- más intézmény, civil szervezet programjához való kapcsolódás,
- prevenciót végző partnerek bekapcsolása iskolai programba,
- írásos tájékoztató szülők felé.

Étkezés az iskolában

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek, fiatalok megfelelő helyen, megfelelő ételeket fogyasszanak az intézményben. A gyermek étkezése, a fejlődő szervezet igényei miatt, különös gondot követelnek.

Iskolai menza és napközi

Az intézményünk csak tálaló konyhával rendelkezik, amely a HACCP feltételeknek megfelel. Feladatunk:

- Folyamatosan ellenőrizzük az ételek mennyiségét és minőségét, és probléma esetén azonnali jelzéssel élünk.

Tízórai

A tanulóknak lehetőséget adunk, hogy tanári felügyelettel nyugodt körülmények között elfogyasszák az otthonról hozott, illetve a kapott ételeket. Szülői értekezleteken felhívjuk a családok figyelmét a reggeli fontosságára és a tízórai szerepére.

Egészségnevelés tantárgyi programokban

A pedagógiai rendszerbe beépülő témák:

- ☐ önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- ☐ az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- ☐ az értékek ismerete
- ☐ az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- ☐ a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- ☐ a barátság, a párkapcsolatok, a sexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- ☐ a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete
- ☐ a szenvedélybetegségek elkerülése
- ☐ a tanulási környezet alakítása
- ☐ a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- ☐

Az egészségnevelés színterei:

- ☐ Tanórai foglalkozások
- ☐ Szaktárgyi órák témafeldolgozása

Minden szaktárgynak van kapcsolódási pontja az egészségfejlesztéshez, amelyre a helyi tanterv tervezésekor külön figyelmet kell fordítani:

- ☐ Az élő szervezet működését tekintve fontos tanóra a **biológia**, ahol az emberi test részéről, feladatairól illetve a betegségek okairól szerezhetnek információkat.
- ☐ A **földünk és környezetünk** tantárgy keretében az ember környezete, annak alakítása, a környezetvédelem és annak emberre gyakorolt hatása jelenik meg. A természettel harmóniában élő ember test-lelki egészsége közötti összefüggés ma már vitathatatlan.
- ☐ A **magyar nyelv és az irodalom**, valamint a művészetekkel foglalkozó tantárgyak (éneke- zene, tánc, rajz- és vizuális kultúra) főként az esztétika csatornáján, a művészet élményszerző hatásán keresztül hat az emberi szellemre és lélekre. Ezáltal segít egy magasabb, emberhez méltó életminőség, kreativitás kialakításában.
- ☐ A **testnevelés és sport** tanórákon az életkornak, fizikai fejlettségnek megfelelő program összeállításával egyrészt a fizikum felépítését, megerősödését szolgálhatják. Másrészt – és ez legalább annyira fontos – igényt alakítanak ki az iránt, hogy a testmozgás az élet állandó és szerves része legyen.

- ☐ **Kémia** órákon elsősorban az egészségkárosító anyagokkal, vegyszerekkel ismerkednek meg, különös hangsúllyal a káros szenvedélyeket okozó szerek hatóanyagaira, és hatásmechanizmusára (nikotin, alkohol), drogok).
- ☐ Legmarkánsabban azonban a komplex egészségnevelés az **osztályfőnöki** órákon jelenik meg. Ebben az órakeretben ismertetett témák: egészség, életmód szerepe, serdülőkor jellemzői, társas kapcsolatok, káros szenvedélyek;

Tanórán kívüli foglalkozások:

- ☐ tanulószobai foglalkozások
- ☐ játékok, gyakorlatok, konkrét esetfoglalkozások
- ☐ délutáni szabadidős foglalkozások
- ☐ sportprogramok, filmvetítés, versenyek, vetélkedők, egyéb játékos programok, mozgásos játékok
- ☐ szülői értekezlet, szülőcsoport
- ☐ ismeretátadás, tanácsadás, ötletek a prevencióval kapcsolatban

Iskolán kívüli rendezvények:

- ☐ Vöröskereszt, ÁNTSZ, Családsegítő által szervezett programok
- ☐ kirándulás, sportprogramok

2.14.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskola programjában az egészségfejlesztés mellett kiemelt szerepet kell kapnia a környezeti nevelési programnak, az ifjúság környezet- és természetvédelemre nevelésének. A

napi iskolai tapasztalat alapján szükséges a természeti környezet megőrzése, a kulturált környezet kialakítására irányuló ösztönző tevékenységek bevezetése.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk.

- a fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek,
- emberi jogok,
- demokrácia,
- elővigyázatosság,

- biológiai és társadalmi sokféleség,
- ökológiai lábnyom.

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- A tanórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre.
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a tanórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti és az épített környezetre, az emberre).
- Interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok).
- Tanórán kívüli foglalkozások szervezése, rendhagyó órák.

A környezeti nevelés színterei: Iskolán belül:

- osztályfőnöki órák és szaktantárgyakon belüli lehetőségek kihasználása (környezet, illetve természetismeret, biológia, fizika, kémia, technika, számítástechnika, rajz) megfigyelések, kísérletek, mérések.
- környezeti adatok gyűjtése
- sajtófigyelés, rádió- tv híryanagok figyelemmel kísérése
- vélemények, információk gyűjtése
- önálló forráskutatás: könyvek, cikkek, tanulmányok
- rajzok, plakátok, faliújságok készítése
- diavetítések, video- és filmbemutatók
- iskolai előadások szervezése
- környezeti akciók tervezése az iskola tanulóinak teljes körű bevonásával: a Föld-napja, pályázatok, versenyek

Iskolán kívüli tevékenységek:

- terepséták, terepvizsgálatok
- természetjáró túrák
- látogatások múzeumba, állatkertbe
- a település szépségeinek ápolása
- környezeti szeméthyűjtési akciók a lakóhelyen

Osztályfőnöki órák idevonatkozó témái

- Környezetvédelem
- Március 22. – a Víz Világnapja
- Április 22. - a Föld Napja
- Május 28. - Madarak és Fák Napja
- Június 5. - Környezetvédelmi világnap

Működési szabályzat rendelkezései pl:

- udvarrendezés
- szemét összeszedése
- tanulói balesetek megelőzése
- balesetvédelem
- tűzvédelem
- tanulmányi kirándulások,
- energiatakarékoskodás
- természetjárás

Papír-, hulladékgyűjtés

- őszi iskolai program

Munkahelyi-, osztálykörnyezet kialakítása

- ideális légkör megteremtése
- tisztaság, higiénia
- dekoráció (2 havonta aktuális, DÖK értékelés)
- igény a berendezési tárgyak megóvására
- osztályok versenye kéthavonta az aktualitás jegyében
- anyag- és energiatakarékos munkavégzés.

2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók magatartását, illetve szorgalmát félévkor és a tanítási év végén az osztályfőnök szöveges értékeléssel minősíti.

A 1. évfolyamon és a 2. évfolyam 1. félévében a tanulók magatartását, illetve szorgalmát az osztályfőnökök minden hónap végén szövegesen értékelik.

A 2. évfolyam 2. félévétől - 8. évfolyamon a tanulók magatartását, illetve szorgalmát az osztályfőnökök minden hónap végén érdemjegyekkel értékelik.

A magatartás, illetve szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A magatartás értékelésének elvei

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1. – 8. évfolyamon:

példás (5),

jó (4),

változó (3),

rossz (2), érdemjegyeket, ill. osztályzatokat

alkalmazzuk. Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5)

Az a tanuló, aki a házirendet betartja, tanórán kívül példamutató, rendesen viselkedik. Kötelességtudó, feladatait teljesíti. Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti. Tisztelettudó társaival, nevelőivel udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik. Az osztály és az iskolai közösség életében aktív. Óvja és védi az iskolai felszerelést, a környezetet. Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4)

Az a tanuló, aki betartja a házirendet, tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik. Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti. Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti. Az osztály vagy az iskola munkájában csak felkérésre, biztatásra, vagy kijelölés esetén vesz részt. Nincs írásbeli intője, vagy megrovása.

Változó (3)

Az a tanuló, aki a házirend előírásait nem mindenesetben tartja be, a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül. Feladatait nem teljesíti minden esetben, előfordul, hogy társaival és a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva. Az iskolai szabályokhoz nehezen alkalmazkodik. Igazolatlanul mulasztott, osztályfőnöki intője van.

Rossz (2)

Az a tanuló, aki a házirend előírásait sorozatosan megsérti. Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti. Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, társaival és a felnőttekkel durván viselkedik. Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza. Több alkalommal igazolatlanul mulaszt. Több szaktárgyai figyelmeztetést kapott, ill. osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek ill. osztályzatok eléréséhez a felsorolt szem- pontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1. – 8. évfolyamon:

példás (5),
jó (4),
változó (3),
hanyag (2), érdemjegyeket, ill. osztályzatokat
alkalmazzuk.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5)

Az a tanuló, aki képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi. A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, azokat elvégzi. Munkavégzése pontos, megbízható. A tanórán kívüli foglalkozásokon és versenyeken önként részt vesz. Taneszközei épek, tiszták, rendesek, azokat tanítási órákra magával hozza.

Jó (4)

Az a tanuló, aki képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik. A tanórákon többnyire aktív. Többlet feladatot önként nem, vagy csak ritkán vállal, de azokat általában teljesíti. Taneszközei épek, tiszták, rendesek.

Változó (3)

Az a tanuló, akinek tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől, tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, nem mindig teljesít megfelelően. Felszerelése gyakran hiányzik, házi feladatait gyakran nem teljesíti. Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból lerontja. Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2)

Az a tanuló, aki képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg. Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen. Feladatait folyamatosan nem végzi el. Felszerelése, taneszközei hiányosak, rendetlen. A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulótársi segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül. Félévi vagy év végi osztályzata valamely tárgyból elégtelen.

A szorgalom elbíráláshoz az egyes érdemjegyek ill. osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Alapelv, hogy a tanulók, tanulói közösségek tanulmányi munkájában, magatartásában, szorgalmában, közeleti, közösségi és tanórán kívüli tevékenységében elért kimagasló eredményeit jutalmazzuk. A dicséret, jutalmazás, valamint büntetés és fegyelmezés, illetve fegyelmi intézkedések fokozatait az intézményi SZMSZ és a Házirend tartalmazza.

2.16. A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei; Egy évfolyamon való másik osztályba való átlépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha sikeresen teljesítette az adott évfolyamon előírt tanulmányi követelményeket. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

A tanuló az első évfolyamon abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a szülő beleegyezését adja. Ezért az első évfolyamot egy alkalommal lehet előkészítő évként kezelni. A második év végén, illetve a további évfolyamokon a nevelőtestület - szülői beleegyezés nélkül is – évfolyamismétlésre utasíthatja a tanulókat.

A tanuló, szülői kérésre, egy tanévben több évfolyam követelményeit is teljesítheti. A szülők kérésére rendkívüli esetben a tanuló az évfolyam másik osztályába helyezhető, amennyiben más tantervű valamelyik ott oktatott tantárgy, akkor osztályozó vizsgát kell előzőleg letennie.

A sajátos nevelési igényű gyermek 25 éves koráig vehet részt nappali rendszerű képzésben.

2.17. Az iskolaotthonos/egész napos iskola nevelési-oktatási programja

Jelenleg 1-4. évfolyamon egész napos nevelés-oktatás valósul meg.

Az iskolaotthon, mint munkaforma biztosítja az óvodából az iskolába történő átmenet zökkenőmentes megvalósítását. Jól segíti az új környezetbe való beilleszkedést és a helyes tanulási szokások kialakítását. A tanulók naponta 7.30 -tól 16 óráig tartózkodnak az iskolában, részt vesznek a tanítási órákon és a szabadidős tevékenységeken

Az iskolaotthonos munkaforma és a pedagógiai programunk összhangja biztosítja a tananyag elsajátítása és a tanulók személyiségének teljes körű fejlesztése mellett a gyermekek együttműködő és tolerancia képességének kialakítását, fejlesztését, valamint egymás elfogadásának, segítségének természetes napi gyakorlatának igény szinten történő kialakítását, az eredményes felzárkóztatás és a színvonalas tehetséggondozás lehetőségét egyaránt. (EFOP 3.1.5)

A tantárgycsoportos oktatás garancia a folyamatos műhelymunka megvalósításához a szakmai tapasztalatok átadásához, a tartalmi és módszertani egységesség kialakításához. (EFOP 3.1.5)

Ez a munkaforma jó lehetőséget biztosít a tanítók számára, hogy kiteljesítsék saját pedagógiai arculatukat is. A délelőtti és a délutáni tanítási órák között gazdag és színvonalas szabadidős tevékenységekkel, önálló tanulással, gyakorlással töltik idejüket a tanulók. Az iskolaotthon napi időbeosztása jobban megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak és egyenletesebb terhelést biztosít számukra. Több lehetőség nyílik a beszélgetésre, megfigyelésre, nevelési helyzetek elemzésére és kihasználásra. Fejlődik empatikus, tolerancia-és tűrőképességük. Nyugodtabban, feszültség mentesebben kezdik meg a tanulást. A tanítási óra és az önálló tanulás órarendi egysége biztosítja a napi tananyag elsajátítása mellett az ahhoz kapcsolódó házi feladat elkészítését, gyakorlást, felzárkóztatást, tehetséggondozást, a tananyag megértésének, esetleges hiányosságainak, bizonytalanságainak azonnali visszajelzését. (EFOP 3.1.5)

A tanulók játékos tanulással sajátítják el a tananyagot, amit a gyakorló órák (*Betűsuli* és *Számlépcső*) készségfejlesztő feladatai segítenek rögzíteni. Nemcsak barátságos környezetben, hanem jó hangulatban tölthetik a napot, ahol minden feladatot elvégeznek, így nincs helye az iskolai tanulás utáni otthoni házi feladat adásának.

A szülőknek módjában áll átnézni a gyermek munkáját szülői értekezletek és fogadóórák alkalmával.

Célunk az iskolaotthonos munkaforma keretein belül:

- személyiségfejlesztő gyakorlatok és tevékenységek, technikák alkalmazása a tanórákon és a szabadidős tevékenységek során,
- a kommunikációs készség fejlesztése,
- a beilleszkedés segítése,

- differenciált készség-és képességfejlesztés biztosítása,
- higiénias, társas, magatartási és helyes munkaszokások kialakítása,
- helyes magatartási szabályok elsajátíttatása, a közösségi normák kialakítása, betartása, betarttatása,
- egészséges és kulturált életmód kialakítására nevelés,
- a társas kapcsolatok kialakítására való képesség fejlesztése,
- önálló tanulásra, önművelésre nevelés
- konfliktuskezelési technikák tanítása hatékony működtetése,
- népszokások, hagyományok megismerése és ápolása

Az egész napos iskola

A 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben bevezetjük iskolánkba az egész napos oktatást. Ami az iskolaotthonos foglalkozásokat illeti, ezen oktatásszervezési formát, a fent említett tanévtől az egész napos iskolai oktatás váltja fel a felmenő-kivezető rendszerű alkalmazás elve szerint.

2. A sajátos nevelési igényű gyermeke nevelésének-oktatásának pedagógiai programja

Nevelési program

A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk nevelő-oktató munkáját **a hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják. A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban **integráltan és szegregáltan is** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás

jellegű korrekciójával,

- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékos, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátítása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkor aktuálizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkor pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok **eszközei és eljárásai.**

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulóakra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

A közös követelmények területei:

- társadalmi beilleszkedés,
- a gondolkodás, a megismerés

- hon és népismeret,
- környezeti nevelés,
- kommunikációs kultúra,
- testi és lelki egészség,
- tanulás,
- pályaaorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók fogyatékoságának megfelelő, legmagasabb szintű képzés mellett a sajátos nevelési igénynek megfelelő személyiségfejlesztést is meg kell valósítanunk.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtani,
- az iskola olyan- az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó-ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató és nevelő tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra és történelem fontos eseményeivel.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható az alapiskolázás során, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök / irodalmi, történelmi hősök / cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem a játékban, az alkotásban, a sportban.
- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

Az enyhe fokban értelmileg sérült tanulók esetében a következő pedagógiai eljárásokra és tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt.

- Együttműködés és kapcsolatkiépítés az óvodával.
- Az egyéni haladási ütemre építő, s az ahhoz igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A sérülés specifikus felzárkóztatási lehetőség biztosítása a rehabilitációs és rehabilitációs órák keretében.
- Napközis ellátás biztosítása az arra igényt tartó tanulók számára.
- Az életviteli gondok, nevelési nehézségek segítése a családok és a szülők vonatkozásában.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek képességei fogyatékoságuk és mentális sérüléseik tekintetében is nagyon eltérőek. Célunk, hogy a korlátok és lehetőségek szinkronjának megteremtésével hozzásegítse a tanulókat egyéniségük kibontakoztatásához, személyiségük teljessé tételéhez. Azt az egyszerű pedagógiai szemléletet tartjuk szem előtt, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, éppen ezért minden lehetséges eszközzel és színtéren a

pozitív értelemben vett másság hangsúlyozására törekszünk. Részletes lehetőségeket a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek fejezetésnél ismertetünk.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet szánunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatoknak.

Tanulóink nagy része a társadalom periferiáján élő családból érkezik nap, mint nap az iskolába.

A beszűkült környezetben élő szülők, de gyerekeik is vágnak egy stabil kapcsolatra. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, szeretetre, védelemre vágyó gyermek. Épp ezért az iskolának kell vállalnia, hogy színtere lehessen a szülőkkel, pedagógusokkal, intézményvezetővel történő találkozásnak, és adjon lehetőséget a nyomasztó gondok megosztására.

Feladatainkat a következőkben határozzuk meg:

- a család, és a gyermek közvetlen környezetének megismerése,
- a gyermek kapcsolatainak feltárása, /kortársközösség, tágabb környezet/s ennek ismeretében a veszélyeztető faktorok kiszűrése,
- napközi, tanulószoba szervezése annak érdekében, hogy a gyermek idejének nagy részét szervezett és ellenőrzött keretek között töltsse,
- a helyi lehetőségek kihasználásával a szabadidő hasznos eltöltésére törekvés /kirándulások, vetélkedők, stb./,
- napi kapcsolatteremtés a családsegítőkkal, a gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a gyermekorvossal, védőnőkkel, a gyámügyi feladatokat ellátó kollégával, az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősével,

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, az etnikai tanulók felzárkóztatása

Az SNI-s tanulók jelentős része a társadalom periferiáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Jelentős a nagycsaládban élők száma.

Az iskoláskorú gyermek életének színtere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előrehaladása iránt.

A következő eljárásokkal igyekszünk enyhíteni tanulóink szociális hátrányain:

- napközi szervezése,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a nevelők segítő szándékú odafordulása a gyermekek felé,
- családlátogatások,
- a szülők nevelési gondjainak segítése, felvilágosító munka a szociális juttatásokról szülői értekezleteken,

- szükség szerint az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának igénybe vétele,
- jogosultság és szükség szerinti segélyre javasolás,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezése az egészségügyben és a rendőrségen dolgozók segítségével,
- pályaorientációs tevékenység.

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.

Az együttműködés színterei: iskola, szabadidős tevékenységek.

Az iskolai ünnepek, osztálydélutánok, mind-mind színterei az együttműködésnek, melynek lehetséges formái:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyíltnap,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,
- anyák napja, farsang, karácsony,
- iskolai ünnepek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása:

Az egészség alapértékként való felfogása az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál is komplex fogalmat jelent.

Az iskolai egészségfejlesztés feladatai közül a mindennapos testedzésre a kötelező óraszámban megtalálható heti 3 testnevelés tanóra, a napközis foglalkoztatás és a sportkörök működése ad lehetőséget.

A testedzés jelentőségét fokozza, hogy a gyermekeknek a munkaerőpiacon - majdani munkavállalóként - szükségük lesz fizikai erőnlétükre és állóképességükre. Ezt pedig csak rendszeres testneveléssel, testedzéssel érhetjük el.

A test folyamatos fejlesztése és karbantartása feszültség levezető és fegyelmező hatású is.

Az egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra nevelés, a helyes szokások kialakítása, a betegségek megelőzése, a gyógykezelések, az egészséget károsító hatások, káros szenvedélyek kivédése, baleset-megelőzés témakörei minden tantárgy tanítása során meg kell, hogy jelenjenek. Minden

pedagógiai helyzetet fel kell használni ezen ismeretek átadására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés szempontjait figyelembe véve szükséges az iskolai étkezés kínálatát irányítani, figyelembe véve a tanulók szociális hátrányait is.

A gyógypedagógia olyan oktatási rendszer, amelynek tantervében a lelki egészség kialakításának feladatára külön tantervi programegység fogalmazódott meg.

Az enyhén értelmi fogyatékos és a tanulási és magatartási zavarokkal küzdő speciális nevelési szükségletű gyermekek személyiségének, magatartásának, szocializációs, rehabilitációs és mentálhigiénés fejlesztésére és felkészítésére szolgál a: „Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő” tantervi egység.

A környezeti nevelési program szerepe

A környezeti nevelés célja az intézményes keretek között megtervezni és tudatos pedagógiai folyamatban kialakítani és elősegíteni az ember környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés a személyiségre komplex módon hat.

A környezeti nevelés minden fogyatékos tanuló – a későbbi életvitel kialakítása érdekében – igen hangsúlyos. A fogyatékoság okozta megismerési gátak megkívánják – úgy a természeti, mint a társadalmi környezet vonatkozásában –, hogy e nevelési terület is a helyes egyéni stratégiák kialakítását és következetes véghezvitelét biztosítsa.

Már az iskoláztatás kezdetén mind az ép, mind az értelmi fogyatékos tanulók, rendelkeznek valamiféle ismeretekkel környezetükről, érzelmekkel kapcsolódnak a világ dolgaihoz. A tanulók megismeréséhez az is hozzátartozik, hogy tudjuk, milyen képeket hordoznak magukban arról a világról, amelyben élnek. Milyen viselkedésbeli értékeket, attitűdöket alakítottak ki magukban, mi az, amire a környezettudatos magatartás kiépítésekor már mint alapra számíthatunk, ill. milyen torzulások, rossz szokások rögzültek eddigi életük alatt. A tervezésnél ezeket figyelembe kell vennünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a környezeti nevelés jelenidejűsége igen fontos tényező. A személyes tapasztalás, cselekvés mindig a konkrét idő és térrelációkra épül. A realitást a konkrétumot hozza be a nevelésbe. A jövő, amely jelenünktől függ - cselekedeteinktől, értékek megőrzésétől, a környezetszennyezés megállításától stb. - sokkal hamarabb, az érzelmek szűrőjén keresztül körvonalazódhat a tanulóban.

A környezeti nevelésben a tanulás tág, teljes körű értelmezése fontos elem. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ismeretközlő, információs, tudományos, tényszerű anyagok megtanítása a cél, hanem a szerepek, magatartási módok megtanulása,

életviteli stratégiák kialakítása és gyakoroltatása, attitűdformálás, érzelmi viszonyulások és értékek közvetítése is része a teljes folyamatnak. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az utóbbiak bírnak kiemelt szereppel.

A környezettudatos magatartás kialakításának elengedhetetlen feltétele az iskolai és otthoni, valamint távolabbi környezet megfeleltetése, vagy legalább közelítése a célkitűzésekhez. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fokozottabban szükséges a következetes és állandó mintaadás, a szokások szintjén is kialakított környezet- és természetvédelem.

A fogyatékos tanulók és fiatalok nevelésében/oktatásában – éppen a teljesebb társadalmi szocializáció érdekében – szükséges a környezeti nevelés kiszélesített értelmezésének alkalmazása. Nem csak a természeti környezetünk problémái öltöttek aggasztó méreteket, hanem az emberi társadalmak is kedvezőtlen irányba „fejlődnek” (fogyasztási szokások, zaj és baleseti kockázatok, víz- és talajszennyezés, agresszió, tömegmanipuláció, népességfogyás/túlnépesedés stb.).

Helyi tanterv, általános alapelvek

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez;
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap; (EFOP 3.1.5.)
- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történekek megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre. (EFOP 3.1.5.)

A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegyet mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitelűek.

Nagy szerepe van a pedagógus kreativitását tükröző saját készítésű szemléltető eszközöknek.

A nagyfokú fejlődésbeni lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is.

Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrizzük.

Az írásbeli ellenőrzésről a tanulókat az előző órán, vagy az írás előtt 3 nappal tájékoztatjuk. A szóban történő feleltetést elsősorban azoknál a tanulóknál alkalmazzuk, akiknek a verbális készsége, kifejezőmódja nem gátolt, s így a teljesítés funkcionális gátlásokba nem ütközik. **Az értékelésnél minden tanuló önmagához mért fejlődését fejezzük ki szóban vagy írásban.**

A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

A magatartás értékelése:

Példás: a tanuló magatartása, ha az iskola házirendjét / korának megfelelően / következetesen betartja, a rábízott és önként vállalt feladatokat felelősséggel elvégzi, viselkedése, hangneme társaihoz és felnőttekhez való viszony példamutató.

Jó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét /életkorának megfelelően / betartja, felelősségérzete, rendszeretete jó. A kapott feladatokat elvégzi, viselkedése, hangneme, társaihoz és felnőttekhez való viszony megfelelő.

Változó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét csak nevelői, társai figyelmeztetésével képes betartani, felelősségérzete, rendszeretete változó. A rábízott feladatot csak vonakodva végzi el, viselkedése, hangneme, társaihoz, felnőttekhez való viszonya kifogásolható.

Rossz: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét gyakran, illetve súlyosan megsérti, vagy viselkedésével, hangnemével társainak rossz példát mutat

A szorgalom értékelése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya példamutató, feladatait rendszeresen elvégzi, kötelességtudata igen fejlett, értelmi képességeinek és körülményeinek megfelelő eredményt ér el.

Jó: a tanuló szorgalma, ha munkáját, feladatait elvégzi, kötelességtudata fejlett, eredményei nem mindig érik el azt a szintet, amelyet értelmi képességei és körülményei lehetővé tesznek.

Változó: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya ingadozó, feladatait hiányosságokkal végzi, kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti, eredményei elmaradnak a képességeinek és körülményeinek megfelelő szinttől.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya nem megfelelő, feladatait többszöri figyelmeztetés után végzi el, kötelesség tudata fejletlen, munkájában megbízhatatlan, eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől és körülményeitől.

Tantervek

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve alapján készült helyi tanterv.

(A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelve figyelembe vételével.

A törvény által biztosított szabadon felhasználható órakeret terhére a Magyar nyelv és irodalom valamint a matematika tantárgy óraszámát növeltük. Ide építjük be a Komplex személyiség és magatartásfejlesztő programot, egyéni készségfejlesztést, dyslexia, dyscalculia, dysgraphia kezelést.

3. A NEMZETISÉGI ISKOLAI NEVELÉS-OKTATÁS FELADATAI

3.1 A nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés és oktatás elvei

A nemzeti kisebbségi nevelés és oktatás célja a tanulók nemzetiségi közösséghez való tartozásának erősítése.

Külső tényezők, külső elvárások:

- Berhida városban betelepült német származású szülők gyerekei részére biztosítani kell a nemzetiségi nyelvet oktató iskolát.
- A szülők elvárásai megegyeznek hazánk, valamint a szűkebb régió érdekeivel

Belső tényezők:

- A nemzetiségi német nyelv oktatásához a személyi feltételek iskolánkban adottak, nyelvtanáraink mindannyian jól képzett és igyekeznek minden korosztály számára vonzóvá tenni a nyelv tanulást. Kreatív, innovatív személyek, akik rendszeresen képezik magukat.
- A könyvtár, eszköztár révén már jó adottságokkal rendelkezünk
- A nemzetiségi német nyelvet oktató programmal már hagyományokkal rendelkezünk

Tanulásszervezés:

Továbbra is stratégiai döntésünk a nemzetiségi német nyelv csoportbontásban történő tanítása.

- A német nyelv megtanulása és széleskörű használata alapfeltétele a német kisebbség, mint népcsoport fennmaradásának.
- Mivel a nyelv a kultúra része, de a családokban a használata már nem jellemző, az iskolai oktatás biztosítja a nyelvhasználat alapjait.
- Az élő nyelvi környezet hiányában az iskolai oktatás nyújt olyan ismereteket, amelynek révén a német nyelvet megtanulják és megfelelő szinten használják a tanulók.
- Szorgalmazzuk az élő nyelv értését és használatát, a kétnyelvűséget, valamint a másság talaján állva, mások kultúrájának elfogadását.
- A nemzetiségi oktatás az első osztályban kezdődik.

Célok:

- A motivációt erősítse a tudat, hogy elődei anyanyelvét és kultúráját őrzi a tanuló a tanulással.
- Alakuljanak ki a tanulóknál a kommunikatív nyelvi kompetenciák, tehát csak használható nyelvtudás birtokába jussanak, melyet képesek legyenek egész életükön át fejleszteni és fenntartani.
- A hazai német kisebbség, valamint a német nyelvű országok életéről és kultúrájáról szerezzenek alapos ismereteket a tanulók.
- Szeretnénk, ha tanulóink a kisebbségi hagyományok őrzésével és ápolásával az európai kultúrát gazdagítanák és biztos nyelvtudásukkal érvényesülni tudnának az Európai Unióban.

3.2 A nemzetiségi nevelés általános feladatai

- A nemzetiségi iskolai nevelést-oktatást végző iskola a Nemzeti alaptantervben és a Nemzetiség iskolai oktatásának irányelvében foglaltakkal összhangban valósítja meg célkitűzéseit.
- A nemzetiségi nevelés-oktatás - a magyarországi köznevelési rendszer részeként - megvalósítja az iskolai nevelés-oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a nemzetiség nyelvének tanulását, a nemzetiség nyelvén való tanulást, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és -teremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.
- A nemzetiségi nevelés-oktatás segíti a nemzetiséghez tartozó tanulót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.
- A nemzetiségi nevelés-oktatást folytató intézményekben arra kell törekedni, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknak a reális nemzetkép és nemzetiségkép, hogy a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit, és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és nemzetiségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi, illetve egyéb eszközeit.

3.3 A nemzetiségi nevelés fejlesztési feladatai

A nemzetiségi nevelés-oktatás fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatait veszik alapul, egészítik ki. Az iskola pedagógiai programja a nemzetiségi nevelési-oktatási formához igazodóan tartalmazza a nemzetiség nyelve, az irodalom és a népismeret oktatását felmenő rendszerben. Az anyanyelv (nemzetiség nyelve) és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret tartalmát nemzetiségenként differenciált részletes fejlesztési feladatok határozzák meg.

3.3.1 Az anyanyelv (a nemzetiség nyelve) és irodalom

A nemzetiségi nevelés-oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv (a nemzetiség nyelve), irodalom és kultúra tanításának. A nyelv tudása hozzájárul a nemzetiségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkotó és-megtartó erő. E feladatát a nemzetiségi népismeret, kultúra megismerésével együtt képes ellátni.

A nemzetiség nyelvének tanítása gyakorlati nyelvi készségek kialakítására, a nemzetiség nyelve szóbeli és írásbeli megértésére, illetve művelt köznyelvi szintű használatára törekszik. Az irodalmi nevelés központi feladata, a nemzetiség és az anyaország irodalmának megismertetése, az irodalom (olvasás) megszerettetése, az anyanyelven (a nemzetiség nyelvén) az olvasási kedv felébresztése és megerősítése. Az anyanyelv (a nemzetiség nyelve) és irodalom oktatása igazodik a nemzetiségi nevelés-oktatás formáihoz.

A hagyományos nyelvoktató és a bővített nyelvoktató nevelési-oktatási formában a nemzetiségi nyelv és irodalom helyi tantervét a nemzetiség nyelvén (esetleg magyar nyelven is) a nemzetiségenként meghatározott részletes fejlesztési feladatok alapján kell megalkotni. A fejlesztési feladatok meghatározásának alapja az aktív nyelvhasználat, a szókincsfejlesztés, valamint a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő kommunikációs képességek fejlesztése.

3.3.2 A nemzetiségi népismeret

A nemzetiségi népismeret az adott nemzetiség nyelvén és magyar nyelven nemzetiségenként meghatározott részletes fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódnak, azok tartalmához és szerkezetéhez igazodnak.

A nemzetiségi népismeret általános témakörei:

- A nemzetiség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája
- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
- ének-, zenei és táncműveltség (zenei örökség, színház, tánc és játék),
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
- szociológiai és település-földrajzi ismeretek.
- A nemzetiség történelemalkotó és kultúraformáló szerepe, civilizációja
- a nemzetiség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya)országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya)országok földrajza,
- nevelés-oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
- a nemzetiségek más országokban élő csoportjai.
- Nemzetiségi és állampolgári jogok
- a nemzetiségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
- a nemzetiségek intézményrendszere,
- nemzetközi kapcsolatok.

A nemzetiségi népismeret önálló tantárgyként történő tanítása mellett szükséges, hogy tanórán kívüli tevékenységek formájában is (mint pl. a kirándulások, a népdal- és táncörök, a játszóházak) megjelenjen. Pedagógiaiilag kiemelt értékű a tárgyi és szellemi (néprajzi, népdal stb.) gyűjtőmunka, az alkotó tevékenység, az egyéni, illetve csoportos kutatás, projektmunka.

4. BÁZISINTÉZMÉNY 2023-2026

- jó gyakorlat megnevezése: „Hátrányból előny...” Hátránykompenzáció Berhidán
- célja: Szociokulturális hátránykompenzáció- a roma kisebbség felzárkóztatása, társadalmi beilleszkedésének segítése a tanulástámogatásával
- célcsoport: roma kisebbség
- intézménytípus: általános iskola
- a jó gyakorlat rövid leírása:

A roma kultúrában a tanulás csekély értéket képvisel. Ezért olyan eszközökkel és módszerekkel kell nevelni és oktatni a gyermekeket, amelyek motiválttá teszik őket a tanulás iránt. Mivel a roma kultúra értékei sok mindenben eltérnek a többségi társadalom értékeitől, és a roma családok domináns viselkedési mintákat adnak át gyermekeiknek, valamint a kisgyermekkorú fejlesztés (0-3 éves kor) elmarad vagy hiányos, ezért komoly kompenzációs tevékenységet kell folytatnunk a hiányok pótlására mind a mozgásfejlesztés mind pedig a tudásmegosztás területén.

Ennek érdekében kis létszámú csoportokban tanítunk, differenciáltan a kiscsoportokon belül páros munkaformát alkalmazunk valamint tevékenykedéssel, munkálkodással tesszük változatossá a tanórákat. Módszertani tárunk rendkívül gazdag, változatos a digitális technika felhasználásán keresztül a hagyományos módszerek felhasználásával és a játékosság eszközeivel igyekszünk eredményeket elérni. Fontos számunkra minden informális és nem formális tanulási módszer megismerése és alkalmazása. A szülőket bevonjuk programjaink, szervezésébe és részvételébe. Ezzel is próbáljuk megértetni, hogy mennyire fontos az általános iskolai tanulmányok befejezése, a viselkedés kultúra vagyis szociális kompetenciák elsajátítása és a pedagógusok elfogadása. (Közös ügyünk a gyermek...)

Egész napos oktatás van az alsó tagozaton.

A szabadidő szervezésével, a hasznos időtöltést is szeretnénk az ismeretek elsajátítása érdekében, a hatékonyabb alkalmazását felhasználni céljaink eléréséhez.

Versenyekekre készítjük fel a gyerekeket, ezzel is esélyt teremtünk a személyiségük fejlesztésére.

- jó gyakorlat alkalmazási területei: a tanuló, a gyermek személyiségének fejlesztése, szakmai feladatok, szaktárgyi, tantervi tudás fejlesztése, a tanulás támogatása, szabadidő szervezése- kirándulások belföldön és külföldön
- jó gyakorlat megosztásának formája: előadás, műhelymunka, bemutató foglalkozás
- A jó gyakorlat
 - humán-erőforrás igénye: szaktanárok, tanítók és pedagógiai asszisztens
 - eszközigénye: digitális technika, táblajátékok,
 - és időigénye: folyamat

„Hátrányból előny...”

Hátránykompenzáció Berhidán

Tanítványaink mindegyike Berhidán él családjával együtt. Az elmúlt évtizedekben megváltozott az itt élők szociális és társadalmi összetétele. Elmondható, hogy a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű családok száma megnövekedett és az onnan érkező gyerekek száma is ezzel arányosan megnőtt. (több mint 70%.)

A roma etnikum még napjainkban sem tartja fontosnak a tanulást. Nem látja annak hasznát és hozadékát.

Hat évvel ezelőtt, amikor igazgató lettem, kezdtünk bele egy olyan módszer megvalósításába, amellyel próbáltuk a tudás átadását hatékonyabbá tenni.

Mivel minden osztályt két tanító tanított, ezért a tantárgyakat felosztották egymás között és kiegészítették gyakorló órákkal. A gyakorló órák azonnal követik az új anyagot feldolgozó órát.

Majd a következő tanévtől elkezdünk kisebb csoportokra bontani az osztályokat a magyar irodalom és nyelvtan valamint a matematika órákon. A következő évben kértem a kollégáimat, hogy alkalmazzák a differenciálást a kis csoportos órákon is, valamint legyenek páros munkák. Ezt nagyon fontosnak tartottam, mert a gyerekek behozták magukkal a családok közötti ellenségeskedést az iskolába. A gyűlölködést le kellett küzdenünk a gyerekek között. Ezzel a magatartásuk is javult és a szociális kompetenciáik is rohamosan fejlődtek. Egymásra voltak utalva a feladatok megoldásában, ezért” el kellett ásni a csatabárdot”.

2015-ben vezettük be az ének-zene orientációt. Jól tudjuk, hogy a roma etnikum nagyon muzikális és kiváló a ritmusérzékűek, valamint két mester pedagógusunk ének-zene tanár volt, így velük megbeszélve kidolgoztuk ennek a programnak a tematikáját. Ennek eredményeként el kezdett emelkedni a beiratkozók száma is. Végül 2019-ben olyan sokan iratkoztak be, hogy két első osztályt tudtunk indítani. Az egyik német nemzetiségi, a másik ének-zene orientációs profilú osztály lett.

Ez a módszer önmagában ebből a szociális hátrányból érkező gyerekközösségben nem lett volna elég hatékony. Tudtuk ahhoz, hogy további eredményeket érjünk el, a családokat is be kell vonnunk az iskola életébe. Így minden ünnepségünkre, kirándulásunkra, nyíltnapokra és rendezvényünkre hivatalosak. A berhidai romák nagy része muzsikusság, akik feltörekvő és a többségi társadalomba asszimilálódni akaró családok. Sokan beházasodtak már a helyi lakosságba.

A korai gyermekvállalás megelőzése érdekében ,amely szintén a programunkat támogatja a védőnői hálózat preventív előadásai próbálnak segítséget adni a megelőzésre.

A védőnők a helyes higiénias ismereteket is igyekeznek minél intenzívebben átadni. Ennek ellenőrzése rendszeres és elmarasztalást von maga után, ha valaki elhanyagolja.

A programunk része a szülőkkel való személyes kapcsolattartás. Mivel a gyermekeik előmenetele sok esetben csak annyira fontos, hogy ne bukjon meg, ezért rendszeresen, személyesen, egyénileg tájékoztatjuk a szülőt a gyermeke tanulmányi előmeneteléről vagy gyermeke magatartásáról. A szülő sokszor beismeri, és

személyes találkozáskor meg is tapasztaljuk, hogy a gyermekével mi jobban tudunk bánni, mint ő maga. Szomorúan vallják be, hogy nem tudják fegyelmezni gyerekeiket. Másik hangsúlyos feladatunk a tehetséggondozás. Nagyon sok a lemaradása a korai fejlesztés hiánya miatt a gyerekeinknek. Mivel a muzsikálást tartják a legszínvonalasabb tevékenységnek ezért sok munka vár még ránk, hogy más tevékenységnek, mint a tanulás is, értéket adjunk.

Nagy siker évek óta az országos földrajz versenyen való részvétel. Itt már két alkalommal is bejutottunk az országos tíz legjobb versenyzői közé. Ezek a sikerek ráébresztik őket arra, hogy nekik is vannak olyan képességeik, amelyekkel sikereket érhetnek el. Az ezzel járó elismerés tárgyi jutalom vagy a tanévzárón kiemelt tanulók megdicsérése újabb gyerekeket ösztökél a tanulmányi versenyeken való részvételre.

Vállalt bázisintézményi feladatok

A roma lakosság száma folyamatosan növekszik és ezzel együtt a kultúrájuk sajátosságai új feladatok elé állítják a mai tanárokat.

A hagyományos módszerek adaptálása a mai kor digitális világába új kihívást jelent. Sokkal inkább a változatos és informális módszerek kerülnek előtérbe, amelyek segítségével tudjuk hatékonyabbá tenni a tanításunkat.

Az Ipad-ek megfelelő használata vagy az „okostelefonok” megjelenése az oktatásban, a minden napokban újabb feladatok elé állítják a pedagógus társadalmat.

Ennek megismerését és azokat a jól bevált gyakorlatokat szeretnénk (informális és nem formális tanulási technikákat) megismertetni az érdeklődő pedagógusokkal, akik ellátogatnának hozzánk órát látogatni.

Szakmai beszélgetésre is invitáljuk az érdeklődőket, ahol átbeszélhetnénk a minden napokban adódó problémákat és közösen keresnénk a megoldásokat.

Szívesen osztjuk meg a már jól bevált módszereinket és tartunk workshopot az érdeklődő pedagógusok számára.

Kollégáimmal szeretettel várjuk az érdeklődő pedagógusokat és mindenkit, aki szeretné megismerni ennek a kultúrának a sajátosságait és taníthatóságát.

5. Boldog Iskola Program

Iskolánkban 2022 szeptemberében elindítottuk a Boldogságóra programot és megpályáztuk a „**Boldog Iskola**” címet. A Boldogságóra 10 hónapos programja a pozitív pszichológia tudományos kutatásaira épül. A kezdeményezés Bagdi Bella nevéhez fűződik, Prof. Dr. Bagdy Emőke fővédnökségével. 10 hónap, 10 gyakorlat. Iskolánkban is több osztály végzi a programot, osztályfőnökükkel. Konkrét segítséget kapunk, akár elkészített feladatlapokat, dalokat, meséket.

Az intézmény vállalja, hogy a 2022/2023-as tanévben minden hónapban legalább egy csoportnak tartanak boldogságórát a cím elnyerésével járó oktatási csomag használatával, és egy feladat megvalósításáról fotót vagy más dokumentációt töltenek fel a weboldalon a regisztrált csoportjuk bejegyzéseihez. Az intézmény választhatja azt is, hogy nem havonként tölt fel dokumentációt a boldogságórákról, hanem év végén készít egy összefoglaló beszámolót az elvégzett havi feladatokról és azt tölti fel a bejegyzéseihez az utolsó feladatot követően.

Az órák lényege:

- a személyiségfejlesztés,
- a pozitív életszemléletre való képesség tanítása.

Havi 1 óra és 1 feladat elvégzése csoportosan: A feladatok játékos, vidám, kreatív formát öltenek, melyek a havi boldogságfokozó témát bontják ki, és gyakorlatban fejlesztik a pozitív gondolkodást, tapasztalati tanulás útján.

Célunk nem az, hogy problémamentes életmodellt állítsunk a gyerekek elé, hanem, hogy vezérfonalat adjunk ahhoz, hogy

- könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal,
- képesek legyenek hatékonyan megbirkózni a problémákkal,
- valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására kapjanak gyakorlati lehetőséget.

Egy-egy témánál egy hónapig időzünk el, hogy a fiataloknak legyen elegendő idejük saját tapasztalatokat gyűjteni és az új ismereteket beépíteni a mindennapjaikba!

Mottónk:

VEZESD ŐKET, DE HAGYD, HOGY MAGUKTÓL FEDEZZÉK FEL A
BOLDOGSÁG FELÉ VEZETŐ UTAT!

6. Alapfokú Művészetoktatás Pedagógiai Programja

Küldetésnyilatkozat

Célunk, hogy olyan jövő nemzedékét neveljünk, akik a művészetek megismerése, megértése, gyakorlása által olyan képességekre, lelki stabilitásra tegyenek szert, amelyet az élet minden területén kamatoztatni tudnak majd.

6.2. Bevezetés

Berhida Város Önkormányzata 1991. óta lát el alapfokú művészetoktatási feladatokat Berhida város közigazgatási területén. Az évek során kialakult igények figyelembe vételével zeneművészet és képzőművészet ágakon folyik az oktatás. Az alapfeladatot a Berhidai Alapfokú Művészeti Iskola Tagintézmény látja el.

Öröndetes az a tény, hogy az alapfokú művészetoktatásban mind több fiatal részt kíván venni, ezért ezen igényeik kielégítésére minél szélesebb palettát kívántunk számukra elérhetővé tenni.

A város számára a művészeti iskola helyi rendezvényeken való megmutatkozása nagyobb érdeklődést válthat ki a lakosságból és az odalátogató turistákból, ezzel emelve ezen események színvonalát. Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó nevelés-oktatás számtalan lehetőséget nyújt a mai kor tanulóifjúságának képességeik kibontakoztatására, művészeti tehetségük megmutatkozására, s ezeken a művészeti ágakon való továbbtanulásuk elősegítésére.

Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőképességet alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az alapfokú művészetoktatás intézményei számára a 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7 § (1) határozza meg a pedagógiai program fejezeteit és tartalmát.

A helyi program a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet alapján a 2011/2012-es tanévtől felmenő rendszerben került bevezetésre, melyet a melléklet tartalmaz.

2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet). A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában az alapfokú művészetoktatás alapprogramja, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában az alapprogram 2. melléklete amelyet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

Alapadatok

A köznevelési intézmény pontos neve:	Ady Endre Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Az iskola alapítója:	Berhida Város Önkormányzata
Az iskola fenntartója:	Veszprémi Tankerületi Központ
Székhely:	8181 Berhida Kossuth L. u. 11.
Telephely:	8182 Berhida, Ibolya út 4.

<i>OM azonosító:</i>	037124
<i>Az intézmény működési területe:</i>	Berhida Város közigazgatási területe
<i>A tagintézmény típusa:</i>	Alapfokú Művészeti Iskola

Az Alapfokú Művészeti Iskola évfolyamainak száma: 12 évfolyam

A tagintézmény alaptevékenysége:

Fő tevékenység: Alapfokú oktatás

Zeneművészet

Klasszikus zene

Fafúvós tanszak tantárgyai: fuvola

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs

Elektroakusztikus zene

Billentyűs tanszak tantárgyai: klasszikus szintetizátor, szintetizátor-keyboard

Képző- és iparművészet

Az alapfok 3. évfolyamáig:

Képzőművészet tanszak

Az alapfok 4. évfolyamtól az alapfok 10. évfolyamáig:

Grafika és festészet tanszak

Az intézmény-egységben alapfokú művészeti nevelés és oktatás folyik, amely megalapozza a művészi kifejezőkészséget, illetve előkészít, felkészít a szakirányú továbbtanulásra.

Az intézménynek 12 évfolyama van (2+6+4), melynek keretein belül előképző, alapfokú ill. továbbképző évfolyamokon történik az oktatás.

6.2. Az intézmény-egység nevelési programja

6.2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Felkészítés

- a követelmények szerinti év végi zárómeghallgatásra,
- a művészeti alapvizsgára,
- a művészeti záróvizsgára,
- a továbbtanulásra művészeti szakközépiskolában,
- a tanév végi záróbemutatóval egybekötött kiállításra, bemutatóra, fesztiválokra, országos versenyekre
- a települések életében való aktív jelenlétre.

Alkotó gondolkodásra és alkotásra nevelés

- amelynek "eredménye" az önmagát megvalósító sikeres felnőtt.
- A tanítási- tanulási és alkotó folyamatban a növendék olyan önálló feladatokat kap,
- amelyben hasznosítja a megszerzett tudást, átélheti az alkotás örömét.
- A kreatív alkotásra, cselekvésre nevelés a felvett művészeti ágban.

Korszerű, sokoldalú tudás-műveltség biztosítása a művészeti nevelésben

- magas színvonalú művészeti műveltség elsajátítása,
- a művészi kommunikációs-vizuális-auditív készség kialakítása, fejlesztése,
- a művészeti kultúra kialakítása és fejlesztése,
- az önállóság, magabiztosság fejlesztése,
- a kultúra értékeinek megismertetésével az élet örömeinek felismerése és átélése a művészet útján,
- a művészet átörökítő szerepének felismerése.

Erkölcsei tartásra törekvő egyéni és közösségi nevelés

- együttműködési készség, ugyanakkor az egészséges versenyszellem kialakítása
- a tehetség kibontakoztatása,
- a helyes önismeretre nevelés,
- a művészeti értékek felfedeztetése és beépítése a személyiségbe

Egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra, esztétikára nevelés

- A tanulók mindennapi életének részévé váljon az egészségük megőrzése, nemcsak testileg, de mentálisan is.
- A szép és ápolt, szűkebb és tágabb környezet kialakításának igénye természetes követelmény legyen.

Az alapfokú művészetoktatási intézmény nevelési célja

Az iskola elsődleges **célja** a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztés, amelyet a művészeti műveltség megalapozásával, elmélyítésével és állandó fejlesztésével ér el. E célját úgy éri el, hogy a követelmény eléréséhez szükséges tananyagot eszköznek tekinti a gyermekek érzelmi, értelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként tekinti, követelményeit a gyermek életkori jellemzőihez igazítja.

Lehetővé teszi, hogy a művészeti iskolából kikerült fiatalok önbizalommal, kiváló alkalmazkodóképességgel, az élet igényeihez rugalmasan alkalmazkodjanak, a társadalmi és művészeti életben eligazodjanak. Tevékeny, magas fokú viselkedéskultúra jellemezze növendékeinket, és a sajátos képző-és iparművészeti kommunikációs (vizuális-auditív)-technika birtokában magabiztos, kreatív emberekké váljanak. Az egyetemes és nemzeti kultúra értékeit megőrző, a nemzeti hagyományokat ápoló kompetens személyek legyenek.

Az iskola nagy hangsúlyt kíván fordítani az autonóm, a kreatív, a problémamegoldásra érzékeny, az egészségét és a környezetét megővő személyiség kialakítására, embertársaik értékeinek megbecsülésére, a másság tiszteletére, a nemzeti hagyományok ápolására, a demokratikus szellemiség, valamint a harmonikus légkör kialakítására.

Az iskola célul tűzi ki továbbá, hogy elősegíti a tanulók kulturális igényeinek fejlődését, a művészetek iránti érzékenységüket, nyitottságukat, önművelés iránti igényüket továbbfejleszti.

Nagy gondot fordít az egészséges életvitel kialakítására és megőrzésére. Erősíti a környezet iránti

felelősséget azzal is, hogy a tanulókkal a mindennapok esztétikai értékeit felfedeztetni, és alakítására ösztönzi.

Alakítani kívánja önismeretüket, önállóságukat, fokozni kívánja a művészeti problémák iránti érzékenységüket.

Az Alapfokú Művészeti Iskola feladata

Az alapfokú művészetoktatási iskola **alapfeladata**, hogy feltárja a művészet, ezen belül a választott művészeti ág megőrkítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti iskola feladatát oly módon teljesíti, hogy olyan ismereteket ad, amelyek elsajátításával és alkalmazásával a növendék alkalmassá válik: élményvilága vizuális és auditív megjelenítésére, kreativitásának bemutatására a művészet különböző területein.

Azt az igényt igyekszik kielégíteni, hogy a művészeti iskolából kikerülve valamennyi tanuló aktív részese legyen, akár mint értő befogadója, akár mint aktív szereplője a művészetek világának.

Az egyes művészeti ágak cél-és feladatrendszere

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztí képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és a különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

6.2.2. Az alapfokú művészeti iskola személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját.

A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágakban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket, kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára törekcsenek. Igényük van az önművelésre, önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot. A kulturált viselkedés szabályait betartják, és igényük van arra, hogy másokkal is betartatják.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészeti élmény katartikus szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

6.2.3. Az alapfokú művészeti iskola közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai

A nevelésben nem választható szét az egyéni személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés, ezért a két területet egységben látjuk, és a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok is ezt a szemléletet tükrözik.

A művészeti nevelés egyéni és csoportos munkát tételez fel. A csoportban azonban önálló egyéniségek személyiségfejlesztése folyik. Célunk az, hogy az önálló személyiségeket megtartva közösséggé formáljuk a kezdeti heterogén csoportokat.

A személyiségfejlesztési munkánk a tanév első hetében megkezdődik, azzal a céllal is, hogy az önálló személyiségek a tanév során koherens közösséggé szerveződjenek.

Az iskola a tanulók egyéb kulturális igényeinek kielégítésére is gondot fordít.

A művészeti iskola törekvése, hogy pozitív képet alakítson ki az országról, a szűkebb környezetéről tanulóiban, ezért - hagyományteremtésként is - **nyilvános rendezvényekkel ünnepli meg a nemzet és a település ünnepeit, a jutalmazási lehetőségeket erre használja fel.**

Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák - szaktárgyi órák,
- tanórán kívüli foglalkozások
- bemutatók
- kiállítások
- művészeti tábor

Hozzájárul:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A csoportok formálására a pedagógusoknak komoly gondot kell fordítani.

A tanulóközösségek fejlesztésének fontos eszköze:

- a tanulmányi verseny,
- a hagyományápolás,
- múzeumi, kiállítási, könyvtári, művészeti előadásokhoz kapcsolódó foglalkozás.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok magukba foglalják a fentiekén kívül az adott térség társadalmi és civil szervezeteivel való partnerkapcsolatot is.

Feladataink:

- Az egyén a közösségen belül aktív, alkotó tag legyen.
- Tudjon és merjen véleményt formálni, tudja álláspontját előadni, megvédeni.
- Képes legyen a másságot elfogadni, a közösségért áldozatot hozni.
- Képes legyen a közös értékrend szerinti szokások elsajátítására.
- Fejlődjön és kibontakozzon kommunikációs készsége.

A közösségformálás szakaszai:

A tanulók a beiratkozás után kialakult csoportjaiból, folyamatos irányítással kezdetben eredményesen együttműködő, majd összeforrott, öntevékeny csoportokat kell formálni.

A tanuló életkorának, fejlettségének megfelelő szinten tudjon bekapcsolódni az a tervezés, szervezés, döntés, megvalósítás ellenőrzés, értékelés folyamataiba.

Feladataink:

- szabályok kialakítása
- közös tevékenységek tudatos tervezése, szervezése
- élmények, szokások, hagyományok kialakítása
- önismeret, együttműködés, segítőkészség, szolidaritás, empátia fejlesztése
- egyén-és közérdek, többség-kisebbség fogalmának tisztázása
- jogok és kötelességek fogalmának tisztázása, megalapozása

6.2.4. A pedagógusok helyi feladatai, a főtárgytanárok feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- A tanítási órákra való felkészülés
- A tanulók írásbeli munkáinak javítása
- A tanulók munkájának rendszeres értékelése
- A megtartott tanítási órák dokumentálása
- Az elmaradt és helyettesített órák vezetése
- Különbözeti vizsgák, művészeti alapvizsga, művészeti záróvizsga lebonyolítása
- Tanulmányi versenyek összeállítása, értékelése

- Tanulmányi versenyek lebonyolítása
- Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok
- Felügyelet vizsgákon, tanulmányi versenyeken
- Iskolai programok szervezése
- Szülői értekezletek, fogadóórák megtartása
- Részvétel a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken
- Részvétel továbbképzéseken
- Iskolai ünnepségeken és rendezvényeken való részvétel
- Tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- Szakleltárak, hangszerek, tanítási eszközök rendbentartása
- KRÉTA rendszer adminisztrációs feladatainak ellátása

A főtárgytanárok további feladatai

- Az adott tanszak munkájának megszervezése
- Hangszerbemutatók szervezése, ismeretterjesztés
- Az iskolai sikerek publikálása
- Felvételi alkalmassági vizsgálat elvégzése
- Konzultáció a szülőkkel
- A korrepetíció megszervezése
- Kamarazene, kamaraének órák megszervezése
- Tanszaki hangverseny szervezésével kapcsolatos munka
- Kapcsolattartás a környező települések zenetanáraival
- Felkészítés versenyekre, utazás, részvétel megszervezése és lebonyolítása

6.2.5.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az alapfokú művészeti iskola alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek felkutatása, gondozása, kibontakozásuk elősegítése. Éppen ezért az iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja.

A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására.

Az iskola él a magasabb évfolyamra lépés lehetőségével úgy, hogy a kimagaslóan tehetséges tanuló akkor is magasabb évfolyamra léphet, ha nem töltötte le az egész tanévet. Természetesen jegyzőkönyv rögzíti az igazgató és a tanári kar döntését.

Ebbe a körbe tartozik a beiskolázáskor végzett felmérés, amelynek alapján a tehetséges tanulók nem feltétlenül az előképző vagy első évfolyamba kerülnek, hanem a követelmények teljesítésének bizonyítása után magasabb évfolyamba léphetnek.

A tehetséges tanulóknak meg kell adni a lehetőséget, hogy szakirányú szakközépiskolába felvételizhessenek. Ahhoz, hogy a tanuló az adott művészeti ág területén minél nagyobb tudást birtokoljon, szükséges a **rendszeres részvétel különböző művészeti rendezvényeken, kiállításokon, fesztiválokon, versenyeken, bemutatókon**. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű bemutatókon történő megjelenésre. A művészeti pályára készülő tehetséges tanulót sokat kell szerepeltetni. **Kiállítási, illetve szereplési lehetőséget nyújtunk számára az iskolai és a helyi rendezvényeken egyaránt.**

Nem veszítünk el egyetlen tanulót sem, mivel **differenciáltan foglalkozunk** a nagyon és a kevésbé

tehetséges gyerekekkel. Az erősen motivált, de kevésbé tehetséges gyermeknek igyekszünk megtalálni feladatát, különböző célfeladatok kijelölésével.

A tanórán kívüli programok meghatározásakor is a képességek kibontakoztatását és a felzárkóztatást segítő programok kapják a fő hangsúlyt.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót a művészeti nevelés segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály-, illetve iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.

Készségek, képességek fejlesztése.

Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.

Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.

Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A felzárkóztatás szervezési feladatai „...a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez. A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált felkészítésként is, ha a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés, a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők vagy kisebbségi közösségbe tartozók társadalmi beilleszkedését elősegítő és segítő készségek, képességek kialakításával.”

A mi értelmezésünkben a NAT alapján az a feladatunk, hogy a ránk bízott, nagymértékben problémás fiatalok tudásbeli, erkölcsbeli, érzelmi, és beilleszkedési hiányosságait pótoljuk a lehető legnagyobb mértékben, hogy sikerüljön visszatalálniuk a társadalom által elvárt életformához.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók köre

Sajátos nevelési igényű az a tanuló, aki átható fejlődési zavarral (pl. autista) illetve részképesség és iskolai teljesítmény zavarral küzd, ennek következtében fejlődésében és a tanulási folyamatban tartósan akadályozott.

Területei

- diszlexia
- diszgráfia
- diszkalkulia
- a tanulást megalapozó kognitív képességek zavara (percepció, emlékezet, észlelés, figyelem,
- szerialitás, intermodális integráció, téri orientáció)
- szociális és értelmi fejlődés zavara
- mozgáskoordinációs zavar
- tanulási zavarhoz társuló magatartási zavar (hiperaktivitás, figyelemzavar, agresszió, stb.)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Intézményünkben növekszik azon tanulók száma, akik a szakértői bizottság illetve a Nevelési Tanácsadó véleménye alapján az osztálylétszámban két-három főnek számítanak.

- azok a tanulók, akik a szakvélemények alapján írásbeli munkájukban nem osztályozhatók, felméréseknél csak a tartalmilag értékelhetők, illetve javasolt szóbeli számonkérésük

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A deviáns életvitel kezdetének fontos jelzője lehet, hogy a fiatal kiszorul a korábbi informális csoportokból, megváltozik (romlik) a megítélése a formális csoportban (osztály). Ennek többféle oka lehet; az életkori változásokkal átrendeződnek a szerepek, illetve új tartalommal töltődnek meg. Ez

utóbbi gyakran okoz a fiatalokban konfliktust, és ekkor a csoportnyomás feszül szembe a belső értékekkel, korábbi ideákkal, a belső vívódás okozta konfliktus látható jeleket ölthet, és zavart viselkedéshez vezethet.

A feszültség csökkentésének alkalmazott módszerei:

- a figyelem megosztása (kiiktatja tudatából az ellentmondást)
- ideológia kovácsolása (gyakori és közismert önigazolás)
- kompromisszum képzése (passzivitás, vagy kitérés)
- kábítás (a szerfogyasztás, mint időleges "felejtés")
- menekülés (kilépés a helyzetből).

Bármelyik feszültségcsökkentő módszerhez folyamodik a fiatal, az a személyiségfejlődésére káros lehet, de különösen az utolsó két forma jelent nagy veszélyt. Bármely ok miatti deviáns magatartás, beilleszkedési zavar (tüneti) kezelése a személyre szóló fejlesztés során történik.

A teljesítménykényszer miatti magatartászavar elkerülése a meglévő értékek hangsúlyozása és a kibontakozás lehetőségének biztosítása (szereplés, szervezés, karitatív tevékenység) útján történik. Megelőző és segítő pedagógiai tevékenységünk során fokozott figyelmet fordítunk a tanulói személyiségi jogok tiszteletben tartására.

Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermekvédelem állami komplex feladat, mert pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, jogi és szociális tevékenységből tevődik össze.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Folyamatos kapcsolattartás az érintett tanulók ügyében

- a Nevelési Tanácsadóval
- Családvédelmi Családsegítő Központtal

Tanórán belüli tevékenységek

- Differenciált oktatás: differenciált osztályok szervezése, ill. tanórán belüli differenciálás

Tanórán kívüli tevékenységek

- Kapcsolattartás a szakszolgáltató intézménnyel, az áthelyező bizottsággal
- Taneszközök biztosításának segítése

6.2.6. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A diákképviselőt a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt a nevelőtestület véleményét, illetőleg szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyását az igazgató útján kéri.

A jogszabályban meghatározott esetekben a diákönkormányzat egyetértésének, illetve véleményének beszerzéséről az igazgató gondoskodik az előterjesztés legalább 15 nappal korábban történő átadásával. Az igazgató az egyetértési joggal érintett, illetve a véleményeztetésre kerülő anyagok tervezeteinek előkészítésébe a diákok képviselőit bevonhatja, tőlük javaslatot kérhet.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diák képviselőt egyetértési jogot gyakorol vagy véleményének kikérése kötelező, képviselőjét a nevelőtestületi értekezletre meg kell hívni. Az intézményi tanulók összességét érintő ügyekben a diákok az igazgatóhoz fordulhat.

6.2.7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, és az iskola partnereivel

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókkal való kapcsolattartás legfontosabb színtere a tanóra, legfontosabb kapcsolattartás személy a főtárgyat, illetve speciális esetben a kötelező tárgyat tanító pedagógus. A szakma munka értékelésén túlmenően a tanulók tanáraiktól kapnak tájékoztatást a telephelyi, tanszaki illetve az iskolai rendezvényekről és egyéb közérdekű kérdésekről.

A tanulókkal való kapcsolattartás konkrét formái:

- tanórai munka
- fellépések
- szakmai versenyek
- telephelyi, tanszaki, illetve iskolai rendezvények
- kirándulások
- szaktáborok

A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülőket lehetőség szerint be kívánjuk vonni a szakmai munkába: meghívjuk őket az iskolai, szakmai rendezvényekre, az iskola által szervezett előadásokra, fórumokra, kiállításokra, a művészetoktatás, tehetséggondozás rendezvényeire.

A szülőkkel való kapcsolattartás intézményes formája a szülői értekezlet, a bemutatók és kiállítások által valósítható meg elsősorban.

Tudjuk, hogy a szülők folyamatos, többoldalú tájékoztatása nélkülözhetetlen az eredményesség elérésében. Fontos együttműködési kapcsolatra terem lehetőséget az ellenőrző könyvön keresztül történő közlés és a közvetlen telefonkapcsolat.

Szívesen látjuk tanulóink családtagjait a nyílt napokon, táborozás során, kirándulások alkalmával, az évközi, a félévi és év végi bemutatókon.

A kapcsolattartás fejlesztését az intézmény működése folyamán a tanulók, szülők és pedagógusok javaslatai, igényei szerint bővítjük.

Az együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, a rendszeres információáramlás, a segítőkész, pozitív megnyilvánulások, a nyitottság.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani, ezért nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola működéséről és a szülői véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érdekében. Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az oktatási – nevelési feladataink sikerességét támogatja. Feladatunk továbbá kialakítani a szülőkből is a rendszeres kommunikáció igényét, a kétirányú információáramlás jelentőségét a nevelés hatékonysága érdekében.

A szülők tájékoztatásának formái:

- szülői értekezlet
- személyes beszélgetés
- fogadó óra
- ellenőrző, levél, tájékoztató szórólap
- kiadvány
- media
- KRÉTA adminisztrációs felület

Az iskola működésében a következő szerepek jelennek meg:

- a szülő, mint a szolgáltató megrendelője

- a szülő, mint a tanulási- nevelési folyamat segítője
- a szülő, mint az iskolai közélet szereplője

A szülő kérhet:

- tanszakváltást
- független bizottság előtti vizsgázást

A szülő közreműködhet:

- az eszközpark gyarapításában
- rendezvények lebonyolításában
- kirándulások szervezésében, lebonyolításában
- a szülői szervezeten keresztül a jogszabályban meghatározott keretek között az iskola működését meghatározó dokumentumok létrehozásában

6.2.8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Művészeti alapvizsga szabályzat

A zeneművészeti alapvizsga általános szabályai, követelményei

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskolában főtárgyból utolsó alapfokú évfolyamot sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A vizsgára történő bocsátást kiskorú tanuló esetében a szülőnek vagy gondviselőnek írásban kérelmeznie kell. Amennyiben a tanuló az alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, a vizsgára jelentkező tanulót nem lehet elutasítani.

A vizsga időpontjáról a szülőt, gondviselőt értesíteni kell. A művészeti alapvizsga a zeneiskolai tanulmányok kiemelkedő eseménye, ezért a körülményeknek, valamint a tanulók ruházatának az alkalomhoz illőnek kell igazodni.

A gyakorlati vizsga lebonyolítási rendje

- A vizsga nyilvános, hangversenyszerű.
- A gyakorlati vizsga lapról olvasási feladatát a nyilvános gyakorlati vizsgától eltérő időpontban is meg lehet tartani. (Például a szóbeli vizsgán.)
- A vizsgabizottság zárt körben hozza meg határozatát.

Az elméleti vizsga lebonyolítási rendje

- Az elméleti vizsga minden esetben zártkörű.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembe vételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a zeneiskola pedagógusai állítják össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga feladatait a főtárgytanár írásban történő felterjesztése után a tagintézményvezető hagyja jóvá. Amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet a zeneiskola pedagógiai programja biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy utolsó évfolyamán az előírt követelményeknek eleget tett.

Hangszer főtárgyas tanulóknak szolfézs tantárgyból is kell művészeti alapvizsgát tenniük.

A vizsgabizottság létszáma és összetétele

a) Gyakorlati vizsga: 3 fő - a tanuló tanára + 1 tanár + az intézményvezető. A vizsgabizottság tagja lehet a zongorakíséretet ellátó tanár is.

A tanulóknak a saját vagy a kölcsön hangszerét kell biztosítani, az intézménynek a kísérő hangszert és/vagy a zongorát.

A vizsgadarabok sorrendje általában: skála – (ujjgyakorlat) – etűd – előadási darab(ok /korszakonként/) – kamaradarabok.

b) Elméleti vizsga:

„A” tagozaton írásbeli vagy szóbeli vizsga, „B” tagozaton mindkét vizsgarész.

Írásbeli vizsgán a vizsgabizottság összetétele: a tanuló tanára + 1 a tanulót nem tanító tanár.

Szóbeli vizsgán a vizsgabizottság összetétele: **3 fő** - a tanuló tanára + 1 tanár, valamint a tagintézményvezető.

A vizsgajegyzőkönyv vezetése a vizsgabizottság elnökének a feladata. A vizsgabizottság elnökének személyét az év végi vizsgarendben a tagintézményvezető határozza meg.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki országos művészeti versenyen egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, szintet eléri.

A felmentést a tantárgyat tanító tanár írásbeli előterjesztése alapján a tagintézményvezető engedélyezi.

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az alapfokú zenei tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga. Ez abban az esetben fordul elő, amikor a tanuló főtárgyból és elméletből nem azonos évfolyamra jár.

A művészeti alapvizsga minősítése

A művészeti vizsga minősítésének általános szabályai

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsgatárgyanként külön-külön 1-től 5-ig terjedő osztályzattal kell minősíteni.

Az osztályzatra a tanulót tanító tanár tesz javaslatot, a végleges eredményt a vizsgabizottság szavazással hozza meg.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból osztályzatok számtani közepe adja.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményeit nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelésének szempontjai

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Vonós hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A szolfézs írásbeli értékelésének szempontjai

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom; a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya; a felhasznált irodalom színvonala, mennyisége; eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya; felépítés, fogalmazás, helyesírás;
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szolfézs szóbeli vizsga értékelésének szempontjai

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete);
- zenetörténeti tájékozottság;
- stílusismeret;
- formai ismeretek;
- népzenei ismeretek (népdalelemzés);

- intonáció;
- lapról olvasási készség;
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A művészeti alapvizsga részei

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat szolfézs írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs.
Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs.
A szóbeli vizsga időtartama 10 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs.
A szóbeli vizsga időtartama 10 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

. Hangszer és magánének főtárgy „A” tagozat: főtárgy
A gyakorlati vizsga időtartama: 10-20 perc.

Hangszer és magánének főtárgy „B” tagozat: főtárgy
A gyakorlati vizsga időtartama: 15-25 perc.

KÉPZŐMŰVÉSZET

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak

- **Műhelygyakorlat**
- **Vizuális alkotó gyakorlat**

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatantárgy:

- Művészettörténet
- Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetben a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulót önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

A művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

– tervezés 40 perc

– tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képkeltő, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

– alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,

– grafikai és festészeti illusztráció sorozat,

– szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell

elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átirás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átiró és kifejezőképesség,
 - az elkészült munka összhangja.

6.2.9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

- Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye, amely térítési díj, vagy tandíj köteles.
- A művészeti képzés igénybevételéhez előképzettségre nincs szükség.
- A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges.
- Az évfolyamba sorolás az életkori sajátosságok figyelembevételével történik.
- Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanulók átvétele történhet:

- az elvégzett évfolyamok figyelembevételével, a következő évfolyamra történő felvétellel
- a szülő kérésére évfolyamismétléssel.

A felvételi eljárás különös szabályai

Új tanulók esetén a művészeti iskola felvételi eljárás alapján dönt a felvételtől, ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető létszámot. A felvételi eljárás felvételi bizottság előtt történik.

Az iskola nevelési-oktatási eszközrendszere

A tanítási-tanulási folyamatban szükség van minden hagyományos és korszerű taneszköze a minőség, a hatékony ismeretszerzés, a készségek, képességek fejlesztése érdekében.

A művészeti iskolában az oktatási eszközök biztosítottak, és folyamatos fejlesztéséről a fenntartó gondoskodik (Lsd: Melléklet)

6.3. Helyi tanterv

6.3.1. A művészeti ágak helyi tantervének alapelvei

Az alapfokú művészetoktatási intézmény minden művészeti ág, tanszak esetében a 27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet szerinti kötelező követelmények és tantervi program szerint működik. Az Iskola művészeti alap- és záróvizsga követelményeit a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet alapján dolgozta ki. Alapdokumentumai azok a miniszter által kiadott kiadványok, amelyek részletesen tartalmazzák a tantervi programot, kiegészítve a részletes, évfolyamonként meghatározott javasolt tananyaggal, továbbá a kötelező, minimális eszköz és felszerelési jegyzéket meghaladó optimális feladat ellátást szolgáló ajánlott tárgyi feltételeket.

Az alapfokú művészeti iskola helyi programja nem tartalmaz a programtól eltérő tantárgyakat, ezért külön tantárgyi programok nincsenek.

A fejlesztés lehetőségét azonban nem zárjuk ki, azaz felvehetünk más tanszakokat a már működő tanszakok mellé, új tartalmakat emelhetünk be a helyi programba. Lehetőséget próbálunk teremteni arra is, hogy a következő években bővüljön az iskola tevékenységi köre.

A 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet alapján az iskola fő tevékenysége a 2011/2012-es tanévtől felmenő rendszerben kiegészül, melyet a melléklet tartalmaz.

A pedagógiai program a minisztérium által kiadott rendeletekkel és kiadványokkal együtt érvényes.

6.3.2. Az egyes művészeti ágak általános követelményei

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,

- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban az esztétikum iránti igényt,

- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

ZENEMŰVÉSZETI ÁG – KLASSZIKUS ZENE

A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE

A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladata

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

6.3.3. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, a művészeti alap- és záróvizsga követelményei

KÉPZŐMŰVÉSZET ÁG

Festészet tanszak

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv

Tantárgy	Évf											
	Ek.		alapfok						tovább			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális al.ism	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rajz-f-mint	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhely ek	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
műhelygyak	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2
		-										
		-										
Összesen:	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok óraszámok 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható. Az előképzőt a tanulóknak nem kötelező elvégeznie.

A tanszak tantárgyai

Vizuális alapismeretek (előképzősök komplex művészeti tantárgya)

Kötelező tantárgy:

Rajz-festés-mintázás

Műhelyelőkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

Képzőművészet: festészet

Vizuális alapismeretek

Az előképző célja

Az előkészítő szakasz munkafeltételeinek kialakítása, a tanulók kreatív képességeit fejlesztő program beindítása, az általános vizuális alapismeretek elsajátítása és az ezekkel való célszerű tevékenységsorok munkafolyamatainak kialakítása a tanulóknak. Ennek az igénynek a kifejlesztése, mely az örömteli munkát és a környezetünkben fellelhető esztétikai minőségeket egyaránt felfedezi. Fontos feladata a programnak, hogy célként tűzze ki a gyerekek és tanárok közös tevékenységének, a tanári korrektúra elfogadásának igényét, az alkotó jellegű tevékenységek folyamatainak széles körű megismerését, vagyis az alkotásra nevelés folyamatának megalapozását.

Az előképző feladatai:

- a kreatív munkára és a kreatív gondolkodásra nevelés,
- az általános vizuális alapismeretek, és az ezekkel való munkálkodás elsajátítása,

- a színek, formák, felületek és tömegek alapvető törvényszerűségeinek megismertetése és játékos módon való feldolgozása,
- az alapvető formaelemzés gyakoroltatása,
- a rajzi eszközökkel, képzőművészeti anyagokkal való ismeretek mélyítése,
- az arányok, a kompozíció, a tér és sík alapvető fogalmi ismerete és az ezekkel való alkotó-játékos munka kialakítása,
- az önálló véleményalkotás, az önértékelés kialakítása,
- az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek jártasságszintű elsajátíttatása,
- az örömteli alkotómunkára való felkészítés.

Minimumkövetelmény az 1. év végén

A tanuló legyen képes:

- a vizuális alapelemek összefüggéseinek felismerésére,
- az alapelemek alkalmazására (pont, vessző, vonal, folt, irány, tér),
- ábrázolásaiban a színek hangulatkeltő erejére építeni.
- Rendelkezzen alapvető jártassággal a színkeverésben.
- Jártasság szintjén ismerje a csoportos munka alapelemeit.

Minimumkövetelmény a 2. év végén

A tanuló legyen képes:

- a vizuális alapelemeket (pont, vessző, vonal, sík, folt, felület, irány, tér kontraszt) felismerni és alkalmazni,
- megfigyeléseit, élményeit egyszerű tárgyak, rajzok, festmények formájában megörökíteni,
- a színek hangulatkeltő erejét alkalmazni.

Ismerje és legyen képes alkalmazni

- a kiemelést,
- az anyag, forma, funkció összefüggéseit,
- az időbeliség képi kifejezésének néhány lehetőségét,
- önállóan (tanári korrektúra mellett) a megismert technikákat.

Legyen képes a megismert műalkotásokról és a környezetükben lévő tárgyakról (tamári segítséggel) véleményt mondani.

Rajz-festés-mintázás

Az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és a látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése
- az elemzés,
- az elvont gondolkodás,
- a képi gondolkodás,
- a képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés),

- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátítása,
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak ismerete,
- a vizuális kifejezőképesség fejlesztése.

Követelmények

A tanuló az **alapfok** végén ismerje

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- a síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni

A tanuló a **továbbképző** végén ismerje

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- azok jel- és jelentérendszerét,
- a sík- és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvencióit,
- a művészettörténet nagy korszakait.

A tanuló legyen képes

- a tanár által vagy önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotó munkája során felhasználni.

Festészet tanszak

A festészet műhelymunka **célja**, hogy a tanuló ismerje meg

- azokat az anyagokat és eljárásokat, amelyek a festői munka legfontosabb elemei,
- a szintan egyes alapvető problémáit és azok alkalmazását a festészetben,
- a festészeti technikákat,
- kifejezési nyelvi eszközeit,
- a szín és fény alapvető összefüggéseit,
- a sík és a szín, a tér és a szín látványban és alkotásban jelentkező összefüggéseit,
- a legkorszerűbb festészeti eljárások alapjait,
- a festészet határát kitágító képzőművészeti eljárásokat.

A festészet műhelymunka **feladata**, hogy a tanuló

- sajátítsa el a festészeti technikákat, eljárásokat,
- szerezzon ismeretet a festészet mint a képzőművészet egy műfaja jelentőségéről és történetéről.

A tanuló legyen képes festészeti ismeretek elsajátításával az adott műfaj sokféleségében eligazodni, önálló alkotásokat készíteni.

Követelmények

A tanuló az **alapfok** végén ismerje

- a hagyományos festészeti technikákat,
- a technikák alkalmazásának módozatait,
- a festészet történetének nagy korszakait,
- a festészeti technikák határeseit (pl. montázs, kollázs, manipulált fotó, festett síkplasztikák),
- a fotó, film, video, számítógép színalkotó és -visszaadó szerepét.

A tanuló legyen képes

- a megismert festészeti technikákkal műveket készíteni,
- figurákat, tájakat, tárgyakat ábrázolni,
- vázlatokat készíteni és azok után festményeket alkotni,
- síkban és térben, beállítás után és szabadon festményeket készíteni,
- a festészet határeseit jelentő műveket (montázs, kollázs, fotómanipuláció, computergrafika) alkotni,
- véleményt alkotni a festészet történetének jelentős műveiről.

A tanuló a **továbbképző** végén ismerje

- a festészet technikai eljárásait,
- a technikai eljárások alkalmazását különböző feladatokban,
- a kompozíció törvényeit,
- a szabadon értelmezett, de a festészet műfaját nem meghaladó eljárásokat (videofestészet, computerfestészet),

- a színház és képzőművészet találkozását jelentő színpadi festészetet (dísztet),
- a festészettörténet nagy alkotásait,
- a festészetnek a művészettörténetben elfoglalt helyét,
- azokat a szakkifejezéseket, melyekkel egy festészeti alkotást jellemezhet, értelmezhet, elemezhet.

A tanuló legyen képes

- önálló festészeti alkotások, festmények és színes dekoratív művek tervezésére és létrehozására,
- saját alkotó tevékenységének következetes nyomon követésére és dokumentálására (portfólió készítése),
- a megismert festészeti technikák változatos és szakszerű alkalmazására,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveit illetően,
- véleményének szakszerű kifejezésekkel való interpretálására.

A MŰVÉSZETI ALAP VIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga-tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása.

A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágról - grafikáról, festészetről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás.

A dokumentáció szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok...). A tanuló által benyújtott alkotás a feladatra adott megoldás vagy megoldások.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel (grafikai, festészeti vagy plasztikai eljárásokkal) készített tanulmány témája lehet:

- természetes forma,
- mesterséges forma,
- forma és mozgás,
- forma, tér, szerkezet.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- kreativitás,
- manuális készség.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc,

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, látványmegfigyelő, -értelmező, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása. A feladatmegoldás tükrözze a tanuló művészeti ismereteit, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetről, szobrászatról -, a képzőművészeti műfajokról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudását. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét, tudását, művészi igényességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott projektfeladat.

A projektfeladat megoldását bemutató portfólió szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának menetét (időterv, folyamatterv), fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szerkezeti rajzok, forma- kompozíció-, és színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok, plasztikai kísérletek, makettek, látvány- és arculattervek...), a feladatra adott választ vagy válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott (grafikai, festészeti, plasztikai) eljárásokkal készült tanulmány témája lehet:

- természetes formák,
- mesterséges formák,
- külső vagy belső tér,
- térben megjelenő figura,
- portré.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- kreativitás,
- manuális készség,
- művészeti ismeretek,
- esztétikai érzékenység,
- tárgyalkotó készség,
- a feladatmegoldás egyedisége, minősége, összhatása.

A FESTÉSZET MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Festészet műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc

- képtárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló festőművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, képépítési szabályairól, szintani alapjairól megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását.

A festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- belső tér egy részletének feldolgozása,
- külső tér egy részletének feldolgozása,
- irodalmi mű illusztrációja,
- emberi, társadalmi vagy művészeti problémára adott válasz,
- érzelmi hangulatot kifejező önarcképsorozat,
- figurális ábrázolás a színek érzelmi hatásainak felhasználásával,
- díszletterv.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített festészeti alkotás.

A festészeti vizsgatárgy az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott színes kompozíció, amely lehet:

- különböző karakterű tárgyak csendéletszerű beállítása,
- a belső tér egy részletének ábrázolása,
- portré vagy önarckép,
- képző- vagy iparművészeti, esetleg irodalmi vagy zenei mű személyes átírása, stílustanulmány.

3. A vizsga értékelése

A festészet műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői képesség,
- képépítés, kompozíció,
- kifejezőerő, hangulati hatás,
- tartalomhoz illő technika megválasztása,

- a festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazásának (telítettség, lokál és valór színek, kontrasztok, fény-árnyék-szín összefüggései) szintje,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- a kész munka összehatása.

A FESTÉSZET MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Festészet műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- képtárgyalkotás 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Festészet műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, megjelenítő, gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó képességét, a festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi tervezési munka alapján megvalósított nagyobb méretű, a tanult technikák bármelyikével elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- csendélet,
- portré,
- lakótér ábrázolása (otthoni környezet, saját szoba ...),
- jelmezterv,
- reklámtéma feldolgozása.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített festészeti alkotás.

A vizsgamunka az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, színes tervvázlatokra épülő, nagyobb méretű, szabadon választott technikával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- természetes vagy mesterséges forma,
- enteriőrbe elhelyezett figura,
- saját fotó feldolgozása,
- illusztráció,
- elbeszélő képsorozat saját témára.

2.2. A festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a festészet anyagai, technikai eszközei,
- festészet nyelvi kifejezőeszközei (azok jel- és jelentésrendszere), műfajai,
- festészeti technikák és technológiák,
- a festészet műfaji sajátosságai,
- a festőművészet legjelentősebb alkotói és alkotásai,
- a festőművészet stíluskorszakai,
- a magyar festészet jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező képesség,
- a tervező és kivitelező képesség,
- szintani ismeretekben való jártasság,
- a kompozíció törvényeinek ismerete,
- a festészeti eljárások és technikák alkalmazásának szintje,
- eredetiség, egyediség,
- a kész munka összhatása.

3.2. A festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

ZENEMŰVÉSZETI ÁG – KLASSZIKUS ZENE

Hangszeres tanszakok: fuvola, hegedű, zongora

Kötelező tárgy:szolfézs

Kötelezően választható tárgyak

- *elméleti:* szolfézs,
- *gyakorlati:* zongora, második hangszer, kamarazene

Választható tárgyak

- szolfézs, zeneelmélet

A tanítási órák számára és a képzési időre vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák száma és azok képzési ideje egy heti időtartamra értendő.

Főtárgy:

“A” tagozaton minimum 2×30’

“B” tagozaton minimum 2×45’

Kötelező tárgy:

A képzési idő minimum 2×45’

“A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

“B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

“A” tagozaton az 5-6. évfolyamon

elmélet: minimum 1×45’

Választható tárgy:

Az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

“B” tagozaton

elmélet: minimum: 1×45’

gyakorlat: minimum 1×45’ csoportos, vagy

minimum 1×30’ egyéni

Hangszeres előkészítő:

egyéni: 2×30’

csoportos: 2×45’

Kamarazene:

Minimum 1×45’

Zongora, második hangszer:

Minimum 1×30’

Óraterv

tantárgy	Ek.		alapfok						továbbk			
évfolyam	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező, vagy Kötelezően Vál. T.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható t.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A növendékek számára a választható tantárgyak (melyek az adott főtárgy tantervébenél találhatóak) keretén belül tetszés szerint heti 2 tanóra igénybe vehető, de ez nem kötelező- ebből adódik az

összesen rovat 4-6 összesítése.

Képzési idő: 12 év

“A” tagozaton: 2+10 évfolyam

“B” tagozaton (3)+9 évfolyam

Az előképzőt nem kötelező elvégezni a növendéknek.

“B” tagozatra a növendéket az alapfok 2. évfolyamától javasolt irányítani.

A művészeti oktatás tanórái hétfőtől péntekig 12. 00-19. 00-ig kell megtartani órarend szerint.

Fuvola

A fuvolatanítás szakirányú feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alaperzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a növendékkel

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a növendék zenei képességeit:

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a növendéket

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az "A" tagozat végén

A növendék ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 6 #, 6 b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy anélkül, kettős ékesítés stb.) írásmódját és ritmusát,
- a különböző korok zenéinek díszítésrendszerét (pl. barokk),
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvalás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvutések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A "B" tagozat végén (az "A" tagozat követelményein felül)

A növendék legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim-felbontásokkal, szimpla- és duplanyelvvel is,
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az "A" tagozat végén

A növendék legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- önállóan 1-2 ütemes rövid zárati kadenciák (pl. futamok, akkordfelbontás, skálamenetek stb.) rögtönzésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A növendék rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával, előadói és formálókészséggel,
- képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával,
- koncentrálóképeséssel,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A növendék tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A "B" tagozat végén (az "A" tagozat követelményein felül)

A növendék ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd, vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszeres tudással, előadói és formálókészséggel, zenei ismerettel, amelynek birtokában zenei pályára is irányítható, közép-, esetleg felsőfokra is.

Hegedű

A hegedűtanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést

- megfelelő vonóvezetést, bal kéz-technikát,
- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,

- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendékeket a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra,
- a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül”

A növendék legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- háromtávós skála akkordfelbontásokkal,
- 2 szabadon választott etűd,
- 1 versenymű saroktétele,
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab.

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A növendék legyen képes

- szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani,
- gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására,
- a stílusnak és karakternek megfelelő vonásnemek, a célszerű ujjrendek megválasztására,
- igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetets hangképzéssel való megszólaltatására,
- előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamokat önállóan is megtanulni.

Bővítse repertoárját.

Lapról játéka olyan fokú legyen, hogy képes legyen beilleszkedni a társas muzsikálásba.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A növendék legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- a tiszta intonáció érdekében érzékeny billentésre, folyamatos, könnyed fekvésváltásra,
- a különböző skálákat 3 – esetleg 4 – oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- a differenciált vibrato alkalmazására,
- a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására,
- az alapvonások – legato, détaché, martelé, spiccato, staccato – alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- igényes, fejlett hallással, kontrollálóképességgel,
- biztos memóriaképességgel,
- koncentráloképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel

Zongora

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a növendéket arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal - tompító, jobb),
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a növendék

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok elvégzése után

“A” tagozat

A növendék ismerje

- Hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét
- A zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait
- A tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniaszerkezetét
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit
- a tanult zenei darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat

legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban tudatos, önálló gyakorlásra
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra

- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat a zenei anyaghoz alkalmazni
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására
- a zenei karakterek megvalósítására
- a zongorapedálok használatára
- a zenei anyag kottahű, stílusos előadására
- az együttzenélésre

rendelkezzék

- biztonságos kotta- és laprólolvasási készséggel
- zenei memóriával
- kiművelt zenei hallással

Követelmények a “B” tagozat végén az “A” tagozat követelményein felül

A növendék legyen képes számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fuga szerkesztésű J.S: Bach mű
- 1 teljes klasszikus szonáta
- 1 virtuóz etűd
- 2 különböző st.előadási darab, melyből az egyik XX. Sz. Magyar mű legyen (Kotta nélkül)

Követelmények a továbbképző elvégzése után

“A” tagozaton

A növendék ismerje

- hangszer múltját, irodalmát
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését

legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára
- saját kézzelvezetésének megfelelő ujjrendet kialakítani
- a zongorapedálok tudatos használatára
- a zongoraművek formálására
- kifejező előadásra

rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására
- az együttzenélés igényével

Követelmények a “B” tagozat végén az “A” tagozat követelményein felül

A növendék legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre

- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres virtuozitással
- biztos memóriával
- laprólolvasási készséggel

6.3.4. KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ, ILLETVE VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

VONÓS KAMARA

A vonós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó- és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a vonós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a vonós hangszercsaládhoz tartozó, illetve a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában, zongorakivonatban.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A kamarazene, mint választható tárgy esetében

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamába visszatalálni,

- önállóan tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséssel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a vonós hangszercsaládhoz tartozó és a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a vonósokhoz társított transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- a kamarazene-irodalom néhány kiemelkedő alkotását.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA TARTALMA

1. AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszeres főtanszakok

A vizsgán az iskola választhat *a)* és *b)* feladat közül.

Diktálás, elemzés

a) feladat

- Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) lehet, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot,

előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szolamának lejegyzése és elemzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, a zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.). Az idézet zongorán két szolamban tizenkétszer hangozhat el.

b) feladat

- Egy magyar népdal első két sorának lejegyzése és kiegészítése

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) legyen, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. A befejezéshez meg kell adni a szöveget. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése és befejezése két szolamban, vagy felső szolamának lejegyzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán tizenkétszer hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszeres főtanszakok

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

- Hangzatlejegyzés

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításaik, valamint domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t. A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Períódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

2. A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszeres főtan szak

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/ barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), abból kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai, és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.
 - Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

Hangszeres főtan szak

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket; alterált hangokat és hangnemi kitérést, modulációt is.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 4 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.
- Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

3. A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve kamarazene főtanszakon a tanult hangszerből kell tenni.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén).
- Egy előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén).
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1-4. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta-tételpár (Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén).
- Egy karakterdarab vagy kamaramű (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén).
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén).
- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció (Könnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Szonatina album, Clementi: C Op. 36 Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina-gyűjtemény I-II. kötet nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Schumann: Emlékezés, Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás, Pacsirtadal, Schubert: Táncok, Keringők nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Nottumo, Kodály: Gyermektáncok 5-10 nehézségi szintjén).

- A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
- A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: 18 kis prelúdium 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók C, a, F nehézségi szintjén).
- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció (15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, E Hob. XVI/13, D Hob. XVI/14, Mozart: 6 bécsi szonatina, Beethoven: Szonatinák, Grazuoli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Schumann: Fantáziatánc, Chopin: Keringők a, h, nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V/128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok nehézségi szintjén).
- A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.
- A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HEGEDŰ

„A” tagozat

- Egy etűd (Dénes: V-VI. Hegedűiskola, vagy Dancla op. 68/2., 9., 14., vagy Dont op. 38, vagy Mazas: Études speciales op. 36.1/2., 8., 9. nehézségi szintjén).
- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett és Trió, Rameau: Gavotte, Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert I. tétel, Seitz: D-dúr koncert I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.
- A játék technikai biztonságának felmérésére (Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I/2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. nehézségi szintjén).
- Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, a könnyebbek szintjén).
- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors) (Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc. Wieniawski: Kuyawiak nehézségi szintjén).
- Egy koncert- vagy szonáta-tétel (Komarovszkij: A-dúr koncert I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert I. tétel Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll

- koncert op. 12 no. 3 I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A-dúr szonáta, Händel: E-dúr Szonáta nehézségi szintjén).
- A vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA TARTALMA

1. AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„B” tagozat

Hangszer főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.
- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

2. A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

SZOLFÉZS

„B” tagozat

Hangszer főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 6 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.
-

3. A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén).
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű vagy kamaramű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből).
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvolára/1.; Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén).
- Egy XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongora darabok Schaconne, Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, Bach: Francia szvit G táncjátékok).
- Klasszikus szonáta-tétel (Beethoven: Szonáta G Op. 49 no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79.; rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Schumann: Kinderszenen, Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/102 Felhangok, V/130 Falusi tréfa nehézségi szintjén).
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Egy barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció, Francia szvit, Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén).
- Egy klasszikus szonáta-tétel (Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19, Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Liszt-Zempléni: Etűd 2 a, Liszt: Consolation Desz nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Szonatina, Mikrokozmosz VI/Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque E nehézségi szintjén).
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HEGEDŰ

„A” tagozat

- Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Háromoktávós hangsortanulmány.
- Két etűd (Mazas: Études brillantes op. 36. II., Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, Kreutzer: 42 gyakorlat, Rode: 24 Caprices/2., 7., 10. nehézségi szintjén).

- Barokk szonáta két tétele (Händel: g-moll, D-dúr, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).
- Egy koncert-tétel, vagy előadási darab (Bach: a-moll, E-dúr, Haydn: C-dúr, Mozart: D-dúr - Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine, Fiocco: Allegro, Beethoven: F-dúr románc, Weiner: Rókatánc nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÉRTEKELÉSE

1. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Fúvóhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Vonóhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,

- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

2. Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

3. A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
A kortárs zene befogadására nevelés.
A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.
A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
Tehetséggondozás.
A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, ÓRATERVE, TANTÁRGYAI

Tanszakok:

- szintetizátor-keyboard,
- szintetizátor

A képzés időtartama:

- szintetizátor-keyboard tanszakon:
„A” tagozaton 8 év (2+6 évfolyam),
„B” tagozaton 8 év (3+5 évfolyam),
- szintetizátor tanszakon: 12 év (2+10 évfolyam),

(Megjegyzés: az évfolyamszámok magukba foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli. A „B” tagozat első számjegye az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelenti. A „B” tagozatra a tanulót az alapfok 2. évfolyamától javasolt irányítani.)

ÓRATERVEK

SZINTETIZÁTOR-KEYBOARD TANSZAK

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	-	-	2	2		2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2		2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óraszám	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Főtárgy: szintetizátor-keyboard (egyéni).

Kötelező tárgy: szolfézs.

Kötelezően választható tárgyak:

- elméleti: szolfézs
- gyakorlati: zongora, vagy egyéb második hangszer, kamarazene;

Választható tárgyak: szolfézs, második hangszer, kamarazene;

Az elméleti és kamarazenei tantárgyak csoportos foglalkozások.

A TANÍTÁSI ÓRÁK SZÁMÁRA ÉS KÉPZÉSI IDEJÉRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

A” és „B” tagozat

A tanítási órák (foglalkozások) száma: és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton: minimum 2×30 perc

„B” tagozaton: minimum 2×45 perc

Kötelező tárgy:

a képzési idő 2×45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-6. évfolyamon
elmélet: minimum 1×45 perc

Választható tárgy:

az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

elmélet: minimum 1×45 perc

gyakorlat: minimum 1×45 perc (csoportos), vagy
minimum 1×30 perc (egyéni)

Hangszeres előkészítő

egyéni: 2×30 perc

csoportos: 2×45 perc

Kamarazene:

minimum 1×45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően: 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zongora, második hangszer:

minimum 1×30 perc

SZINTETIZÁTOR TANSZAK

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Választható tárgy	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óraszám	2	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Főtárgy: szintetizátor (amely magában foglalja a hangszerismeret és a szintetizátor kamara tananyagát is).

Kötelező tárgy: szolfézs.

Kötelezően választható tárgyak:

- elméleti: szolfézs;
- gyakorlati: zongora vagy egyéb második hangszer, kamarazene;
- egyéb: szintetizátor-keyboard

Választható tárgyak: hangszeres előkészítő; szolfézs; zongora vagy egyéb második hangszer, kamarazene; szintetizátor-keyboard.

Az elméleti és kamarazenei tantárgyak csoportos foglalkozások.

A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

az alapfok 1-2. évfolyamán minimum 2×30 perc,

Kötelező tárgy:

a képzési idő 2×45 perc

a 4. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

az 5-6. évfolyamon:

elmélet: minimum 1×45 perc

Választható tárgy:

az előképző 2. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás.

SZINTETIZÁTOR-KEYBOARD

A szintetizátor tanításának célja, hogy felkészítse a tanulókat az elektronikus zenei hatások felismerésére, befogadására és ilyen jellegű zenei önkifejezésre.

A szintetizátor-keyboard, digitális zongora tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal a hangszer sajátosságait, és alakítsa ki a hangszer biztonságos kezelését,

- alapozza meg a biztos technikai tudást a zeneelmélettel való szoros összefüggésben,
- adjon teret, lehetőséget a zenei fantázia kibontakoztatására, kreativitásra,
- a klasszikus zeneelméleti rendszeren keresztül vezesse rá őket a tánc- és jazz-zenei összefüggések logikájára,
- ismertesse meg a főbb tánc- és jazz-zenei stílusok sajátosságait, összevetve azokat klasszikus zenetörténeti előzményeikkel,
- biztosítson olyan szilárd elméleti, technikai, gyakorlati tudásanyagot, amely a számítógép és MIDI-berendezések zenei alkalmazási területén is használható,
- adjon lehetőséget arra, hogy a fiatalok rajongása a szintetizátor iránt ne korlátozódjék csak a könnyűzene és a jazzművészet területére, hanem a szerzett zenei műveltség bármikor komolyzenére váltható legyen.

Az oktatás ismertesse meg a tanulókkal

- a szintetizátor-keyboard múltját, fejlődési szakaszait,
- a hangszer-felépítési sajátosságait,
- a legfontosabb érintésvédelmi szabályokat.
- Alakítson ki

- könnyed klaviatúra- és funkciókezelést,
- önálló hangszín- és ritmuskezelést,
- kielégítő improvizációs készséget,
- megfelelő játéktechnikai biztonságot.
- Fordítson figyelmet
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a szintetizátor-keyboard múltját, fejlődési szakaszait (monofon-polifon szintetizátorok, zenei számítógépek),
- a tánc- és jazz-zenei stílusokat, stílusirányzatokat, a zeneszerzők és előadóművészek munkásságát,
- a legelemibb érintésvédelmi szabályokat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyag kottahű előadására,
- más hangszerekkel együtt játszani, kisebb zenekarokba beilleszkedni,
- repertoárjának egyharmad részét kotta nélkül is eljátszani és ennek az anyagnak az állandó kézben tartására,
- a szintetizátor-keyboard funkcióinak kezelésére,
- az előadott művek önálló hangszín- és ritmuskezelésére,
- megfelelő technikai tudásszintet elérni, mely az improvizációs gyakorlatokhoz szükséges.

Rendelkezzék

- megfelelő előadókészséggel, ritmus- és periódusérzéssel,
- jó zenei hallással,
- művészi előadókészséggel, kreativitással,
- vizuális, koncentráló- és memorizálóképességgel,
- a hangszer megszólaltatásához szükséges alapvető elektrotechnikai ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- szélesebb körben a különböző szintetizátorok működési elvét, programozását,
- a klasszikus zeneszerzők munkásságát.

Legyen képes

- repertoárjának nagy részét kotta nélkül is eljátszani,
- repertoárjának egy részét transzponálni,
- repertoárjának egy részét improvizálni,
- összetettebb harmóniavezetésű darabokat játszani.

Rendelkezzék önálló harmóniaszerkesztési képességgel.

SZINTETIZÁTOR

A program célja:

- alakítsa ki a különböző billentéstechnikájú billentyűs hangszerek - akusztikus zongora, digitális zongora, szintetizátor - játéktechnikai és zenei alapjait,
- fejlessze a tanuló zenei képességeit a szintetizátor és a hozzá tartozó digitális eszközök segítségével,
- alapozza meg a klasszikus és kortárs zenei műveltséget a digitális és számítástechnikai eszközök segítségével,
- fejlessze a hangszínek iránti fogékonyságot és a hallást a különböző előadásmódok finomabb megkülönböztetéséhez.

A program feladata:

- adjon áttekintést a zenetörténet billentyűs irodalmáról, és ne zárkózzon el a jazz- és tánczene kiemelkedő alkotásaitól sem,
- foglalkozzon a szintetizátorra írott eredeti művekkel és átiratokkal, alakítsa ki az ezek interpretálásához szükséges játéktechnikai és stílusbeli jártasságot,
- ismertesse meg a hangszer technikai sajátosságait, hangtechnikai alapelveit,
- teremtsen meg már az alsóbb évfolyamokon is az aktív kamarazenélés, zenekari játék lehetőségét,
- alakítson ki jó improvizációs készséget, ösztönözze a tanulót zenei fantáziájának kiélésére,
- készítsen fel a számítógépes zenei alkalmazások kreatív használatára,
- adjon lehetőséget a későbbi szintetizátor előadóművészi, illetve zeneszerzői pályára való felkészülésre.

Követelmények az alapfok elvégzése után

A tanuló ismerje

- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) billentyűs hangszerek kialakulását, fejlődéstörténetét, főbb szerkezeti elemeit, azok működését,
- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) eszközökre írt klasszikus és kortárs irodalmat, a meghatározó előadók munkásságát,
- az analóg és digitális hangkeltő-berendezések közötti különbségeket,
- a hangszintézissel kapcsolatos alapvető tudnivalókat,
- a számítógép felhasználási lehetőségeit a zene területén.

Legyen képes

- a maga és környezete örömeire muzsikálni választott hangszerén,
- klasszikus és kortárs zeneműveket akusztikus és digitális zongorán, illetve szintetizátoron megfelelő szinten megszólaltatni,
- szintetizátorokkal és más hangszerekkel együtt zenélni (kamara- és zenekari produkcióban egyaránt),
- a szintetizátor funkciót készségszinten kezelni,
- a hangszintézis-ismeretek felhasználásával önállóan hangszíneket, hangzásokat létrehozni,
- a tanult művekből önállóan egyszerűbb átiratokat (kamaraátiratokat is), hangszereléseket készíteni,
- kisebb kompozíciókat önállóan megalkotni,
- a hangszer megszólaltatásához szükséges hangtechnikai eszközöket (erősítő, hangfal, mikrofon stb.) összeállítani, alapfokon kezelni.

Rendelkezzék

- a program anyagának megfelelő billentyűs készségekkel az elektronikus zenei területen szükséges és elvárható előadókészséggel,
- a kortárs zene olvasásához és interpretálásához szükséges alapvető elméleti ismeretekkel,
- a korszerű képzettség alapjául szolgáló kreativitással,
- a későbbi amatőr zenéléshez szükséges jártassággal a hangtechnika területén,
- a zenei alkalmazásoknak megfelelő jártassággal a számítástechnika területén.

5.3.5. Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásánál az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában javasolt szempontok szerint választ a pedagógus, szuverén és egyedi hatáskörben. Az iskolában az oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet a közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. (A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van, pl. kották, rajzfelszerelés, tréningruha, stb.)

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges tanulói taneszközöket a nevelők határozzák meg.

A taneszközökről a szülőket minden tanév előtt az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége. A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök, kiválasztásánál azokat kell előnybe részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszik: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be;
- Az iskola – a pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt, szerez be az iskolai könyvtár számára.
- A taneszközök kiválasztásánál figyelembe vettük a következőket:
- Iskolánk felszereltségét, milyen körülmények között folyik a tanítás;
- A tanuló csoportok összetétele alapján alkalmasak-e a tantervi követelmények elsajátítására.
- A tananyag jellege, felépítése, kiegészítője tartalmaz-e tantárgyi koncentrációt, egymásra épülést. Biztosítja-e a frontális és egyéni munka végzése során a tanulási – tanítási folyamat hatékonyságát.
- Természetesen a megjelenési formát, kidolgozást is figyelembe vettük. (Tartós használatra készültek-e? Milyen nyomdatechnikát használtak? Az ára elfogadható legyen.).

6.3.6. A magasabb évfolyamba lépés feltételei, az intézménybe jelentkező tanulók felvétele

Az intézménybe jelentkező tanulót felvételi bizottság hallgatja meg, mely a tanuló választott művészeti ágra való alkalmasságát vizsgálja. Ha a felvételi bizottság alkalmasnak találja, akkor a tanuló a jelentkezési lap kitöltésével, az intézménnyel tanulói jogviszonyt létesíthet.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló az adott évfolyam minimális követelményeinek megfeleljen.

A minimális követelményeket évfolyamonként és tantárgyanként a MKM alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja tartalmazza. Az ebben javasoltak alapján kérje számon minden tanszak növendékeitől az éves tananyagban ill. minimális követelményekben meghatározottakat.

6.3.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat az intézmény nyilván tartja, és kiemelt segítségben részesíti.

Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az oktatásban való részvétel, így az első alapfokú művészetoktatásban is.

Intézményünkben megalakulásunk óta jelentős számarányban vesznek részt a művészeti képzésben hátrányos helyzetű, valamint halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Nem elegendő annak biztosítása, hogy a hátrányos helyzetű tanulókat a többiekkel azonos jogok illessék meg; az esélyegyenlőség eléréséhez olyan intézkedésekre van szükség, amelyek a hátrányokat csökkentik, illetve megszüntetik. Az intézkedések nemcsak a szabályozás változását jelentik, hanem a befogadás, az elfogadás fontos értékeit hivatottak készség szinten a társadalom sajátjává tenni, hogy az mindenki számára értékesebb, gyümölcsözőbb és élhetőbb közösséggé formálódjon.

Intézményünk az alapvető társadalmi változás, a társadalmi szintű befogadó, és együttműködő szemlélet elterjedésének és megvalósulásának egyik fontos feltételét az integrált nevelés alkalmazásában látja.

Az integrált nevelés megvalósítása a művészeti nevelés-oktatás keretei között alapvető jelentőségű a hátrányos helyzetű, többségében roma gyermekek, valamint a sajátos nevelési igényű, elsősorban a magatartászavaros, tanulási nehézségekkel, részképtesség-zavarral küzdő tanulók számára. A művészetoktatásban alkalmazott integrált nevelés elősegíti a magatartás és a viselkedés formálása által a szociális és a társas kompetencia, a proszocialitás kiteljesedését, amely mindkét oldal: a hátrányos helyzetű gyermekek, és a nem hátrányos helyzetű gyermekek számára közvetlenül, míg környezetük számára közvetetten nyújt olyan pozitív tapasztalatokat, amely az iskolai környezetben és a későbbi felnőtt életükben, társadalmi beilleszkedésükben, munkahelyen való helytállásukban is sikerességüket

segíti elő. Mind az együttműködés, mind a kommunikáció, mind a csoportmunkára való alkalmasságukat fejleszti elősegítve a környezetükkel szembeni pozitív attitűd kialakulását, mások elfogadását, toleranciájukat, pozitív önértékelésüket, hatékony kommunikációjukat és pozitív teremtő, alkotó aktivitásukat egyaránt.

A minőségi oktatás, az esélyegyenlőség megvalósítása a technikai, valamint a pedagógiai feltételek biztosításával történhet. Az integrált nevelés megvalósítása több tényező megjelenítését, az intézmény mindennapi életébe történő beépítését egyszerre jelenti. Intézményünk a csoportmunkára, a közösségi foglalkozásokra alkalmas, tanulóbarát iskolai környezet létrehozásával: alkalmas intézményi környezet kialakítása, valamint info-kommunikációs akadálymentes eszközök használata által teremti meg a tárgyi feltételeket, míg a pedagógiai eszköztár gazdagításával, a differenciáló, egyéni sajátosságokat figyelembevevő, felzárkóztató, kompenzáló nevelés alkalmazásával a pedagógiai feltételeket biztosítja. Ez utóbbi nemcsak a tanulók személyiségéhez illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazását jelenti, de a differenciált, egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési és értékelési eljárások alkalmazását is. A művészetoktatás sajátos oktatási-nevelési célrendszere, és megvalósítási keretei miatt különösen alkalmas az integrált, komprehenzív és differenciáló nevelés megvalósítására, a tanulók fejlesztésével hozzájárul, támogatja az általános és középiskolai beilleszkedést, helytállást, csökkentve a kimaradás, és lemorzsolódás veszélyét. A felsorolt technikai és pedagógiai feltételek biztosítása mellett intézményünk az esélyegyenlőség megvalósításához egyéb eszközökkel, hangszerkölszönzés, gyakorlási hely biztosításával járul hozzá. A közösségi tevékenység intézményünk legalapvetőbb képzési formája, így a támogatást igénylők számára a versenyeken, utazásokon való részvételt alapítványi támogatással is segíti az intézmény.

6.3.8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérési formái

A tanulói teljesítmények ellenőrzési és értékelési rendszere

A pedagógus a tanuló teljesítményét (szóbeli, írásos), előmenetelét a tanítási év közben rendszeresen értékeli.

A tanulók értékelése kétféle módon történik:

1. A félévi és a tanév végi értesítőbe/bizonyítványba az előképző 1-2 évfolyamon, az alapfok 1-6. évfolyamon és a továbbképző évfolyamain 1-5-ig terjedő számjegyekkel értékelünk.

Adható érdemjegyek:

5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).

Előképzőben: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg bejegyzés adható.

Jeles (5) adható annak a tanulónak, aki a tanév folyamán egyenletesen magas színvonalú munkát végzett, a tanterv által előírt tananyagot elvégezte, a vizsganyagot, vizsgaelőadását hibátlanul, magas színvonalon előadta, illetve vizsgamunkái kiemelkedő színvonalúak. Jó (4) adható tanulónak, aki a tanév folyamán egyenletes tanulmányi munkát végzett, a tanterv szerint előírt tananyagot elvégezte.

Közepes (3) adható annak a tanulónak, aki a tanév folyamán változó színvonalú munkát végzett, az előírt követelményeket nagyrészt, de kifogásolható módon, bizonytalanul teljesítette.

Elégséges (2) adható annak a tanulónak, aki a tanév folyamán megbízhatatlanul, hanyagul tanult, az előírt tananyagot, technikai követelményeket gyenge színvonalon teljesítette.

Elégtelen (1) osztályzatot kell adni annak a tanulónak, akinek úgy a félévi, mint az év végi munkája, valamint a vizsgán nyújtott teljesítménye értékelhetetlen.

2. Az év végi záraskor ún. bemutató foglalkozást vagy vizsgaelőadást tartanak az egyes csoportok, amelyeken részt vesznek a szaktanárok, ezt követően részletesen értékeli a hallottakat.

A tanulók először az alapfok 3. évfolyam végén tesznek vizsgát. Ezt megelőzően tehát sem az előképző, sem az alapfok első két évfolyamán nem tartunk vizsgát. A tanulók teljesítményének mérése az egyéni és a csoportfoglalkozásokon nyújtott teljesítmény alapján történik.

6.3.9. A tanuló szorgalmának és teljesítményének értékelési szempontjai, formái

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, rendszerességet, a pontosságot.

A tanuló szorgalmát év közben havonta szóban, félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

önállóság

kreativitás

pontosság

mások munkájának segítése, előadások, rendezvények segítése

együttműködési készség, csapatszellem

óralátogatások, hiányzások

Példás a minősítése annak a tanulónak, aki erejéhez, képességeihez mérten pontosan, alaposan, törekvően, kötelességtudattal és egyenletesen teljesít.

Jó szorgalmi fokozatot kap a tanuló, akinek munkáját kisebb lazaságok, egyenetlenségek ellenére általában kötelességtudat jellemzi.

Változó szorgalmi fokozatot kell adni annak a tanulónak, akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó, aki képességei alatt teljesít.

Hanyag annak a tanulónak a minősítése, aki tanulmányi kötelezettségének következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi.

6.3.10. Egyéb értékelési, jutalmazási módok

A kimagasló tanulmányi eredményekért a tanulók jutalomban részesíthetők. A jutalomra és a jutalmazás módjára javaslatot tehet a nevelőtestület és a főtárgyat tanító tanár.

A jutalmazás az iskola valamennyi tanulója jelenlétében a tanévzáró ünnepély alkalmával történik.

7. Záró rendelkezések

Jelen Pedagógiai Program **2024.**-től érvényes, amelynek alapján folyik intézményünkben a nevelő-oktató munka.

A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

- A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje:

A nevelőtestület számára az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést.

- A hozzáférhető elhelyezés biztosítása:

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

- A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje:

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

- A pedagógiai program módosítása:

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról. Ha a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni, amennyiben a módosításnak pénzügyi vonatkozása is van. (Ha a módosításnak nincs pénzügyi vonatkozása, az intézmény igazgatója hagyja jóvá a módosításokat.)

Mellékletek

1. Integrációs és képesség-kibontakoztató program
2. Az iskolai pedagógiai programjához tartozó helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
3. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra
4. Arizona program
5. Legitimálási jegyzőkönyvek

1. számú melléklet Integrációs és képesség-kibontakoztató program

Bevezetés

Az integrációs törekvések napjaink legnagyobb kihívásai közé tartoznak.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a szülő, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) iskolai végzettsége alacsony; legfeljebb alapképzés végzettség (8 általános);
- a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- az elégtelen lakáskörülmények;
- a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai

171. § (1)* Az általános iskola és a középfokú iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Mindkét felkészítés alapelve az oktatás méltányosságának erősítése és a tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység, a tanulói közösségfejlesztés, a család bevonása és támogatása, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztés és módszertani megújulás révén. Az alapelveknek megfelelő pedagógiai rendszer magában foglalja az elvárt eredmények intézményi szintű meghatározását, célrendszerét és a szükséges beavatkozások tervezését, a tanulási és tanítási folyamatot segítő eszközszerkezet keretében egyéni haladási ütemet segítő differenciált és kooperatív tanulásszervezést, az önálló tanulási képesség kialakítását, a tanulók kreatív tevékenységére épülő foglalkozásait, a tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységeket, a tanulmányi előrehaladást segítő képességfejlesztő programokat, az átmenetek segítését a tanulói előrehaladás, valamint az intézményi, illetve telephelyi szintű teljesítmény rendszeres értékelését.

(2)* Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képességkibontakoztató felkészítésben. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés (a továbbiakban: képességkibontakoztató felkészítés) megszervezése nem járhat együtt a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

(2a)* A képességkibontakoztató felkészítés keretében – a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva – biztosítja az iskola

- a) a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

(2b)* A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében a pedagógus feladata az (1) bekezdésben foglalt pedagógiai rendszernek megfelelően tevékenységek megvalósítása, így egyéni fejlesztési terv

készítése és ennek alapján történő kompetenciafejlesztés, az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés, az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon, a tanulói teljesítmény értékelése, értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel, mentori, tutori tevékenységek ellátása, a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

(2c)* A képességkibontakoztató felkészítés keretében az igazgató feladata az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése, valamint az (1) bekezdésben foglalt pedagógiai rendszer megvalósításának folyamatos figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

(3) A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

(4)* A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése a miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

(5)* A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakértői vélemény megállapította, hogy kizárólag a többi tanulótól elkülönítetten oktathatóak, a hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

(6)* Az iskola igazgatója felveheti a képességkibontakoztató felkészítésbe azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

172. § (1)* A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló – a miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő – haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

(2)* A képességkibontakoztató felkészítést az intézmény a pedagógiai szakmai szolgáltatások támogatásával szervezi meg, figyelemmel a tankerületi köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési tervben foglaltakra is. A pedagógiai szakmai szolgáltatás minőségirányítási követelményeknek megfelelő szakmai támogató rendszert épít ki és működtet a minőségi pedagógiai szolgáltatáshoz történő hozzáférés érdekében, továbbá a képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő intézmény az érintett tanuló programnak megfelelő fejlesztése céljából készített intézményi fejlesztési terv megvalósításában történő előrehaladás folyamatos nyomon követése mellett szakmai-módszertani fejlesztő munkát végez.

(5)* A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képesség-kibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

(6)* E § alkalmazásában általános iskola alatt többcélú köznevelési intézmény esetén az általános iskolai intézményegységet kell érteni.

I. Az alkalmazás feltételei

1. Integrációs stratégiánk kialakítása

1.1. Helyzetelemzés

Az iskolánk beiskolázási körzetében élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete azonban rendkívül változatos képet mutat, ezért nevelő-oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül is megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor fontosnak tartjuk a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is. Sokuk valamilyen szempontból hátrányos helyzetű, munkanélküli szülők, alacsony jövedelmű vagy sokgyerekes családok gyermekei.

Az ide járó diákok szülei többségében kétkezi munkások, kisebb részben alkalmazottak, s elenyésző számban értelmiségi szülők.

A szociális háttér romlása során számolnunk kellett annak negatív hatásaival, mely be is következett, s az alábbiakban összegezhető:

- A munkanélküliség pszichikai hatásai megmutatkoznak a szülők magatartásában.
- Alacsony iskolázottsága miatt nincs esélye arra, hogy munkahelyet találjon magának, hacsak nem közfoglalkoztatottként. Ezekből a családokból kerülnek ki a most már nem hátrányos helyzetű, hanem veszélyeztetett gyermekek.
- A megélhetéssel küzdő családok egyre kevesebb kulturális háttérrel képesek biztosítani gyermekeik számára. Kevesebb a könyvek, az újságok száma, s a szórakozás egyetlen forrásává a televízió, mobiltelefon vált. Elmaradnak az élményt adó kirándulások, a családi összetartást erősítő nyaralások.

Az iskola tárgyi feltételei:

Az iskola épülete 1960-61 között épült, melyet 1962-ben adtak át. A korábbi épületben 10 tanterem, tornaterem és az ehhez tartozó szertárak és öltözők kaptak helyet. A növekvő tanulólétszám miatt az 1985-ös földrengés előtt elkészültek az új épület tervei. A katasztrófa miatt azonban egy könnyűszerkezetes épülettel bővült az iskola. Az elmúlt évtizedek alatt további bővítés, felújítás nem történt a 2019-es nyílászáró és 2022-es tető cserét kivéve. Szükséges a folyamatosan elrepedező, elduguló vízvezetékek és a villanyvezetékek korszerűsítése.

Az épület belső kihasználtsága:

- az osztályteremek száma összesen 11 db,
- félterem 2 db (csoportbontásra alkalmas)
- szaktantermek száma: 4 db (angol nyelv, nemzetiségi német nyelv, informatika és rajz)
- fejlesztő terem: 1 db
- könyvtár 1 db
- alapfokú művészeti iskola termei: 2 db
- tanári szoba 1 db
- iroda 3 db (intézményvezetői, titkárság és intézményvezető-helyettesi, AMI)

Az iskola technikai ellátottsága jó. Az informatika tanteremben 16 számítógép áll a diákok rendelkezésére, 1 db számítógép interaktív táblával és projektorral segíti a szaktanár munkáját. A tantermekben 8 db interaktív tábla és projektor segíti a pedagógusok munkáját.

Személyi feltételek

A feladatok megvalósításához – a várható tanulócsoportok és tanulólétszám alakulását is figyelembe véve - a személyi feltételek adottak.

A tantestület továbbképzési tervének hangsúlyos elemei az integrációs tevékenységet segítő képzések: pl. differenciált képességfejlesztés, kooperatív tanulás, projektpedagógia.

A nevelők önképzése és továbbképzése folyamatos, tervszerű.

Tantestületünk fő erénye a szakmai igényesség, a hivatásszeretet. Ennek legfőbb bizonyítéka a tanulócsoportha, a tanulók egyéni képességére tervezett tanítási óra, mely akkor sikeres, ha színességével, változatosságával úgy hat a gyerekekre, hogy észrevétlenül tanulnak, fejlődnek képességeik, készségeik.

Az „élethosszig tartó tanulási” igény jellemez bennünket. Ma már természetes szándék, hogy minden pedagógus szakjának ismeretanyagát megújítsa vagy módszertani ismereteit gyarapítsa.

Munkánk során használjuk az IKT eszközöket-, a differenciált- és csoportos munkavégzést-, a kooperatív technikákat-, a projekt módszert.

Az integráció szempontjai

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nyilvántartásba vétele a tanév elején megtörténik, a változások nyomon követése és rögzítése folyamatos.

A felmérés összegzése után az iskola igazgatója mérlegeli a rendelet alapján a programokba még bevonható rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő a tanulókat. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

1.2. Célszisztéma megfogalmazása

Kiemelt célunk: képességbeli hátrányok csökkentése és a tehetséggondozás.

További céljaink :

- Az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését-oktatását maradéktalanul és sikeresen megvalósítsuk.
- Törekszünk a szociális hátrányok enyhítésére, a kulturális hiányosságok pótlására.
- A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatását, a lemorzsolódás csökkentését, kiküszöbölését, a tehetséggondozást komplex módon valósítjuk meg.
- A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés révén a tanulók toleranciaképességének fejlesztését, a máság elfogadását, a közéletiségre nevelést célozzuk meg.
- Törekszünk az általános műveltség iránti igény fokozására.
- Önálló tanulást segítő módszerekkel a tanulás iránti pozitív attitűdök kialakítását igyekszünk elérni.
- Hangsúlyt fektetünk a felelősségtudat, a munka- és viselkedéskultúra fejlesztésére.
- Az egészséges életmódra nevelés, a harmonikus életvitelhez szükséges szokások kialakítása is fontos feladatunk.
- Mentálhigiéné, testi-lelki egészség gondozása.
- A nevelés-oktatás helyi programjaiba, rendszerébe multikulturális tartalmi elemeket építünk be.
- A differenciált képességfejlesztéshez illő, kompetencia-alapú értékelési rendszert dolgozunk ki – alternatív módszerek alkalmazásával (pl. szöveges értékelés).
- Pályaorientáció.
- Az iskola hatékony párbeszédet alakít ki a programban részt vevő szülőkkel, partnereivel.

Ezek eredményeként célunk, hogy:

- a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a hátrányos helyzetű tanulóink évfolyamvesztés nélkül haladhassanak tovább,
- a halmozottan hátrányos helyzetű továbbtanulók száma gyarapodjon.

2. Beiskolázási terv

Integrációs pedagógiai rendszerünk tartalmazza, és ez által biztosítja:

- az óvodából az iskolába való átmenet segítését
- heterogén osztályok kialakítását a jogszabályoknak megfelelően

Célok:

- Az óvoda betekintést nyerjen az iskola munkájába.
- A leendő iskolások megismerkedjenek az iskolai környezettel és tanáraikkal.
- A szülők képet kapjanak az intézményben folyó oktatás módszertani kultúrájáról, tárgyi felszereltségéről, személyi feltételeiről.

Feladatok:

- Közös programok kialakítása az óvodával

3. Együtműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

3.1. Együtműködés a szülői házzal

Célok: a szülőkkel való kapcsolattartásban az együtműködés változatos formáinak kialakítására törekvés.

Feladatok:

együtműködni a szülőkkel úgy, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink és érdekeink.

Kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Családlátogatások
- Értékelő esetmegbeszélések (3 havonta)
- Véleménykérés – Írásbeli tájékoztatás
- Iskolai rendezvényekre (egészségnap, ballagás, évnyitó, évzáró, stb.) történő meghívás
- Kulturális- és szakmai vetélkedőkre történő meghívás (Ady Napok, Kulturális Bemutató stb)

Várható eredmények:

- A szülők gyakrabban bejönnek az iskolába, és találkoznak az osztályfőnökkel, valamint a szaktanárokkal.
- A szülői szerep és felelősségvállalás erősödése.

3.2. Együtműködés a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal

Célok: a problémák mielőbbi megismerése és hatékony kezelése.

Feladatok:

- Tanácsadás
- Családi helyzet megismerése
- A veszélyeztetett helyzet hátterének feltárása
- Együtműködés a gyermekjóléti rendszerrel
- Segítségnyújtás

Kapcsolattartás formái:

- Esetmegbeszélések
- Szaktanácsadás

Várható eredmények: az esetmegbeszélések eredményeképpen a családi problémákból adódó lemorzsolódás csökken, megszűnik.

3.3. Együtműködés a szakmai és szakszolgálatokkal

Célok: a problémák felismerése és szakember igénybevétele a megoldásukhoz.

Feladatok:

- Szakmai-módszertani elemzés és megbeszélés az érintett pedagógussal/pedagógusokkal
- Javaslatétel készítése a szakvéleményezéshez
- A prevenció érdekében a szükséges vizsgálatok lebonyolítása
- Szakmai segítségnyújtás

- Egyéni fejlesztés
- Iskolapszichológus segítségének szükség szerinti igénybevétele
- Családterápia

Kapcsolattartás formái:

- Szakmai-módszertani megbeszélések
- Felvilágosítás

Várható eredmények:

- Megkezdődik a tanulási-, beilleszkedési- és magatartási zavarok korrekciója.
- A tanuló könnyebben beilleszkedik a közösségbe.
- Szakmai kommunikáció fejlődése.

3.4. Együttműködés középfokú oktatási intézményekkel

Célok: a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű tanulóink egyre nagyobb arányban tanuljanak tovább.

Feladatok:

- Az általános iskola betekintést nyerjen aközépiskola munkájába.
- A 7-8. osztályos tanulókat és szüleiket megismertetni a reális továbbtanulási lehetőségekkel.
- A 8. osztályos tanulók pályaválasztásának segítése.
- Segítségnyújtás középiskolai jelentkezési lapok kitöltésében.
- 8. évfolyamosok látogatásának megszervezése nyílt napokra.

Kapcsolattartás formái:

- pályaválasztási kiállítás
- pályaválasztási összevont szülői értekezlet
- nyílt napokon való részvétel

Várható eredmények:

- A halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű tanulóink egyre nagyobb arányban tanulnak tovább.

3.5. Együttműködés a Roma és a Német Nemzetiségi Önkormányzattal

Célok:

- Kapcsolatteremtés.
- Kommunikáció fejlesztése.

Feladatok:

- Folyamatos kapcsolattartás.
- Együttműködési területek megfogalmazása.

Kapcsolattartás formái:

- A nemzetiségi önkormányzat képviselőjének látogatása az iskolában.

Várható eredmények:

- A tehetséges, szorgalmas diákok segítése.

3.6. Együttműködés a civil szervezetekkel

Célok:

- Közösségtudat fejlesztése.
- Intézményünk alapítványa kirándulási hozzájárulással támogatja a tehetséges és szociálisan rászoruló tanulókat.

Feladatok:

- Az iskolai élet nyitottá tétele a civil szervezetek számára, közös rendezvények szervezésével.

Kapcsolattartás formái: iskolai szintű kulturális, és egészségneveléssel kapcsolatos rendezvények

Várható eredmények: közösségtudat fejlődése

II. A tanítást-tanulást segítő eszközszerrendszer elemei

1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok

1.1. Önálló tanulást segítő fejlesztés

A tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző program

Kiindulópont: A programba kerülő tanulók képességeinek, viselkedésének, szociális helyzetének komplex elemzése bemeneti mérés segítségével.

Célok: Fejlődjön a tanulóink:

- beszéd- és kifejezőkészsége
- kreativitása
- szociális érzékenysége

Feladatok:

- Az első értékelő eszmegbeszélés után a konkrét fejlesztési feladatok körvonalazása az egyéni fejlesztési tervben negyedévi bontásban:
 - szükséges fejlesztő foglalkozások,
 - differenciált tanulásszervezés tanórákon,
 - tanulás-módszertani fejlesztés iránya,
 - kooperatív technikák alkalmazása,
 - életvezetési ismeretek és készségek,
 - sikerélményt nyújtó tanórán kívüli foglalkozások,
 - sportfoglalkozások: kosárlabda, kézilabda stb.

A folyamatos (3 havonkénti) értékelés alapján a kialakult foglalkozási rendszer – az újabb mérések, elemzések tapasztalatai alapján – szükség szerint módosulhat. A szülők kezdettől fogva követhetik, ismerhetik a gyermekre vonatkozó fejlesztési tervet, a felmerülő problémákat és a megoldási módokat.

Várható eredmények:

- Javul a tanulók tanulmányi eredménye.
- Több sikerélmény, kevesebb kudarcélmény éri a diákokat.
- Javul önbecsülésük.
- Fejlődik önértékelésük.

Felelősök:

- mentorok

1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Tantárgyi képességfejlesztő programok:

Célok:

- Sikerélményhez juttatás a matematikai logika alkalmazása során.
- Szövegértés-szövegalkotási készségük fejlesztése.
- Sikerélményhez juttatás az idegen nyelv elsajátítása során.
- A mozgásfejlesztés-testnevelés, mint a tanulási zavarok megelőzésében,
- korrigálásában használatos fejlesztő eljárás.

Feladatok:

- Csoportbontások: idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból.
- Információs és kommunikációs technológia alkalmazása a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon a differenciált tevékenységet is elősegítve.
- Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés (adott esetben szakértői vélemények alapján).
- Mozdásfejlesztés kezd egyre szélesebb körben ismertté válni. A tudatos, tervszerű mozgásfejlesztésnek, mint a hatékony írás-, olvasás tanulás egyik alappillérenek nemcsak az eltérő képességű gyermekeknél, hanem minden gyermeknél fontos szerepe van.

Várható eredmények:

- Feladatmegoldó képesség, lényegkiemelés, összefüggésekre való rálátás javul.
- Az önálló tanulás iránti igény belső motivációjává válik
- Mozgáskoordinációjuk javul.

Felelős: szaktanárok, osztályfőnökök, mentorpedagógusok,

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

1.3.1. Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

Célok: a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének segítése, szociális érzékenységük növelése

Feladatok: közösségépítő, közösségfejlesztő programok szervezése:

- Osztályközösségek programjai (kirándulások, osztálydekoráció stb.)
- A személyiségfejlesztés részét képezi az egyes tanórákon végzett munka, mert a pozitív viselkedés számos eleme megjelenik az osztálytermi munka során. Ezek között található a korrektség és tisztesség, a felelősségvállalás és megbízhatóság, valamint a kötelességtudat, a tolerancia és szolidaritás, a megértés, a segítőkészség, a csoportban való dolgozás, a tanulás és a haladás iránti szándék. Az alkalmazott módszerek például: vita, véleménynyilvánítás (kommunikáció fejlesztése, másik tiszteletben tartása), esetmegbeszélések, szerepjátékok, találkozók volt diákokkal, előadások, csoport munka.
- Kulturális programok: színház, mozi, múzeumlátogatások szervezése
- Iskolai rendezvények: Október 23, Március 15., stb. – segítik a tanulóknak a nemzettudat, nemzeti önismeret, hazaszeretet elmélyítését.
- Alkalmazott módszer a szerepjáték, felolvasás, megemlékezések, ünnepek.
- Adventi gyertyagyújtások, Karácsonyi műsor: a diákok, tanárok ráhangolódása a szeretet ünnepére.
- Nevezetes napok: (Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak- fák napja)- a cél a környezetvédelmi nevelés, valamint az emberiség egyik legnagyobb problémájának a környezetszennyezés: a légkör, a talaj és a víz pusztításának megakadályozása;
- Alkalmazott módszer: csapatmunka, együttműködés, önálló tevékenységek, tapasztalatokon épülő tanulás.
- Sportfoglalkozások: tömegsport, kosárlabda, foci, atlétika,
- Iskolai kirándulások, táborok (heterogén összetételű csoportok)
- A tanulók szereplési lehetőségei:
- tanulmányi és művészeti versenyek,
 - az iskolai és városi ünnepi megemlékezések,
 - Ady Napok, karácsonyi műsor, márc. 15., okt. 23., tanévnyitó, tanévzáró, diáknapi stb.).
 - pályázatokon való részvétel

Várható eredmények:

- A hátrányos helyzetű tanulók könnyebben fognak beilleszkedni.
- Szociális érzékenységük javul.
- Baráti kapcsolataik száma nő.

1.3.2. Mentálhigiénés programok:

Célok:

- Egyéni higiénés szokások, az önmagukkal szembeni igényesség kialakítása és fejlesztése.
- Az egészséges életmód bemutatása, megismertetése.
- Szenvedélybetegségek és egészségre gyakorolt káros hatásai megismertetése.

Feladatok:

- Önismereti foglalkozások szervezése osztályfőnöki órákon, amelyek révén bővül a tanulók önismerete, fejlődik az önértékelése és a toleranciája, a másság elfogadása.

- Alakuljon ki az egészséges életmód iránti igényük, legyenek képesek mentális egészségük megőrzésére.
- Rendszeres véradás szervezése
- Biológia:
 - a tanulók megismerik az emberi test felépítését és működését, az egyes szervrendszerekhez kapcsolódó betegségeket azok tüneteit, megelőzésük és a lehetséges gyógykezelések módját,
 - a tápanyagok, vitaminok, ásványi anyagok szervezetre gyakorolt hatását, fontosságát,
 - a gyógyhatású növényeket,
 - az életmód és az egészség összefüggéseit.
- Kémia :
 - a civilizált élethez kapcsolódó azon anyagok megismerése, amelyekkel a mindennapi élet során találkozunk (élelmiszer-adalékanyagok, háztartási vegyszerek stb.)
 - az egészségre káros környezeti hatások (vegyi anyagok, sugárzások) megismerése, a velük való érintkezés elkerülésének módjai
 - ismert gyógyszerek, drogok összetételének, hatásainak megismerése
 - egészség-, tűz- és balesetvédelmi ismeretek elsajátítása a kémiai kísérletek során.
- Földrajz/Természetismeret/Környezetismeret:
 - természetes és mesterséges környezetünk hatásai egészségünkre (orvosmeteorológiai hatások, éghajlatváltozás hatásai, környezetszennyezés stb.)
- Testnevelés:
 - megtapasztalják a sport stressz oldó hatását, mely szerepet játszik a pszichés betegségek megelőzésében, és tudatosul, hogy a mozgásnak fontos szerepe van a különböző betegségek (pl. mozgásszervi, keringési) prevenciójában. Szabálykövetést, együttműködést tanulnak a diákok.
- Az egészségnap, sportnap, az osztályfőnöki órák keretében meghívott előadók előadásai.
- Drogprevenciós órák és foglalkozások is fontos részét képezik iskolánk pedagógiai programjának. Céljuk, hogy az önértékelési zavarokkal küzdő serdülők ne a káros szenvedélyekben (drogok, alkohol, dohányzás stb.) keressenek megoldást problémáikra. Ezeken a rendezvényeken a szülők is bekapcsolódhatnak a programokba.

Várható eredmények:

- Higiénés szokások rögzülése.
- Az egészséges életmód iránti igény kialakul és elmélyül.

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

Mentori rendszer működtetése:

Célok: Személyre szabott kapcsolat kiépítése.

Feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében a pedagógusok mentori tevékenységük során segítik a tanulók felzárkóztatását, tehetséggondozását, a hátrányos helyzetükből adódó hiányosságok kompenzálását.
- Egyéni előrehaladási naplók vezetése.
- Rendszeres kapcsolattartás a fejlesztésben részt vevő pedagógusokkal, a szaktanárokkal és az érintett szülőkkel.
- A **mentor** az integrációs programban részt vevő tanuló elsőszámú segítője, aki közvetlenül tartja a kapcsolatot a tanulóval foglalkozó valamennyi szakemberrel, illetve a családdal (lehet pedagógus, osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, szakszolgálat munkatársa). A mentor önként vállalja ezt a koordinációs munkát:
 - a tanulóval folyamatosan értékeli az őt ért eseményeket, meghallgatja,
 - közvetíti a tanuló, a család felmerülő kéréseit, a vele foglalkozókhoz,
 - személyi anyagát, a tanuló teljesítményét folyamatosan tanulmányozza,
 - konzultál a szakemberekkel, javaslatot tesz a gyermek érdekében,
 - tanulás-módszertani segítséget nyújt szükség szerint,
 - a tanuló bizalmas közléseit a gyermek érdekében hasznosítja (jogszerűség

- megőrzésével),
- kutatja a gyermek támogatását szolgáló ösztöndíj lehetőségeket,
- segíti a pályaválasztásban, a motiváltság erősítésében,
- kezeli a tanuló személyi anyagát, a tanárok, fejlesztő pedagógus, pszichológus, a bizottságok szakvéleményeit, kiegészíti azokat rendszeres feljegyzéseivel, a gyermek véleményét tükröző felmérésekkel,
- a háromhavonta kötelező értékeléssel párhuzamosan kikéri a gyermek véleményét saját teljesítményéről, iskolai közérzetéről, sikereiről, problémáiról, javaslatairól.
- A tanítást – tanulást segítő eszközrendszer elemei:
 - Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.
 - Differenciáló óraszervezés.
 - Egyéni fejlesztő foglalkozások.
 - Tehetséggondozó foglalkozások.
 - Egyéb (tanulmányi) versenyekre való felkészítés.

Várható eredmények:

- Önbecsülés, elismerés
- Biztonságérzet fejlődése
- A diákok képességei és készségei fejlődnek
- Közösségi kapcsolataik javulása

Felelős: iskolavezetés, pedagógusok, mentorok

3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

Kooperatív tanulásszervezés

Célok:

- Egész életükben tanulni vágyó, nyitott emberek kinevelése.
- A tudás iránti belső igény kialakítása.

Feladatok:

- A kooperatív tanulás módszereinek a tanórákon való alkalmazásával fejlődik a tanulók kommunikációs készsége, a gyengébb tanulók is sikerhez jutnak.
- Legyenek képesek a diákok egymástól tanulni és együttműködni adott cél érdekében.
- A tanulói környezet közös megbecsülésen és demokratikus szemléleten alapuló kialakítása.
- A gyerekek tudományos, művészeti, etikai és gyakorlati tudásának gyarapítása, ami a demokratikus társadalomban való sikeres életút alapja.
- Osztályfőnöki és közismereti órákon szituációs játékok keretében tanulják meg alkalmazni a társas kapcsolattartás különböző formáit és a kulturált viselkedést.
- Tudatosan építjük az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet.
- Az önálló tanulást segítő felkészítés.

Várható eredmények:

- A kooperatív tanulás fejleszti, erősíti a közösségi érzést; a tanulók képesek lesznek arra, hogy egy közös célért együttműködve dolgozzanak.
- Kommunikációs képességeik fejlődnek.
- Megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni.
- Megtanulják elfogadni mások véleményét.

Felelős: mentortanárok, osztályfőnökök

4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

Értékelő esettanulmányok

Célok:

- A felkészítésben résztvevő tanulók haladásának, fejlődésének nyomon követése.
- A hátráltató okok feltárása.

Feladatok:

- A felkészítésben részt vevő tanulók haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató tényezőket a mentorok, az osztályfőnökök és az érdekelt pedagógusok legalább háromhavonta értékelik.
- Az értékelésre meg kell hívni a tanuló szülőjét, a tanulót, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, illetve a nevelési tanácsadó képviselőjét.
- Eredmények, hiányosságok, kívánságok, lehetőségek összegyűjtése, javaslatok a továbblépésre (a tantestület tagjainak javaslatai, véleménye).
- Megoldási lehetőségek kidolgozása, pedagógiai módszerek kiválasztása (szükség szerint beillesztése az egyéni fejlesztési tervbe).

Az értékelő esetmegbeszélések szempontjai:

- valóságos eredmények és hiányosságok feltárása,
- ok-okozati összefüggések feltárása,
- fejlődési irány kijelölése,
- esetlegesen döntés további szakemberek bevonásának szükségességéről.

Várható eredmények:

- Fejlődik a pedagógusok mérése-értékelési kultúrájának, kompetenciájának színvonala.
- Fejlődik a pedagógusok önismerete.

Felelős: IPR - menedzsmen, mentorok, munkacsoportok.

5. A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

A szöveges értékelés – árnyalt értékelés, egyéni fejlődési napló

Célok:

- A tanulás, a teljesítmény, az egyéni képességeknek és készségeknek megfelelő fejlődés motiválása.
- Személyre és közösségre szólóan is ösztönző legyen.

Feladatok:

- Negyedévente a szülők árnyalt szöveges értékelést kapnak gyermekük iskolai közösségi és tanulmányi munkájáról.
- Az értékelés alapelvei – a tanulók személyiségének fegyelembe vételével – terjedjenek ki az iskolai élet egészére, törekedjenek az objektivitásra, igazságosságra.
- A szöveges értékeléssel a tanuló és a szülő számára részletes egyéni értékelést tudunk adni.
- Fejlesztő és ösztönző szándékú és személyre szóló legyen.
- a tanulók teljesítményének értékelését korábbi teljesítményükhöz viszonyítva végzik a mentortanárok.

Várható eredmények:

- Pozitív megítélés és attitűd kialakulása és megszilárdulása a tantestületben.

Felelős: mentorok, osztályfőnökök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

6. Multikulturális tartalmak

Multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva

Célok:

- Tanulóink részvétele multikulturális projektdélutánon.

Feladatok:

- Másság elfogadása, toleranciakészség fejlesztése.
- Empátia készségének fejlesztése.

Várható eredmények:

- A hátrányos megkülönböztetés csökken
- A tanulók toleranciája, empátikus készsége fejlődik.

Felelős: szaktanárok, osztályfőnökök

7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Pályaorientáció, továbbtanulásra felkészítő program

Célok:

- A lemorzsolódás csökkentése, a középszintű oktatásban továbbtanulók arányának növelése.

Feladatok:

- Nyílt napok szervezése.
- Középiskolai nyílt napok látogatása.
- A szülőkkel, és a tanulókkal való kapcsolattartás fontos elemei a pályaválasztási kiállítások, nyílt napok, melyek segítik a szülői támogatások megszerzését, és a tanulói érdeklődés fenntartását.
- A programok nyitottá tétele a szülők számára is.
- Önismeret, önbizalom fejlesztése.
- Pályaismeret fejlesztése.

Várható eredmények:

- Halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink egyre nagyobb arányban tanulnak tovább.

Felelős: igazgató,

III. Elvárható eredmények

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki a programban résztvevő minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.
- Belső ellenőrzési- értékelési rendszer kidolgozása.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma.
- Csökken az iskolai hiányzások órászáma.
- Csökken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében a magántanulók száma.
- Nő a középfokúoktatásban továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei megközelítik az országos átlagot.

4. számú melléklet Arizona program

A program előnye, hogy a pedagógiai és a pszichológiai szemléletet ötvözi. Alkalmas a tanórákon előforduló konfliktusok kezelésére, segíti az iskolai szabályokhoz, normákhoz való alkalmazkodást, a közösségbe való beilleszkedést.

A program lényege, hogy a tanulni akaró diákok jogait megvédje a rendetlenkedőkkel szemben. A tanárok általában szokásos módon kezelik a tanórai konfliktusokat, többnyire figyelmeztetéssel, büntetéssel, de ezek gyakorta eredménytelenek, sok időt vesznek el az órából, kizökkentik a tanárt az óra menetéből.

A program a tanulók saját felelősségére épül. Megtanulják, hogy a cselekedeteiknek következménye van, mindenkinek saját maga kell döntenie, és a döntéseiért ő maga felelős. A kölcsönös tisztelet az alapja a tanár és diák együttműködésének. Az alapvető jogok és kötelességek egyaránt vonatkoznak a tanárra és a diákra:

- minden diáknak joga van a zavartalan tanuláshoz;
- minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz;
- a tanár kötelessége megvédeni a tanulni akaró diákok jogait;
- mindenkinek tisztelnie kell mások jogait.

A program „működése” a hétköznapi életben:

- Az alapszabályok rögzítése és kifüggesztése a tanteremben.
- 5-8. évfolyamokon vezetjük be. 1-4. évfolyamokon Arizona sarkot alakítanak ki a tanító nének. Nagyon indokolt esetben kiküldhetik a tanulót.
- Szünetben nincs nyitva a szoba.
- Az Arizona szobában mindig tartózkodik egy tanár, aki ott az ügyeletet ellátja.
- Az utolsó 10 percben már nem távozhat a diák az Arizona szobába.
- Az órán rendetlenkedő tanulótól a tanár megkérdezi, hogy melyik szabály ellen vétett, és a továbbiakban betartja-e vagy inkább kimegy az Arizona

szobába. Ha az osztályban való tartózkodást választja, és újra rendetlenkedik, a tanár már nem ad választási lehetőséget, hanem kiküldi a szobába.

- Az osztályterem elhagyása egy információs lappal történik, amelyen rajta van, hogy milyen probléma volt a tanuló viselkedésével.
- Az Arizona szobában a tanulónak az iskola házirendje szerint kell viselkednie. A felügyelő tanár utasításainak betartása számára kötelező. Ennek megszegése azonnali szülői bevonást eredményez.
- Amennyiben a tanuló kitölti a tervkészítő lapot, eldöntheti, hogy visszatér a tanórához, vagy a szobában folytatja a felkészülést.
- Az Arizona szobában a tanulónak át kell adnia az ott lévő tanárnak az információs lapot. Ad neki egy tervkészítő lapot, megkéri, hogy gondolja végig a történeteket és készítsen egy visszatérési tervet. Ehhez segítséget kérhet ott lévő tanártól. A „nem tudom” válaszokat nem lehet elfogadni. A tanuló csak akkor térhet vissza, ha elfogadható tervet készített, és a tanár elfogadta. (az első 4 alkalomnál)
- 1. alkalom: segítő szándékú, tanácsadó, tényfeltáró beszélgetés;
- 2. alkalom: szóbeli figyelmeztetés;
- 3. alkalom: szóbeli figyelmeztetés az osztályfőnök jelenlétében (tanítás után);
- 4. alkalom: szóbeli figyelmeztetés az osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős jelenlétében (tanítás után). A szülőnek telefonon jelezni kell a tanuló eddigi Arizona szobai tartózkodását. Eddig nincs nyoma az ellenőrzőben az Arizona szobában való megjelenésnek.
- Az ötödik alkalom után segítő beszélgetésre hívjuk a tanulót az általa választott tanárral és az osztályfőnökével– osztályfőnöki fokozat.
- A hetedik alkalommal már a szülőket, az osztályfőnököt és az igazgatót is bevonjuk a beszélgetésbe – következő fokozat.
- A további esetekben egyre több személy vesz részt a segítő beszélgetéseken (igazgató, ifjúságvédelmi felelős) – további fokozatok.
- A tanuló, aki a tanórát az Arizona szobában töltötte, nem hiányzó, csak az adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját

felelőssége, felelésnél dolgozatnál nem hivatkozhat az Arizona szobára, a következő órán számon kérhető a tananyag. Ha dolgozatírás közben hagyja el az osztálytermet, a dolgozatot addig értékeljük, ameddig megírta.

- Az Arizona szobában való tartózkodás csak az adott órára vonatkozik, a tanulónak a következő tanórán jelen kell lennie.
- Az Arizona program dokumentációi:
 1. Információk az Arizona szoba felügyelője számára
 2. Információs lap az osztályba való visszatéréshez
 3. Tervkészítő lap
 4. Heti nyilvántartás

A pedagógusok tanórán kívüli idejükben, önkéntesen osztják be az ügyeletet az Arizona szobában. Kéttagú csoport irányítja a programot. Feladatai:

- dokumentációs anyag előkészítése;
- értekezleteken rövid beszámoló;
- félévkor és év végén statisztika készítése.

A programot az Ady Endre Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben az Iskolai Diákönkormányzat és a Szülői Munkaközösség egyetértésével, a nevelőtestület elfogadásával és a Képviselő-testület jóváhagyásával 2011. november 15-én indult el.

Az ARIZONA program jelenleg visszavonásig szünetel.

Legitimációs záradék

Az Ady Endre Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját:

- az intézmény vezetője a nevelőtestület bevonásával készítette el,
- a nevelőtestület elfogadásra javasolja,
- véleményezte az intézményi tanács,
- véleményezte az intézményben működő valamennyi szakmai munkaközösség,

Felülvizsgálatát 2029. évben határozta meg.

Berhida, 2024. augusztus 30.

Molnár-Deák Marianna
főigazgató

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése alapján az **Ady Endre Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** pedagógiai programját mint az intézmény fenntartója a mellékelt záradékkal jóváhagyom.

Veszprém, 2024. augusztus 30.

Szauer István
tankerületi igazgató

Záradék

A pedagógiai programban foglaltak megvalósítását engedélyezem, a fenntartóra többletkötelezettséget hárító feladatok tekintetében az adott évi költségvetési keretek mértékéig az alábbi elvek szerint támogatom.

1. Az iskola helyi tantervében a tanulók számára a NAT szerint meghatározott kötelező óraszámok, a tanórán kívüli foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, tehetséggondozó, fejlesztő és felzárkóztató foglalkozások), valamint a csoportbontások finanszírozása a fenntartó által az adott tanévre jóváhagyott tantárgyfelosztás alapján, az aktuális tanulólétszám figyelembe vételével történik.
2. A tankerület a mindennapos testnevelés keretében megvalósuló úszásoktatáshoz a kerettanterv alapján biztosít fedezetet.
3. A fenntartó a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 183. §-a alapján a Belügyminisztérium által az adott tanévre meghirdetett, és az Oktatási Hivatal illetékességébe tartozó versenyekhez pénzügyi támogatást nyújt.
4. A diákolimpiai versenyek anyagi támogatásának alapja a Magyar Diáksport Szövetség adott tanévre szóló versenykiírása.
5. A kiemelkedő tanulmányi, sport- vagy művészeti eredményt elérő tanulók év végi jutalmazásához, az intézmény által alapított díjak adományozásához a tankerület erre a célra külön keretet határoz meg.
6. A pedagógiai programban szereplő, adott tanévre vonatkozó, munkatervben rögzített, fenntartóra többletkötelezettséget hárító programok esetében a fenntartó a költségvetési keretek függvényében az intézmény vezetőjének előzetes kérelme alapján dönt.